

ผลการเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่องที่มีต่อการพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้
กรกฎาคม 2557

ผลการเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่องที่มีต่อการพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้

กรกฎาคม 2557

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผลการเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่องที่มีต่อการพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้
กรกฎาคม 2557

วรทิพย์ ปลื้มสกุลไทย. (2557). ผลการเล่านิทานอาเชียนแบบไม่จบเรื่องที่มีต่อการพัฒนาการด้าน
การพูดของเด็กปฐมวัย. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (วิทยาการทางการศึกษาและการจัดเรียนรู้).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาปรินญาณิพนธ์:
รองศาสตราจารย์ ดร. สิริมา ภิญโญนนตพงษ์, รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบพัฒนาการด้านการพูดของ
เด็กปฐมวัยด้วยการจัดกิจกรรมเล่านิทานอาเชียนแบบไม่จบเรื่อง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้
เป็นเด็กปฐมวัยชาย – หญิง อายุระหว่าง 5 – 6 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 ของศูนย์อบรมเด็กก่อนวัยเรียนในวัดลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร
ได้มาโดยการเลือกนักเรียน 1 ห้องเรียน จากจำนวน 2 ห้องเรียน โดยคัดเลือกนักเรียนที่มีคะแนน
ต่ำสุด 15 คนสุดท้ายจากจำนวน 30 คน ระยะเวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ
30 นาที เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แผนการจัดกิจกรรมเล่านิทานอาเชียนแบบไม่จบเรื่อง
และแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดสามด้าน มีค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
แอลฟาของ ครอนบัค (Cronbach's Alpha) ดังนี้ ด้านการพูดคำศัพท์ เท่ากับ 0.719 ด้านการพูด
เป็นประโยค เท่ากับ 0.606 และด้านการพูดเป็นเรื่องราว เท่ากับ 0.768 ในการศึกษาครั้งนี้ใช้แบบ
แผนการวิจัยแบบ One – Group Pretest – Posttest Design สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ t- test
แบบ Dependent Samples และ Cohen's d Effect Size

ผลการวิจัยพบว่า พัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน
อาเชียนแบบไม่จบเรื่องรวมทุกด้านหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.75 คะแนน คือ พูดเป็น
คำศัพท์ พูดเป็นประโยค และพูดเป็นเรื่องราวได้ถูกต้อง ตามลำดับอย่างต่อเนื่องและแสดงสีหน้า
น้ำเสียงเหมาะสมกับสถานการณ์ได้ด้วยตนเองทุกคน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงขึ้นเท่ากับ 1.32 คะแนน อย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 ($t(14) = 36.89, p=.00$) แสดงว่าการจัดกิจกรรมเล่านิทานอาเชียน
แบบไม่จบเรื่องส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีคะแนนพัฒนาการด้านการพูดคำศัพท์ ด้านการพูดเป็น
ประโยคและด้านการพูดเป็นเรื่องราวสูงขึ้นอย่างชัดเจน โดยมีขนาดของการส่งผลของโคเฮน
(Cohen's Effect Size) เท่ากับ 9.52 อยู่ในระดับมาก

THE EFFECT OF INCOMPLETE ASEAN STORY TELLING ON THE SPEAKING
DEVELOPMENT OF PRESCHOOL CHILDREN.

Present in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Science and Learning Management
at Srinakharinwirot University

July 2014

Worathip Pluemsakulthai. (2014). *The Effect of Incomplete ASEAN Story Telling on the Speaking Development of Preschool Children*. Master thesis, M.Ed. (Educational Science and Learning Management). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assoc.P rof.Dr. Sirima Pinyoanuntapong, Assoc.Prof.Dr. Boonchird Pinyoanuntapong.

The purpose of this research was to study and compare the levels of speaking development of preschool children through the use of incomplete ASEAN story telling activity. The sample used in the study was preschool boys and girls, with 5-6 years of age, who were studying in third year kindergarten in second semester of 2013 academic year at Preschool Child Development Center in Wat Latprao, Bangkok. One class of two was chosen and then 15 students with lowest scores were selected from 30 students. The experiments were carried out within the period of 8 weeks, 3 days a week, and 30 minutes for each one. The instruments used in the study were plans of incomplete ASEAN story telling activity and a test of three areas of speaking development with, using Cronbach's alpha, the reliability of 0.719 in speaking of words, 0.606 in speaking of sentences, and 0.768 in speaking of discourses. The research followed the one-group pretest-posttest design and the data were statistically analyzed by using dependent sample t-test and the Cohen's d effect size.

The results of study revealed that, after the use of incomplete ASEAN story telling activity, the mean of speaking development of preschool children in all areas was 2.75. They spoke in forms of words, sentences and discourses correctly according to the sequence and also used facial and tonal expression appropriate to the situation by themselves with the higher mean at 1.32 and statistical significance at the level of 0.1 ($t(14) = 36.89, p=.00$). The results indicated that the incomplete ASEAN story telling activity could obviously make the scores of speaking development of preschool children in the areas of word speaking, sentence speaking and discourse speaking higher with the Cohen's d effect size of 9.52 which was at the high level.

ประกาศคุณูปการ

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. สิริมา ภิญโญนนตพงษ์ ประธานควบคุม
ปริญญานิพนธ์ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง ขอขอบพระคุณ
รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์ กรรมการที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ
ทางด้านสถิติ จนทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา
ครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.กฤษยา ตันติผลาชีวะ และ ดร.พัฒนา ชัชพงศ์
กรรมการในการสอบที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ทำให้ปริญญานิพนธ์มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น
และ คณาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยทุกท่านที่กรุณาประสิทธิ์ประสาท วิชาความรู้ทักษะ
และกระบวนการต่างๆ จนทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สำเร็จด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นกมล กองศิลป์, อาจารย์ เสกสรร มาตวั
แสง, อาจารย์ วราภรณ์ กันประชา, อาจารย์ ดารารัตน์ อุทัยพยัคฆ์, อาจารย์ นลินทิพย์ บุญเฉลย
มรรคและอาจารย์กณิการ์ พงศ์พันธุ์สถาพร ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้
ในการวิจัยและแนะนำข้อเสนอแนะต่างๆให้

ขอกราบขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการ คณะครู แม่ครัว ศูนย์อบรมเด็กก่อนวัยเรียนใน
วัดลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร ที่ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล
งานวิจัย ตลอดจนนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3/2 ทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการทดลองในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ สามี และทุกท่านในครอบครัวที่สนับสนุน ช่วยเหลือ
ให้กำลังใจและจุดประกายให้เรียนรู้ รวมถึงกัลยาณมิตร เพื่อน พี่ น้อง นิสิตสาขาการศึกษาปฐมวัย
ทุกท่าน และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ไม่ได้กล่าวนาม ที่มีส่วนในการให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน
ผลักดันให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ประโยชน์และคุณค่าอันพึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาแก่พระคุณ
บิดามารดา ผู้อบรมเลี้ยงดู ปู่พื้นฐานในการดำเนินชีวิต ตลอดจนพระคุณครูคณาจารย์ทุกท่านทั้งใน
อดีตและปัจจุบัน

วรทิพย์ ปลื้มสกุลไทย

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	4
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	4
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	4
ตัวแปรที่ทำการศึกษา.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
สมมุติฐานในการวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านภาษา.....	9
ความหมายของภาษา.....	9
ความสำคัญของภาษา.....	10
พัฒนาการทางภาษา.....	11
องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการด้านภาษา.....	13
บทบาทของครูกับการการจัดกิจกรรมด้านภาษา.....	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาของเด็กปฐมวัย.....	18
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านการพูด.....	20
ความหมายของพัฒนาการ.....	20
ความหมายของพัฒนาการด้านการพูด.....	21
ความสำคัญของพัฒนาการด้านการพูด.....	22
ทฤษฎีพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัย.....	24
ลักษณะสำคัญของพัฒนาการด้านการพูด.....	26
กิจกรรมที่ส่งเสริมการพูดของเด็กปฐมวัย.....	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านการพูด.....	30

สารบัญ

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย	32
ความหมายของนิทาน	32
ความหมายการเล่านิทาน	33
ความสำคัญของนิทาน	34
ลักษณะของนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย	36
ประเภทของนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย	38
การเลือกนิทานที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย	39
รูปแบบการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัย	42
เทคนิคในการเล่านิทานและวิธีการเล่านิทาน	43
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน	46
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทานอาเซียนสำหรับเด็กปฐมวัย	49
ความเป็นมาของนิทานอาเซียน	49
ความหมายของนิทานอาเซียน	50
ลักษณะของนิทานในประเทศอาเซียน	51
ประเภทของนิทานในประเทศอาเซียน	54
การพัฒนา นิทานสำหรับเด็กในประเทศอาเซียน	55
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทานอาเซียน	57
3 วิธีดำเนินการวิจัย	60
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	60
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	60
แบบแผนการทดลองและวิธีการดำเนินการทดลอง	67
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เครื่องมือและข้อมูล	69
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	73
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	73
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	73
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	73

สารบัญ

5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	82
สรุปผลการวิจัย.....	82
อภิปรายผล.....	83
ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย.....	86
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้.....	87
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	87
บรรณานุกรม	88
ภาคผนวก	96
ภาคผนวก ก.....	97
ภาคผนวก ข.....	109
ภาคผนวก ค.....	116
ภาคผนวก ง.....	119
ประวัติย่อผู้วิจัย	121

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แบบแผนการทดลอง.....	67
2 ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมการเล่นิทานอาเขียนแบบไม่จบเรื่อง.....	68
3 เกณฑ์แปลความหมายภาพรวมจากแบบทดสอบพัฒนาการด้าน การพูดคำศัพท์.....	71
4 เกณฑ์แปลความหมายภาพรวมจากแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูด เป็นประโยค.....	71
5 เกณฑ์แปลความหมายภาพรวมจากแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูด เป็นเรื่องราว.....	71
6 เกณฑ์แปลความหมายภาพรวมจากพัฒนาการด้านการพูดโดยรวมของ เด็กปฐมวัยรายบุคคลที่ทดสอบก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเล่นิทานอาเขียน แบบไม่จบเรื่อง.....	72
7 เกณฑ์การแปลผลค่าขนาดของการส่งผลตามตารางมาตรฐานของโคเฮน.....	72
8 ระดับพัฒนาการด้านการพูดคำศัพท์ของเด็กปฐมวัยรายบุคคลที่ทดสอบก่อน และหลังการจัดกิจกรรมเล่นิทานอาเขียนแบบไม่จบเรื่อง.....	74
9 ระดับพัฒนาการด้านการพูดเป็นประโยคของเด็กปฐมวัยรายบุคคลที่ทดสอบก่อน และหลังการจัดกิจกรรมเล่นิทานอาเขียนแบบไม่จบเรื่อง.....	75
10 ระดับพัฒนาการด้านการพูดเป็นเรื่องราวของเด็กปฐมวัยรายบุคคลที่ทดสอบก่อน และหลังการจัดกิจกรรมเล่นิทานอาเขียนแบบไม่จบเรื่อง.....	76
11 ระดับพัฒนาการด้านการพูดโดยรวมของเด็กปฐมวัยรายบุคคลที่ทดสอบก่อน และหลังการจัดกิจกรรมเล่นิทานอาเขียนแบบไม่จบเรื่อง.....	77
12 ระดับพัฒนาการด้านการพูดโดยรวมและรายด้านของเด็กปฐมวัยที่ทดสอบก่อน และหลังการจัดกิจกรรมเล่นิทานอาเขียนแบบไม่จบเรื่อง.....	78
13 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดโดยรวม และรายด้านของเด็กปฐมวัยที่ทดสอบก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเล่นิทานอาเขียน แบบไม่จบเรื่อง.....	79
14 ค่าขนาดส่งผลของพัฒนาการด้านการพูดโดยรวมและรายด้านของ โคเฮน(Cohen's d).....	80

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	6
2 แผนที่ประเทศในกลุ่มสมาชิกอาเซียนและธงชาติประจำประเทศ.....	61
3 การเปรียบเทียบพัฒนาการด้านการพุดรายด้านและคะแนนโดยรวม ก่อนและหลังทดลอง.....	80

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การพูดเป็นทักษะหนึ่งของภาษา ที่มนุษย์ใช้เพื่อสื่อความต้องการถ่ายทอดความคิดพื้นฐาน โดยใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง รวมทั้งกริยาอาการถ่ายทอดความรู้สึก และความคิดของผู้พูด เพื่อให้ผู้ฟังได้รับรู้ เกิดการตอบสนอง และเพื่อการติดต่อสื่อสาร (ปิ่นทิศา อัลบัททาห์. 2556: 4) เป็นทักษะพื้นฐานในการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและมีการใช้งานมากที่สุด อีกทั้งยังเป็นพื้นฐานของภาษาอ่านและภาษาเขียนโดยสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของ เพียเจต์ (Piaget) สติปัญญาเด็กในช่วงอายุ 2-6 ปี (Pre-Operation Period) ซึ่งเป็นขั้นที่เด็กเริ่มเรียนรู้ภาษา ความเข้าใจเครื่องหมายต่างๆ สภาพแวดล้อมและสัญลักษณ์ต่างๆ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540: 138) ดังนั้นการพูดจึงเป็นพื้นฐานทางภาษาที่สำคัญเปรียบเสมือนเครื่องมือช่วยพัฒนาทักษะทางภาษาด้านอื่นๆ ให้แก่เด็กปฐมวัย การพัฒนาการพูดของเด็กปฐมวัยเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผู้ใหญ่ควรส่งเสริมทักษะด้านการพูดผ่านกิจกรรมที่หลากหลายได้ลงมือปฏิบัติจริงได้แก่ การเล่านิทาน การเล่นเกมบทบาทสมมติ การร้องเพลงการสนทนาอภิปราย การพูดคำคล้องจองหรือสื่อบประกอบการเล่านิทาน กรมสุขภาพจิต (2546: 7) การจัดการเรียนการสอนให้กับเด็กปฐมวัยควรเป็นแบบบูรณาการ เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงเกิดการเรียนรู้และพัฒนาในทุกๆ ด้าน อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดและครูควรเปิดให้เด็กเข้าถึงกิจกรรม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และความเข้าใจอย่างแท้จริงผ่านการรับรู้หลายๆ ทาง เช่น การฟัง การพูด การถาม การสัมผัส การทดลองที่มีความเหมาะสมกับวัยและความสามารถของเด็ก (สิริมา ภิญโญนันตพงษ์. 2553: 196)

การเล่านิทานเป็นวิธีที่ได้รับความนิยมในการส่งเสริมทักษะทางภาษาแก่เด็กปฐมวัย เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพเนื่องจากสามารถกระตุ้นความสนใจของเด็กและสื่อถึงอารมณ์ต่างๆ การรับรู้ และความต้องการ (Malkina. 1995: 38) กล่าวว่า นิทานมีความสำคัญต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัยเปรียบเสมือนอาหารสมองมื้อหนึ่งของวันและเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาเด็กวัยนี้ เด็กบางคนอาจต้องการการเล่านิทานให้เพื่อนๆ ฟังหรือแสดงบทบาทสมมติของตัวละครในนิทาน พฤติกรรมเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงธรรมชาติของเด็กที่ชอบฟังนิทานและนิทานยังช่วยพัฒนาทักษะด้านต่างๆ เช่น การฟัง การพูด การกล้าแสดงออก การคิดและการจินตนาการ รวมถึงการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้กับเด็กทั้งด้านสติปัญญา ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านจิตใจ และด้านสังคม การเล่านิทานจึงได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของเทคนิคการเรียนการสอนในระดับชั้นปฐมวัย โดยสามารถพัฒนาสัมพันธภาพทางสังคมที่ดีแก่เด็กและส่งผลดีด้านอารมณ์ ซึ่งสามารถสอดแทรกองค์ความรู้ต่างๆ ระหว่างการเรียนการสอนเพิ่มเติมได้อีกด้วย (สุพัชรีผุดผ่อง. 2549: 37-55) ความเหมาะสมของนิทานสำหรับเด็กปฐมวัยจำเป็นต้องคำนึงถึง ความสามารถ ความสนใจ การรับรู้ของเด็กซึ่งมีความสอดคล้องต่อจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ ความอยากรู้อยากเห็นและเด็กเริ่มเข้าใจความ

แตกต่างระหว่างความจริงกับเรื่องสมมติ นิทานที่มีความเหมาะสมจึงควรเป็นนิทานที่ยาว เข้าใจง่าย มีเนื้อเรื่องที่สนุกสนาน และส่งเสริมจินตนาการและอิงกับความจริงหรือเหตุการณ์ปัจจุบันอยู่บ้างใช้ภาษาง่ายๆ และมีตัวอักษรบรรยายไม่มากจนเกินไป

อาเซียน หรือ สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations – ASEAN) เกิดขึ้นเมื่อปี 2510 บนความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ และ ทำให้องค์กรเติบโตอย่างช้าๆ โดยปฏิญญาอาเซียนหรือปฏิญญากรุงเทพฯ ซึ่งเป็นปฏิญญาในการก่อตั้งอาเซียน ปัจจุบันมีประเทศสมาชิกทั้งสิ้น 10 ประเทศได้แก่ บรูไน ดารุสซาลาม อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย เวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชา ดังนั้น การศึกษามีหน้าที่โดยตรงและมีบทบาทสำคัญในการให้ความรู้ที่จำเป็นในการขับเคลื่อนและการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2554) โดยมีการเตรียมความพร้อมของการศึกษาไทย เพื่อให้ผู้เรียนได้มีการเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดเวลา (ภาณุ วงษ์ถาวรเรือง, นงศิลินี โมสิกะ. กรุงเทพฯ. (ออนไลน์). สืบค้นจาก <http://www.chinnaworn.com>. 5 กันยายน 2555.) ทั้งนี้เด็กจึงควรมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนครอบคลุมในทุกๆ ด้าน เพื่อเตรียมพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนภายในปี 2558

การเล่านิทานแบบไม่จบเรื่อง (Incomplete story) เป็นการเล่านิทานที่เจตนาให้เด็กเกิดความคิด จินตนาการและเด็กสามารถเล่าเรื่องที่มีความเชื่อมโยงของเรื่องราวต่อจากการเล่าเรื่องของครูซึ่งนอกจากจะพัฒนาภาษายังสามารถพัฒนาความคิดให้กับเด็กเช่นเดียวกับการเล่าต่อเรื่องราว (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2547: 228) การเล่านิทานไม่จบเรื่องเป็นเทคนิคที่ทำให้เด็กอนุบาลเกิดการเรียนรู้ จดจำเนื้อเรื่องของนิทานได้ดี ซึ่งทำให้เด็กต้องใช้ความคิดในการคาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เมื่อนำนิทานอาเซียนเป็นเครื่องมือในการใช้เล่านิทานนั้นจะส่งผลให้เด็กมีความจำและความเข้าใจเนื้อหาที่มีความเกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียน ซึ่งมีความซับซ้อนและมีความแตกต่างด้านสังคม วัฒนธรรม ในประชาคมอาเซียนได้ดียิ่งขึ้นและเติมเต็มสิ่งต่างๆ ที่ตนเองต้องการได้ตามความรู้สึกนึกคิดเรื่องราวของวัฒนธรรมชนชาติลักษณะทั่วไปที่บอกถึงความโดดเด่น ความน่าสนใจของแต่ละประเทศอาเซียนและจะเป็นการกระตุ้นเด็กให้เด็กมีการอยากรู้ อยากติดตามเรื่องราว ซึ่งจะเป็นการตอบสนองพัฒนาการตามวัยได้เป็นอย่างดี (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2539: 22) จากความสำคัญของการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ทำให้เด็กเป็นผู้สร้างความคิดเชื่อมโยงกับจินตนาการที่เกิดขึ้นมาสู่ภาษา โดยเฉพาะทักษะด้านการพูดของเด็กปฐมวัยที่สามารถให้เด็กพูด ตามความคิดเป็นของตนเองตามจินตนาการได้อย่างสนุกสนาน อันจะนำไปสู่การพัฒนาด้านความคิดเพื่อให้สัมพันธ์กับการฟังของเด็กเป็นอย่างดีการจัดประสบการณ์ทางภาษาแก่เด็กครูจะต้องมีความเข้าใจทางธรรมชาติ การเรียนรู้ หลักการสอน ตลอดจนเลือกใช้กิจกรรมเพื่อให้เหมาะสมกับความสนใจและความสามารถของเด็ก เนื่องจากเด็กทุกคนมีความสามารถอยู่ภายใน เมื่อได้รับการรู้และการเสริมแรงจากบุคคลใกล้ชิดด้วยกิจกรรมและวิธีการที่เหมาะสมก็จะแสดงความสามารถนั้นออกมา การเปิดโอกาสให้เด็กแสดงพฤติกรรมที่เป็นการพูดและการกระทำออกมาให้มากที่สุด จะส่งผลต่ออัตราการเรียนรู้ถึง 90% (บำเพ็ญ การพานิชย์. 2539: 70; อ้างอิงจากพรณี บุญประกอบ. 2535: 63)

และสิ่งเร้าที่มีประโยชน์ต่อการพูดของเด็กคือ เปิดโอกาสให้เด็กพูดถึงสิ่งที่ชอบหรือสนใจด้วยคำพูดของเด็กเอง (ฉวีวรรณ กินาวงศ์. 2526: 125-126) กล่าวว่า ความไม่สมบูรณ์ของกิจกรรมหรือกิจกรรมที่เปิดกว้าง เช่น การเล่านิทานแบบไม่จบเรื่องแล้วให้เด็กแต่งต่อตามจินตนาการสามารถกระตุ้นให้เด็กเกิดความคิดเป็นของตัวเอง และเกิดการเรียนรู้ได้ดีและรวดเร็ว (ปาริชาติ อรุณศักดิ์. 2533: 2-3) ซึ่งเป็นสิ่งเร้าที่มีประโยชน์ต่อภาษาพูดของเด็กเป็นอย่างดี เพราะสามารถส่งเสริมวิธีคิดและแสดงการคิดออกมาเป็นการพูด เพื่อสื่อสารให้ครูหรือเพื่อนรับฟัง ขณะเดียวกันการแสดงบทบาทสมมติเหตุการณ์ในนิทาน (สันหพัฒน์ อรุณธาริ. 2543: 45-58) ยังส่งผลต่อพัฒนาการของเด็กประกอบด้วย การพูดการสื่อสาร ความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ เกิดการเรียนรู้ด้วยตัวเอง การควบคุมอารมณ์ ทำให้เด็กพัฒนาการตระหนักรู้ ความเข้าใจ สังเกตอารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่น (Dramatic and fantasy play. 1995) และยังเรียนรู้ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นถึงความรู้สึกที่ดีในการทำงานส่งผลต่อทักษะภาษาด้านการพูดและความเข้าใจในเนื้อหาของประชาคมอาเซียนได้ดีตามความเหมาะสม ซึ่งผู้วิจัยศึกษาทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์(Piaget) ที่กล่าวว่าเด็กมีการเรียนรู้จากการกระทำโดยอาศัยจากสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ เพราะเด็กในวัยนี้ยังอยู่ในขั้นพัฒนาทางขั้นคิดก่อนปฏิบัติการที่เป็นนามธรรมได้ ต้องอาศัยสื่อที่เป็นรูปธรรมในการประกอบการเล่านิทาน (สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. 2550: 110)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาผลของการใช้กิจกรรมการเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่องด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาว่าการจัดกิจกรรมเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่องจะมีผลต่อพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัยซึ่งผลจากการศึกษานี้จะเป็นแนวทางให้แก่ผู้ที่สนใจการเล่านิทาน ประกอบด้วยพ่อแม่ ครู อาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัยในการพิจารณาถึงความเหมาะสมของการส่งเสริมด้านการพูดของเด็กปฐมวัยได้อย่างถูกต้องเหมาะสมอย่างมีประสิทธิภาพ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายสำคัญเพื่อศึกษาพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัย ด้วยการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่องก่อนและหลังการจัดกิจกรรมโดยมีความมุ่งหมายหลักดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัยโดยรวมและรายด้านก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่อง
2. เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัยโดยรวมและรายด้านก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่อง

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถเป็นแนวทางให้กับครูและผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัย ได้มีแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่องที่มีต่อการพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัย ทำให้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมทักษะด้านการพูดให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยวิธีการอื่นๆในลักษณะเดียวกันได้กว้างขวางมากขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กปฐมวัย ชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปีที่กำลังศึกษาระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 ของศูนย์อบรมเด็กก่อนวัยเรียนในวัดลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร จำนวน 15 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กปฐมวัย ชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 ของศูนย์อบรมเด็กก่อนวัยเรียนในวัดลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร จำนวน 15 คนโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ตัวแปรที่ทำการศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดกิจกรรมเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่อง

ตัวแปรตาม ได้แก่ การพัฒนาการพูดของเด็กปฐมวัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **เด็กปฐมวัย** หมายถึง เด็กนักเรียนชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 ศูนย์อบรมเด็กก่อนวัยเรียนในวัดลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร

2. **นิทานอาเซียน** หมายถึง นิทานที่มีปรากฏเนื้อเรื่องในกลุ่มอาเซียน มีความสนุกสนาน สอดแทรกคุณธรรม คติสอนใจและเป็นสื่อที่ทำให้ผู้อ่านจะได้รับรู้ถึงวัฒนธรรม ความรู้สึกวิถีชีวิตของคนในแต่ละประเทศไว้ได้เป็นอย่างดี

3. **การเล่านิทานแบบไม่จบเรื่อง** หมายถึง การเล่านิทานตั้งแต่เริ่มต้นไปจนถึงจุดสำคัญของเรื่องแล้วจึงหยุดเล่าเพื่อให้เด็กได้แต่งเรื่องราวต่อจนจบตามความคิดและจินตนาการ

4. **การจัดกิจกรรมการเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่อง** หมายถึง การเล่านิทานอาเซียนโดยบรรยายเรื่องตั้งแต่เริ่มต้นไปจนถึงจุดสำคัญของเรื่อง โดยใช้เวลาประมาณ 3-5 นาทีแล้วจึงหยุดเล่าเพื่อให้เด็กแต่งต่อเรื่องราวจนจบตามความคิดและจินตนาการซึ่งนิทานที่คัดเลือกมามี

เนื้อหาที่สอดคล้องกับความรู้ของแต่ละชาติในกลุ่มประเทศอาเซียน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงมุมมองด้านต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับพัฒนาการช่วงวัยของเด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 5-6 ปี ซึ่งมีวิธีการดำเนินการกิจกรรมเล่นนิทานตามลำดับขั้นตอนดังนี้ คือ ขั้นนำ ขั้นดำเนินกิจกรรม และขั้นสรุป

4.1 ขั้นนำ เด็กและครูเข้าสู่บทเรียนด้วยการจัดกิจกรรมตามความเหมาะสมจากกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งดังต่อไปนี้ เช่น การเคลื่อนไหวตามจังหวะเพลงอาเซียน เล่นบทบาทสมมติถึงเรื่องราวในประเทศอาเซียนหรือเล่นปริศนาคำทาย เพื่อให้เด็กเกิดความสนใจและมีความพร้อมก่อนเข้าสู่กิจกรรม

4.2 ขั้นดำเนินกิจกรรม เด็กและครูมีการสร้างข้อตกลงร่วมกันก่อนดำเนินกิจกรรม จากนั้นแบ่งกลุ่มเด็ก จำนวน 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน และมีการเปลี่ยนแปลงสมาชิกในกลุ่มทุกสัปดาห์ ในขั้นตอนนี้ใช้นิทานในการเล่าเรื่องหนึ่งเรื่องต่อสัปดาห์ โดยแบ่งเนื้อเรื่องออกเป็น 3 ตอน เพื่อให้สอดคล้องกับวันที่ทำกิจกรรมดังนี้

วันที่ 1 ครูเริ่มเล่านิทานอาเซียนถึงตอนที่ 1 จากนั้นเด็กส่งตัวแทนกลุ่มออกมาทำกิจกรรมกลุ่มละ 2 คน โดยเล่านิทานต่อจากครู ประกอบสื่ออุปกรณ์ในการเล่าเรื่อง ระหว่างดำเนินกิจกรรมครูใช้คำถามปลายเปิดกระตุ้นการพูดคำศัพท์ พูดเป็นประโยค และพูดเป็นเรื่องราว ตามจินตนาการการเล่าเรื่องของเด็กเอง

วันที่ 2 ครูเล่านิทานอาเซียนในตอนที่ 2 จากนั้นเด็กส่งตัวแทนกลุ่มคนอื่น ๆ ออกมาทำกิจกรรมกลุ่มละ 2 คน โดยเล่านิทานต่อจากครู ประกอบสื่ออุปกรณ์ในการเล่าเรื่อง ระหว่างดำเนินกิจกรรมครูใช้คำถามปลายเปิดกระตุ้นการพูดคำศัพท์ พูดเป็นประโยค และพูดเป็นเรื่องราว ตามจินตนาการการเล่าเรื่องของเด็กเอง

วันที่ 3 ครูเล่านิทานอาเซียนในตอนที่ 3 จากนั้นเด็กส่งตัวแทนกลุ่มที่เหลือออกมาทำกิจกรรม โดยเล่านิทานต่อจากครู ประกอบสื่ออุปกรณ์ในการเล่าเรื่อง ระหว่างดำเนินกิจกรรมครูใช้คำถามปลายเปิดกระตุ้นการพูดคำศัพท์ พูดเป็นประโยค และพูดเป็นเรื่องราว ตามจินตนาการการเล่าเรื่องของเด็กเอง

4.3 ขั้นสรุป เด็กและครูร่วมกันสรุปเนื้อหาของนิทานอาเซียนที่ร่วมกันแต่งจนจบของแต่ละวัน

5. พัฒนาการด้านการพูด หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพัฒนาการที่เกิดจากการใช้ถ้อยคำความต้องการ ความคิดตลอดจนทัศนคติโดยออกมาเป็นภาษาพูด เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจและสื่อสารได้อย่างถูกต้อง ผู้วิจัยสามารถแบ่งพัฒนาการด้านการพูดเป็น 3 ด้านดังนี้

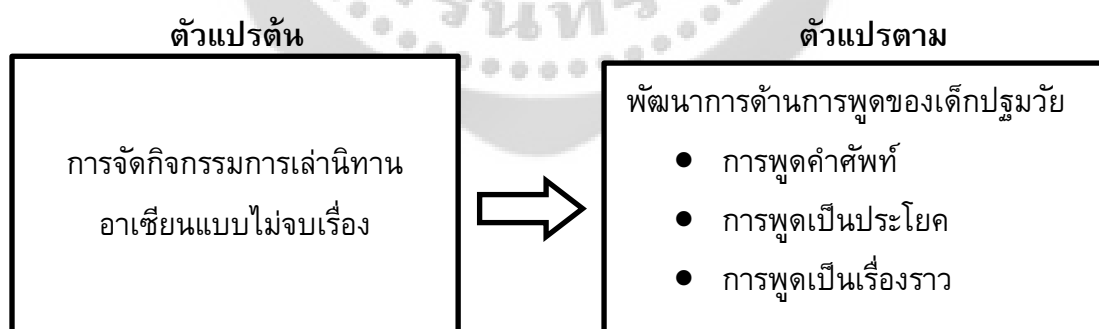
5.1 ด้านการพูดคำศัพท์ หมายถึง เด็กสามารถพูดสื่อความหมายของคำสิ่งที่พบเห็น โดยสื่อผ่านน้ำเสียงจากสิ่งที่เด็กคิดซึ่งวัดโดยแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดคำศัพท์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5.2 ด้านการพูดเป็นประโยค หมายถึง เด็กสามารถคิดคำรู้จักคิดคำที่เหมาะสมเรียบเรียงเป็นประโยคของตนเองด้วยภาษาที่สละสลวยงดงามโดยอาศัยการผูกจากคำวลีและประโยคที่เคยได้ยินซึ่งวัดโดยแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดเป็นประโยคที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5.3 ด้านการพูดเป็นเรื่องราว หมายถึง เด็กสามารถพูดอธิบายขยายความเพื่อสื่อสารให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจโดยการพูดตามลำดับเหตุการณ์เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไรอย่างต่อเนื่องตลอดจนการแสดงสีหน้าท่าทางและน้ำเสียงเหมาะสมกับสถานการณ์ที่กำลังพูดซึ่งวัดโดยแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดเป็นเรื่องราวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

พัฒนาการด้านการพูดเป็นทักษะพื้นฐานที่มีความสำคัญในการติดต่อสื่อสาร โดยเฉพาะทักษะด้านการพูดของเด็กปฐมวัยที่สามารถพัฒนาให้เด็กพูดตามความคิดเชื่อมโยงกับจินตนาการ และสามารถถ่ายทอดออกมาเป็นภาษา ดังที่ กีเซล (Gesell) ได้กล่าวว่าพัฒนาการของเด็ก และพฤติกรรมเป็นรูปแบบที่แน่นอนและเกิดขึ้นเป็นลำดับขั้นที่สามารถครอบคลุมในด้านภาษาซึ่งสอดคล้องกับ เพียเจต์ (Piaget) และการ์ดเนอร์ (Gardner) ที่กล่าวว่าพัฒนาการด้านความคิดมีความสัมพันธ์กับการพูดของเด็กเมื่อได้รับการรู้และได้รับการแนะนำด้วยกิจกรรมและวิธีการที่เหมาะสมก็จะแสดงความสามารถนั้นออกมา (สิริมา ภิญญอนันตพงษ์. 2549: 34-39) ซึ่งการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอาเชียนแบบไม่จบเรื่อง เป็นกิจกรรมการเล่านิทานในเรื่องราวของนิทานที่แปลกใหม่ และเป็นสิ่งใกล้ตัว สามารถสร้างความสนใจ และเปิดโอกาสให้เด็กแสดงความสามารถส่งผลให้เด็กสามารถพัฒนาทักษะด้านการพูดคำศัพท์ ด้านการพูดเป็นประโยคและด้านการพูดเป็นเรื่องราว ได้ด้วยตนเอง ดังกรอบแนวความคิดในการวิจัยซึ่งแสดงในภาพประกอบดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านการพูดสูงขึ้นเมื่อได้รับการจัดกิจกรรมเล่านิทานอาเชียนแบบไม่จบเรื่อง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านภาษา
 - 1.1 ความหมายของภาษา
 - 1.2 ความสำคัญของภาษา
 - 1.3 พัฒนาการทางภาษา
 - 1.4 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการด้านภาษา
 - 1.5 บทบาทของครูกับการการจัดกิจกรรมด้านภาษา
 - 1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาของเด็กปฐมวัย
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านการพูด
 - 2.1 ความหมายของพัฒนาการ
 - 2.2 ความหมายของพัฒนาการด้านการพูด
 - 2.3 ความสำคัญของพัฒนาการด้านการพูด
 - 2.4 ทฤษฎีพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัย
 - 2.5 ลักษณะสำคัญของพัฒนาการด้านการพูด
 - 2.6 กิจกรรมที่ส่งเสริมการพูดของเด็กปฐมวัย
 - 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางการพูด
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย
 - 3.1 ความหมายของนิทาน
 - 3.2 ความหมายการเล่านิทาน
 - 3.3 ความสำคัญของนิทาน
 - 3.4 ลักษณะของนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย
 - 3.5 ประเภทของนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย
 - 3.6 การเลือกนิทานที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย
 - 3.7 รูปแบบการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัย
 - 3.8 เทคนิคในการเล่านิทานและวิธีการเล่านิทาน
 - 3.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนิทานอาเซียนสำหรับเด็กปฐมวัย
 - 4.1 ความเป็นมาของนิทานอาเซียน
 - 4.2 ความหมายของนิทานอาเซียน
 - 4.3 ลักษณะของนิทานอาเซียน
 - 4.4 ประเภทของนิทานอาเซียน
 - 4.5 การพัฒนานิทานสำหรับเด็กในกลุ่มประเทศอาเซียน
 - 4.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทานอาเซียน

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางภาษา

1.1 ความหมายของภาษา

ภาษาเป็นเครื่องมือพื้นฐานที่มนุษย์ใช้สื่อสารพูดคุยให้เกิดความเข้าใจระหว่างกัน เป็นทักษะที่มีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ที่ใช้ติดต่อสร้างความเข้าใจกับผู้อื่น ดังนั้นได้มีผู้ให้ความหมายของคำว่า “ภาษา” ไว้ดังนี้

หรรษา นิลวิเชียร (2535: 201) กล่าวว่า ภาษาเป็นสิ่งที่มนุษย์ใช้ในการสื่อสารระหว่างกันด้วยวิธีการที่หลากหลายรูปแบบ ซึ่งวิธีที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด คือ การพูดและการเขียน ซึ่งการพัฒนาทักษะดังกล่าว ช่วยให้เด็กเข้าใจและเรียนรู้สิ่งต่างๆ ในสภาพแวดล้อมได้ดียิ่งขึ้น

บุษบง ทันติวงศ์ (2535: 38) กล่าวว่า ภาษาเป็นสัญลักษณ์ในการสื่อสารที่ต้องใช้ให้เหมาะสมกับเรื่องที่ต้องสื่อสาร เด็กปฐมวัยเรียนรู้ภาษาต่างๆ ได้แก่วาทศิลป์ ดนตรี การเคลื่อนไหวร่างกาย การแสดงละคร และคณิตศาสตร์ ซึ่งสามารถใช้สื่อความคิดแต่ละเรื่องโดยการใช้สัญลักษณ์หลายแบบผสมผสานสลับกัน

เปลื้อง ณ นคร (2540: 620) ได้ให้ความหมายของภาษาว่า ภาษาคือถ้อยคำ วาจาที่กล่าวเป็นเสียงมนุษย์เปล่งออกมาต่อเนื่องกันโดยอวัยวะออกเสียงให้คนอื่นรับฟัง

ศรียา นิยมธรรม และ ประภัสสร นิยมธรรม (2541: 1) กล่าวถึง ความหมายภาษาในด้านภาษาศาสตร์ไว้ว่า ภาษาและภาษาพูดมีความหมายอย่างเดียวกัน จึงมักเป็นคำพูดที่ใช้แทนกันได้ กล่าวคือ เมื่อพูดถึงภาษาก็หมายถึง ภาษาที่ใช้พูดเพื่อสื่อความหมายในชุมชนหนึ่งๆ ในด้านจิตวิทยา ภาษา หมายถึง ความสามารถในการติดต่อกับผู้อื่น ภาษาจึงรวมเอาวิธีการต่างๆ อย่างที่ใช้ในการติดต่อเพื่อสื่อความหมาย หรือเพื่อแสดงความรู้สึก พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานของไทย (2546: 822) ภาษา หมายถึงถ้อยคำที่ใช้ในการพูดหรือเขียนเพื่อสื่อความหมายของชนกลุ่มหนึ่งหรือเพื่อสื่อความหมายเฉพาะวงการเสียง ตัวหนังสือหรืออากัปกิริยาที่สื่อความหมายได้ โดยปริยายหมายความว่า สารเรื่องราวเนื้อความที่เข้าใจกันได้

อุดม วิโรตม์ลิขิตย์ (2547: 10) กล่าวว่า ภาษาหมายถึงการสื่อความหมายที่ต้องมีเสียง ความหมายระบบกฎเกณฑ์ที่ยอมรับกันทั่วไป หรืออีกนัยหนึ่งกล่าวว่าภาษาต้องมีโครงสร้างที่สื่อสารความเข้าใจร่วมกัน

บูมเลย์ (Vokenline, Chrite; & Enz. 2002; citing Bromrey. 1998) กล่าวว่า ภาษามีคำจำกัดความกว้างมาก หมายถึง สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเชื่อมโยง

โวเคนเลน คริสตี้ และ อิง (Vokenline, Chritie; & Enz. 2002) กล่าวว่า ความหมายของสัญลักษณ์ต่างๆ ในภาษา ได้แก่ เสียง การเคลื่อนไหวนิ้วมือ การพิมพ์และอื่นๆ ภาษา หมายถึง ภาษาพูดการสื่อสารโดยใช้การพูดและการฟัง

แมคชาโดว์ (Machodo. 2003: 54) กล่าวว่า ภาษาหมายถึงระบบของการสื่อสารโดยความตั้งใจ และการแสดงออกของตนเองโดยใช้เสียงสัญญาณหรือสัญลักษณ์ซึ่งทำให้ผู้อื่นเข้าใจพัฒนาการทางภาษา ถึงการส่งรับข้อมูล

อ็อตโต (Otto, 2002) กล่าวว่า เด็กใช้ภาษาพูดในการสื่อสารความคิดและคำถามระหว่างการเรียนรู้กิจกรรมการพูดเป็นการแสดงออกถึงภาษาที่ใช้ด้วยปาก เด็กใช้ภาษาด้วยปากได้หลายอย่าง ได้แก่ การสนทนาเพื่อให้เกิดพฤติกรรมอื่นๆ โดยตรงเพื่อแสดงออกถึงความต้องการเพื่อถามคำถาม และการแก้ปัญหา

สรุปได้ว่า ภาษาหมายถึง การสื่อสารของกลุ่มคน หรือสังคมโดยเข้าใจร่วมกัน ซึ่งใช้สื่อสารความคิด ความเข้าใจและความรู้สึกของผู้สื่อไปยังผู้รับโดยอาศัยเงื่อนไขที่กำหนดไว้ ภาษาเป็นเครื่องสื่อความโดยประกอบด้วยระบบ ความหมาย และโครงสร้างเพื่อให้เข้าใจตรงกัน

1.2 ความสำคัญของภาษา

ภาษาเป็นพื้นฐานของพัฒนาการทางด้านต่างๆ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญามีนักการศึกษาได้ให้ความสำคัญของภาษาไว้ ดังนี้

ดวงเดือน ศาสตร์ภัทร (2529: 214 - 215) กล่าวว่า ภาษามีความสำคัญอยู่ 3 ประการ ได้แก่

1. เด็กสามารถใช้ภาษา เพื่อการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น และเปิดโอกาสให้เกิดกระบวนการทางสังคมขึ้น
2. เด็กสามารถใช้ภาษาเป็นคำพูดที่เกิดขึ้นภายใน จากรูปแบบการคิดโดยระบบของการใช้สัญลักษณ์ ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาทางภาษาในระดับต่อไป
3. ภาษาเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นภายในตัวเด็ก ดังนั้นเด็กจึงไม่ต้องอาศัยการจัดกระทำกับวัตถุจริงเพื่อแก้ปัญหา เด็กสามารถสร้างจินตนาการกับวัตถุแม้ว่าวัตถุนั้นจะอยู่นอกสายตาหรือเคยพบเห็นมาแล้ว เด็กสามารถทำการทดลองในสมองและทำได้รวดเร็วกว่าการจัดกระทำกับวัตถุนั้นจริงๆ

ทิตนา แชนนี และคนอื่นๆ (2535: 107) กล่าวถึง ความสำคัญของภาษาไว้ว่า เด็กจำเป็นต้องเรียนรู้ภาษา เพื่อใช้ในการคิดและสื่อความหมายการปรับตัวรับความรู้ใหม่ เด็กสามารถใช้ภาษาในการติดต่อกับผู้อื่น ทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน

วราภรณ์ รักวิจัย (2533: 77) ได้กล่าวว่า ภาษาที่มีความสำคัญกับเด็กมาก เพราะการอยู่ในสังคมเด็กจะต้องสามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้ ความพร้อมในด้านภาษา คือ ความพร้อมในการพูด การอ่าน การฟัง (การเข้าใจ) และการเขียน

ศรียา นิยมธรรม และ ประภัสสร นิยมธรรม (2541: 2) ได้ให้ความสำคัญของภาษาไว้ว่า ภาษาเป็นเครื่องมือให้มนุษย์ได้แลกเปลี่ยนความคิดที่เป็นนามธรรมต่อกัน ภาษาเป็นพฤติกรรมชนิดหนึ่งซึ่งเป็นตัวช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางสังคม ช่วยให้เกิดความอบอุ่นมั่นคง ภาษาช่วยให้มีแนวคิดความรู้สึก ตลอดจนเจตคติต่างๆ การปรับตัวของเด็กก็ได้รับอิทธิพลมาจากภาษาพูด

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2542: 111) ได้กล่าวว่า ภาษาเป็นส่วนหนึ่งของพัฒนาการทางสติปัญญาเด็กก่อนวัยเรียนเป็นวัยที่มีพัฒนาการทางภาษามาก รู้จักคำศัพท์มากขึ้น พัฒนาคำพูดเดี่ยวสู่คำพูดเป็นวลีและเป็นประโยคในที่สุด

เยาวพา เดชะคุปต์ (2542: 60) ได้กล่าวว่า ภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยควรเป็นการเตรียมความพร้อมในการสื่อสารการพูด เด็กจะเรียนรู้เกี่ยวกับระบบของเสียง รู้จักเรียงคำศัพท์ โดยเด็กจะเรียนรู้พื้นฐานของภาษาได้อย่างรวดเร็ว

เพียเจต์ และ อินเฮสเตอร์ (สมาพร สามเตี้ย. 2545: 9 - 10; อ้างอิงจาก Piaget; & Inholder. 120-122) ได้กล่าวว่า เด็กอายุ 2 - 4 ปี มีพัฒนาการเรียนรู้คำมากขึ้น การพูดคุยเป็นลักษณะการสื่อสารแบบสังคม (Social Communication) แต่เด็กจะยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง คือ เด็กจะพูดกับตนเอง โดยไม่ฟังผู้อื่นซึ่งเรียกการพูดเดี่ยวแบบรวมหมู่ (Collection Monolanguage) เด็กจะไม่พยายามเข้าใจถึงคำพูดของผู้อื่น ในช่วงเด็กอายุ 5 - 6 ปี เด็กก้าวไปสู่การคิดแบบหยั่งรู้ (Initiative) ซึ่งเป็นการคิดโดยอาศัยการรับรู้ คือ การมองเห็นสิ่งต่างๆ แล้วบอกว่า สิ่งนั้นเป็นอย่างไร

เลฟ เซมานโนวิท ไวโกตสกี (Lev Semanovich Vygotsky. 1934: 60) ได้กล่าวว่า ภาษามีความสำคัญในแง่ของบุคคลและสังคมหลายทิศทาง ภาษาเป็นสื่อที่ทำให้คนได้ติดต่อสื่อสารกันทั้งความรู้ ความคิดและวิทยาการในด้านต่างๆ โดยถ่ายทอดเป็นมรดกทางด้านวิชาการและวัฒนธรรม จากสังคมหนึ่งไปอีกสังคมหนึ่งหรือจากคนรุ่นหนึ่งไปยังรุ่นถัดไป

สรุปได้ว่า ภาษามีความสำคัญต่อมนุษย์เป็นอย่างมาก เพราะภาษาช่วยให้มนุษย์ดำรงอยู่ในสังคม สามารถติดต่อสื่อสารกันได้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันจากคนรุ่นหนึ่งไปยังรุ่นจนเกิดความรู้ใหม่ที่เป็นการถ่ายทอดทางความคิด และวัฒนธรรม โดยใช้ภาษาเป็นสื่อ

1.3 พัฒนาการทางภาษา

พัฒนาการทางภาษาและพัฒนาการทางสติปัญญา มีความเกี่ยวเนื่องกันอย่างแยกไม่ได้ ทั้งนี้เนื่องจากพัฒนาการทางภาษาถือเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาภาษาเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาด้านสติปัญญา ความคิดต่างๆ จะถ่ายทอดผ่านทางภาษา (นกเนตร ธรรมบวร. 2544: 116) ทุกๆ ขั้นตอนของกระบวนการการใช้ภาษา มนุษย์จะต้องใช้กระบวนการคิดควบคู่กันเสมอ โดยปรับเปลี่ยนเรียบเรียงถ้อยคำที่เลือกสรรแล้วนั้น จนกระทั่งการถ่ายทอดเป็นเสียงหรือระบบสัญลักษณ์เพื่อให้ผู้รับสามารถเกิดมโนภาพตรงกับผู้ส่งสาร เพราะฉะนั้นการสื่อสารความคิดระหว่างบุคคลจึงเกิดขึ้นโดยการเอาศัพท์ภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญ เพราะภาษาเป็นเครื่องมือที่ใช้แทนความคิด (พิชณี โสทธิโยธิน 2538: 2) ดังนั้นนักการศึกษาหลายท่านกล่าวไว้ดังนี้

โลแกน และโลแกน (เยาวพา เดชะคุปต์. 2542: 60-62; อ้างอิงจาก Logan. 1974: 207) ได้แบ่งพัฒนาการทางภาษาออกเป็น 7 ขั้น ดังนี้

1. ระยะปะปะ (Random Stage Sinv Prellinguistic Stage) อายุแรกเกิดถึง 6 เดือน ในระยะนี้ เป็นระยะที่เด็กจะเปล่งเสียงต่างๆ ที่ยังไม่มีความหมาย การเปล่งเสียงของเด็กก็เพื่อบอกความต้องการของเขาและเมื่อได้รับการตอบสนองเขาจะรู้สึกพอใจ ตัวอย่างเช่น เด็กจะร้องเมื่อถูกปล่อยให้อยู่คนเดียว เมื่อรู้สึกหิว จี๋ ฯลฯ หรือเพราะรู้สึกเป็นสุขที่ได้ส่งเสียงออกมา เมื่อเด็กอายุได้ 6 เดือนจะเริ่มออกเสียง อ้อ แอ และเริ่มเปล่งเสียงต่างๆซึ่งไม่มีผู้ใดเข้าใจหรือแยกแยะได้นอกจากนักภาษาศาสตร์ในช่วงนี้ จะเป็นช่วงที่ดีของการสนับสนุนให้เด็กมีพัฒนาการทางการพูดและที่มีสุขภาพทั้งกายและใจจะมีโอกาสพัฒนาทางภาษาได้ดีกว่าเด็กที่ไม่สบาย เจ็บป่วย ร้องไห้ โยเย

2. ระยะแยกแยะ (Jergon Stage) อายุ 6 เดือน ถึง 1 ปี หลังจาก 6 เดือนขึ้นไปเด็กจะรู้สึกพอใจที่ได้ส่งเสียง และถ้าเสียงใดที่เขาเปล่งออกมาได้รับการตอบสนองในทางบวกเขาก็จะเริ่มเสียงนั้นซ้ำอีกในบางครั้งเด็กจะเลียนเสียงสูงๆ ต่ำๆ ที่มีคนพูดคุยกับเขาได้

3. ระยะเลียนแบบ (Imitation Stage) อายุ 1 - 2 ขวบ ในระยะนี้เด็กจะเริ่มเลียนเสียงต่างๆ ที่เขาได้ยิน เช่นเสียงของพ่อแม่ ผู้ที่อยู่ใกล้ชิด เสียงที่เปล่งออกมาอย่างไม่มี ความหมายจะค่อยๆ หายไปและเด็กจะเริ่มฟังเสียงที่ได้รับการตอบสนองซึ่งนับว่าพัฒนาการทางภาษาที่จะเริ่มต้นอย่างแท้จริงในระยะนี้

4. ระยะยาว (The Stage of Expansino) อายุ 2 - 4 ปี ในระยะนี้เด็กจะหัดพูดโดยจะเริ่มจากการหัดเรียนเสียงคน สัตว์ และสิ่งของที่อยู่ใกล้ตัวเขาจะเริ่มเข้าใจถึงการใช้สัญลักษณ์ ในการสื่อความหมาย ซึ่งเป็นการสื่อความหมายในโลกของผู้ใหญ่การพูดของเด็กในระยะแรกๆ จะเป็น การออกเสียงคำนามต่างๆ เป็นส่วนใหญ่ เช่น พ่อ แม่ น้อง แมว หมา ฯลฯ และคำศัพท์ต่างๆ ที่เขา เห็นรู้สึก และได้ยินซึ่งในวัยต่างๆ เขาจะสามารถพูดได้ดังนี้

อายุ 2 ขวบ เด็กจะเริ่มพูดเป็นคำโดยจะสามารถใช้คำนามได้ 20%

อายุ 3 ขวบ เด็กจะเริ่มพูดเป็นประโยคได้

อายุ 4 ขวบ เด็กจะเริ่มใช้คำศัพท์ต่างๆ และรู้จักการใช้คำเต็มหน้าและลงท้าย อย่างที่ผู้ใหญ่ใช้กัน

5. ระยะโครงสร้าง (Structure Stage) อายุ 4 - 5 ขวบ ระยะนี้เด็กเริ่มพัฒนาความสามารถ ในการรับรู้และการสังเกต เด็กจะเริ่มเล่นสนุกกับคำ และรู้จักคิดคำและประโยคของตนเอง โดยอาศัย การผูกคำจากวลีและประโยคที่เขาได้ยินคนอื่นพูดเด็กจะเริ่มคิดกฎเกณฑ์ในการประสมคำและหา ความหมายของคำและวลี โดยเด็กจะเริ่มรู้สึกสนุกกับการเปล่งเสียง โดยเขาจะเล่นเป็นเกมกับเพื่อนๆ หรือสมาชิกในครอบครัว

6. ระยะตอบสนอง (Responding Stage) อายุ 5 - 6 ขวบ ในระยะนี้ความสามารถ ในการคิดและพัฒนาการทางภาษาของเด็กจะสูงขึ้น เขาจะเริ่มพัฒนาภาษาที่เป็นแบบแผนมากขึ้น และใช้ภาษาเหล่านั้นกับสิ่งต่างๆรอบๆตัวการพัฒนาภาษาของเด็กในวัยนี้จะเริ่มต้นเมื่อเขาเข้าเรียน ในชั้นอนุบาลโดยเด็กเล็กจะเริ่มใช้ไวยากรณ์อย่างง่ายได้ รู้จักใช้คำเกี่ยวข้องกับบ้านและโรงเรียน

7. ระยะสร้างสรรค์ (Creative Stage) อายุ 6 ปี ขึ้นไป ในระยะนี้ได้แก่ระยะที่เด็กเริ่มเข้าโรงเรียนเด็กจะเล่นสนุกกับคำ และหาวิธีสื่อความหมายด้วยตัวเอง เด็กในระยะนี้จะพัฒนา วิเคราะห์ และสร้างสรรค์ทักษะในการสื่อความหมายโดยใช้ถ้อยคำสำนวน การเปรียบเทียบ และภาษาพูดที่เป็นนามธรรมมากขึ้น และเขาจะรู้สึกกับการแสดงความคิดเห็นโดยการพูดและการเขียน

เนสเซล (Nessel. 1989: 5-21) ได้กล่าวถึงพัฒนาการทางภาษาของเด็กว่าประกอบด้วยขั้นตอน ๆ ต่อไปนี้

ขั้นแรกเริ่ม (Pre language) เด็กอายุหนึ่งเดือนถึงสิบเดือน จะมีความสามารถจำแนกเสียงต่าง ๆ ได้ แต่ยังไม่มีความสามารถควบคุมการออกเสียง เด็กจะทำเสียงอ้อแอ้หรือเสียงแสดงอารมณ์ต่าง ๆ เด็กจะพัฒนาการออกเสียงขึ้นเรื่อย ๆ จนใกล้เคียงกับเสียงในภาษาจริงมากขึ้นตามลำดับพ่อแม่ที่ตั้งใจฟังและพูดตอบจะทำให้เด็กเพิ่มความสามารถในการสื่อสารมากยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 1 (10 - 18 เดือน) เด็กจะควบคุมการออกเสียงคำที่จำได้ สามารถเรียนรู้คำศัพท์ในการสื่อสารถึง 50 คำ คำเหล่านี้จะเกี่ยวข้องกับคน สัตว์ สิ่งของ หรือเรื่องราวในสิ่งแวดล้อม การที่เด็กออกเสียงคำหนึ่งคำหรือสองคำอาจมีความหมายรวมถึงประโยคหรือวลีทั้งหมด การพูดชนิดนี้มีชื่อเรียกว่า Holophrastic Speech

ขั้นที่ 2 (18 - 24 เดือน) การพูดขั้นนี้จะเป็นการออกเสียงคำสองคำและวลีสั้น ๆ มีชื่อเรียกว่า Telegraphic Speech คล้าย ๆ กับโทรเลขคือมีเฉพาะคำสำหรับสื่อความหมายเด็กเรียนรู้คำศัพท์มากขึ้นถึง 300 คำ รวมทั้งคำกริยาและคำปฏิเสธ เด็กจะสนุกสนานกับการพูดคนเดียวในขณะที่ทดลองพูดคำและโครงสร้างหลายรูปแบบ

ขั้นที่ 3 (24 - 30 เดือน) เด็กจะเรียนรู้ศัพท์เพิ่มขึ้นถึง 450 คำ วลีจะยาวขึ้นพูดประโยคความเดียวสั้น ๆ มีคำคุณศัพท์รวมอยู่ในประโยค

ขั้นที่ 4 (30 - 36 เดือน) คำศัพท์จะเพิ่มมากขึ้นถึง 1,000 คำ ประโยคเริ่มซับซ้อนขึ้นเด็กที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา จะแสดงให้เห็นถึงความเจริญงอกงามทางด้านจำนวนคำศัพท์และรูปแบบของประโยคอย่างชัดเจน

ขั้นที่ 5 (36 - 50 เดือน) เด็กสามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพในครอบครัวและผู้คนรอบข้าง จำนวนคำศัพท์ที่เด็กรู้มีประมาณ 2,000 คำ เด็กใช้โครงสร้างของประโยคหลายรูปแบบ เด็กจะพัฒนาพื้นฐานการสื่อสารด้วยวาจาอย่างมั่นคง และเริ่มต้นเรียนรู้ภาษาเขียน

สรุปได้ว่า พัฒนาการทางภาษาแบ่งออกเป็นหลายขั้นตอนตามความเห็นของนักวิชาการ โดยเริ่มศึกษาตั้งแต่เด็กแรกคลอดเป็นต้นไปเริ่มจากการเปล่งเสียงต่าง ๆ ที่ยังไม่มีความหมายตอนแรกคลอดไปจนถึงเด็กสามารถแสดงภาษาท่าทาง แสดงภาษาพูด และทักษะอื่นๆ เช่น การฟัง และการเขียน

1.4 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางภาษา

การที่ภาษาจะพัฒนาได้ดีมากน้อยเพียงใดนั้นมียปัจจัยหลายประการที่มีอิทธิพล ดังที่นักการศึกษาหลายท่านกล่าวไว้ ดังนี้

ศรียา นิยมธรรม และ ประภัสสร นิยมธรรม (2541: 42 - 47) กล่าวว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการทางภาษา มีดังนี้

1. สุขภาพ การเจ็บป่วยเรื้อรังหรือรุนแรง ในช่วง 2 ปีแรกของเด็ก มักทำให้การเริ่มพูดและการรู้จักประโยคช้าไปราวประมาณ 1 - 2 เดือน เพราะการป่วยทำให้เด็กขาดโอกาสที่จะสมาคมกับเด็กอื่นนอกจากนี้การป่วยทำให้เด็กไม่มีโอกาสได้ยินคนอื่นหรือแม้แต่คำพูดของตนเอง

2. สติปัญญา ความสำคัญระหว่างสติปัญญาและภาษาเกี่ยวเนื่องกันอย่างชัดเจน และเพิ่มมากขึ้นจนอายุ 2 ขวบ หลังจากนั้นความสัมพันธ์จะเป็นไปอย่างมั่นคง เด็กที่มีระดับสติปัญญาต่ำเท่าใด ภาษาพูดก็ยิ่งไม่ดีเท่านั้น ส่วนเด็กที่มีระดับสติปัญญาเฉลี่ยจะฉลาดพบว่ามีความรู้ดีเยี่ยมทั้งในด้านคำศัพท์และการใช้ประโยค

3. ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูงได้มีของเล่นได้พบเห็นหนังสือ ได้อ่านหรือฟังนิทานเล่าเรื่องมีโอกาสติดต่อกับผู้ใหญ่ทำให้มีโอกาสพัฒนาภาษาได้ดีกว่าเด็กที่ถูกปล่อยอยู่ตามลำพังกับเพื่อน

4. อายุและเพศ นับเป็นองค์ประกอบสำคัญอีกประการหนึ่ง ที่มีผลต่อการพัฒนาการทางด้านการใช้ภาษาของเด็ก หากสังเกตจะพบว่าเด็กผู้หญิงจะแสดงการใช้ภาษาพูดได้เหนือกว่าเด็กผู้ชาย

5. ความสัมพันธ์ในครอบครัว จากการศึกษาพบว่า เด็กในสถานสงเคราะห์เลี้ยงดูเด็กกำพร้ามักมีพัฒนาการล่าช้ากว่าเด็กทั่วไป เพราะเด็กเหล่านั้นขาดความสัมพันธ์ส่วนตัว กับแม่หรือพี่เลี้ยงเด็ก ลูกคนเดียวมักมีทักษะภาษาสูงกว่าเด็กที่มีพี่น้องในทุกด้าน เพราะเด็กที่มีลูกคนเดียวอยู่ในความสนใจจากแม่มากกว่าและไม่ต้องแข่งขันกับพี่น้อง

6. การพูดหลายภาษา ทำให้เด็กเกิดความสับสนในการพูด ไม่สามารถพูดได้โดยเสรี ต้องคิดอยู่ตลอดเวลาว่าจะพูดว่าอย่างไรจะถูกในโอกาสใด เด็กจะรู้สึกว่ามีปัญหาในการปรับตัวกลัวถูกหัวเราะเยาะหรือเป็นที่รำคาญของคนอื่น ไม่กล้าพูดกับคนอื่นจนกลายเป็นคนเก็บตัวอันเป็นปัญหาทางด้านบุคลิกภาพ เด็กเหล่านี้จะรู้สึกดีขึ้นหากได้อยู่ในภาวะที่มีคนอื่นซึ่งมีปัญหาล้ายคลึงกับตัวเอง

7. สิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมนับว่ามีอิทธิพลต่อการพัฒนาการด้านการใช้ภาษาของเด็กเป็นอย่างมาก กล่าวคือ เด็กอยู่ในสิ่งแวดล้อมใด การใช้ภาษาของเด็กจะเป็นไปตามสิ่งแวดล้อมนั้น ยิ่งอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีเท่าใด เด็กก็ยิ่งมีโอกาสได้เรียนรู้คำศัพท์แปลกๆ ใหม่ๆ มากขึ้นเท่านั้น

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2547: 141 - 142) กล่าวว่า เด็กทุกคนมีพัฒนาการทางภาษาแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการทั้งทางด้านความสมบูรณ์ทางร่างกาย ประสบการณ์และปฏิสัมพันธ์ที่เด็กได้รับ ซึ่งองค์ประกอบต่างๆ ที่สัมพันธ์กับพัฒนาการทางภาษาที่สำคัญจำแนกเป็นดังนี้

1. ความพร้อมทางด้านร่างกาย การออกเสียงและเปล่งเสียงของเด็กต้องอาศัยความพร้อมของอวัยวะในการเปล่งเสียงที่อยู่ตามธรรมชาติ ได้แก่ ฟัน เหงือก เพดานปาก ลิ้นไก่ และสายเสียงเมื่อพร้อมเด็กจะเปล่งเสียงออกมาได้ แต่ถ้าหากพิการเด็กจะไม่สามารถพูดได้ เมื่อเด็กมีความ

พร้อมทางกายเด็กเริ่มเล่นเสียงเมื่ออายุขวบแรกเสียงออกได้ครั้งแรกมาจากเสียงของความคุ้นเคย เช่น คำเรียกว่า แม่ และต่อไปเด็กจะเลียนแบบการออกเสียง เรียนรู้คำศัพท์ต่างๆ คำแรกๆ ที่เด็กคิดได้และรู้ความหมายจะเป็นคำที่ใช้มาก เด็กได้ยินบ่อย เช่น แม่ ในระยะแรกเด็กอาจฟังจนคุ้นก่อนแล้ว จึงออกเสียงด้วยการลองผิดลองถูก ถ้าได้รับการสนองว่าถูกเกิดเป็นการเรียนรู้หากการพูดนั้นได้รับการเสริมแรงด้วยเด็กจะใช้การพูดการฟังนั้นอย่างต่อเนื่องด้วยความพอใจและเพลิดเพลิน ซึ่งการพัฒนาภาษาจะดีขึ้น การมีปฏิสัมพันธ์การถามตอบช่วยให้เด็กเรียนรู้ระเบียบภาษา จากแนวคิดของการพัฒนาภาษาเน้นประสบการณ์ (Whole Language) ที่เด็กสามารถเรียนรู้ภาษาได้แบบองค์รวม คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียนไปพร้อมกัน โดยเน้นการประสานความรู้และประสบการณ์ที่ติดตัวมาผนวกเข้ากับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ภาษาของเด็กและการส่งเสริมครู (เดคาร์ ราเคล. 2542: 26 - 28)

2. ความพร้อมทางสติปัญญา เด็กบางคนสามารถเรียนภาษาได้เร็ว มีความสามารถในการรับรู้ จำแนกภาพ ตัวหนังสือและเสียง ประกอบการคิดอย่างมีเหตุผลเด็กทุกคนเกิดมาพร้อมกับความสามารถในการรับรู้ภาษา โดยเด็กเรียนรู้ภาษาจากการใช้ภาษาของตนเองทั้งทางด้านความหมายประโยค และเสียงจากสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ (हरषा नीलुवैर. 2535: 206) การเข้าใจความหมายภาษาที่ใช้ในการพูดและคำศัพท์ของเด็กจะยากง่ายขึ้นอยู่กับชุมชนและสิ่งแวดล้อมทางภาษาที่เด็กได้รับที่สำคัญเด็กจะใช้คำศัพท์และสำเนียงภาษาเหมือนกับสิ่งที่เด็กคุ้นเคย ตัวอย่าง เช่น เด็กใช้สำนวน และสำเนียงภาษาเหมือนกับคนเลี้ยงของตนที่เป็นคนชนบทเด็กจะออกเสียงแบบชนบทด้วย

3. ความพร้อมทางสิ่งแวดล้อม การพัฒนาภาษาของเด็กต้องเกิดจากการกระตุ้นของสิ่งแวดล้อมและประสบการณ์โอกาสทางภาษามีผลต่อเด็กมาก เด็กต้องการเรียนรู้ความหมายของภาษาจากผู้ใหญ่และต้องการปฏิบัติ ปัจจัยร่วมที่มีผลต่อการเรียนรู้ภาษาของเด็กประกอบด้วยปัจจัยดังต่อไปนี้

3.1 ตำแหน่งเด็กในครอบครัว เด็กคนกลางพูดแตกต่างจากคนอื่น ลูกแฝดใช้ภาษาช้ากว่าปกติ

3.2 เพศ เด็กหญิงจะพูดเร็วกว่าเด็กชาย

3.3 ฐานะทางเศรษฐกิจ เด็กที่อยู่ในชุมชนแออัด จะขาดโอกาสการเรียนรู้ภาษาที่ถูกต้องและใช้ภาษาไม่ถูกวิธี

3.4 การใช้ภาษาของผู้เลี้ยงเด็ก

3.5 การมีปฏิสัมพันธ์ทางภาษากับผู้ใหญ่ ตัวอย่างเช่นเด็กอายุ 3 ขวบ และยังพูดไม่ได้หรือพัฒนาการพูดไม่ดี อาจเนื่องจากมีปัญหาความสามารถในการฟัง หรือความสามารถทางสติปัญญา ยังพบว่า เด็กที่มีปัญหาพัฒนาการของการพูดเนื่องมาจากความสัมพันธ์ของเด็กกับแม่ไม่ดีเป็นเหตุให้อารมณ์ไม่ดีไปด้วย หรือขาดการกระตุ้นที่เพียงพอ เด็กกำพร้าจะมีปัญหาการเรียนรู้เรื่องการพูดมากกว่าเด็กทั่วไป

4. แรงจูงใจให้ใช้ภาษา แรงจูงใจ (Motivation) เป็นแรงขับให้คนเกิดการกระทำ และตอบสนอง ในแง่ทฤษฎีสิ่งจูงใจ (Incentive Theory) เชื่อว่า สิ่งจูงใจทางบวกจะเป็นตัวสร้างแรงจูงใจที่มีประสิทธิภาพมากทำให้คนตอบสนองและกระทำในสิ่งนั้นๆ (Roediger; et al. 1984: 417) เช่นเดียวกับการพัฒนาภาษาของเด็กพบว่า ภาษาสามารถพัฒนาได้ดีในบรรยากาศที่ผ่อนคลาย มีการยอมรับและให้กำลังใจ วิธีการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาผู้ใหญ่ต้องรู้จักปรับพฤติกรรมให้โอกาสเด็กในการพูดคุยสนทนา มีการตอบโต้และปฏิสัมพันธ์จะช่วยให้เด็กได้พัฒนาภาษาได้เป็นอย่างดี

กล่าวโดยสรุป องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางภาษามีปัจจัยหลักสามประการ คือ ปัจจัยทางด้านร่างกาย ปัจจัยทางด้านสติปัญญา และปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อม หากปัจจัยทั้งสามประการเอื้อต่อกันจะส่งผลต่อพัฒนาการทางภาษาให้เป็นไปในทางที่ดี

1.5 บทบาทของครูกับการการจัดกิจกรรมด้านภาษา

บทบาทของครูสำคัญกับการจัดกิจกรรมด้านภาษา เพราะครูต้องเป็นผู้กระตุ้นชี้แนะแนวทาง และคอยส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาเป็นไปตามวัย ฉะนั้น ครูควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ทำกิจกรรมตามความสนใจและกิจกรรมนั้นก็ควรจัดให้สอดคล้องกับสภาพชีวิตจริงของเด็ก เพราะจะทำให้เด็กสามารถเรียนรู้ภาษาได้เร็ว ดังนั้นในทางปฏิบัติครูจึงมีบทบาทที่สำคัญ ดังนี้

1. ต้องยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง เข้าใจถึงวุฒิภาวะ และความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วยการดูแลเอาใจใส่ และส่งเสริมเป็นรายบุคคล
2. ควรให้กำลังใจเด็กโดยการพยายามกระตุ้นชักจูงให้เด็กมีความมั่นใจที่จะพูดอ่าน และเขียนโดยไม่มีความกลัวหรือลังเลใดๆทั้งสิ้น
3. จัดประสบการณ์ให้ครอบคลุมทั้งการฟัง พูด อ่าน เขียน ไปพร้อมๆ กัน และมีรูปแบบที่หลากหลาย
4. ครูต้องเปิดโอกาสให้เด็กได้ทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างเพื่อนและครูซึ่งเป็นการช่วยส่งเสริมสนับสนุนและแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน
5. ครูควรจัดสภาพแวดล้อมในบรรยากาศที่เกี่ยวข้องกับภาษา เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกกระทำอิสระด้วยตัวเด็กเอง โดยครูเป็นเพียงผู้คอยแนะนำ กระตุ้น ส่งเสริมและช่วยเหลือเมื่อเด็กต้องการ
6. ครูพบปะพูดคุยกับผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อแนะนำและให้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ เกี่ยวกับการส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติ เด็กจะได้พัฒนาทักษะทางภาษาอย่างต่อเนื่อง ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน
7. ให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมภายนอกโดยพาเด็กไปทัศนศึกษา ชี้แนะให้ดูเครื่องหมายต่างๆ ให้เด็กได้พูดคุยสัมผัสภาษากับบุคคลภายนอก
8. การจัดกิจกรรมการเล่นเครื่องเล่นสนาม โดยครูอาจจะทำข้อตกลงหรือกฎกติกา ง่ายๆ ติดไว้ตามสนาม อาจมีภาพประกอบจะช่วยฝึกการอ่านและเขียนของเด็กได้

9. จัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนให้มีบรรยากาศในการฟัง พูด อ่าน เขียน เช่น เพลง คำคล้องจอง อ่านนิทานให้เด็กฟัง ให้เด็กพูดใส่เทป เพื่อเปิดฟังเสียงของตนเอง อ่านคำง่าย ๆ จากบัตรคำ ซึ่งเป็นสิ่งที่เด็กคุ้นเคยและพบเห็นในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นสิ่งที่เด็กสามารถเจอและคาดคะเนได้

10. ครูควรสอนในสถานที่ที่เป็นธรรมชาติที่สุด สอนจากสิ่งที่ได้รู้แล้วไปยังสิ่งที่เด็กยังไม่รู้

11. ควรสอนโดยไม่มีการแบ่งแยกกลุ่มเด็กเก่งและเด็กอ่อน การแบ่งแยกกลุ่มจะเป็นการสร้างปมด้อย และทำลายความเชื่อมั่นในตนเองให้กับเด็ก เด็กทุกคนมีโอกาสนในการเรียนที่เท่ากัน (นิรมล ช่างวิวัฒน์ชัย. 2541: 193 - 194)

นภเนตร ธรรมบวร (2544: 139-140) กล่าวถึง บทบาทของครูในการจัดกิจกรรมด้านภาษา ดังนี้

1. ครูควรจัดสิ่งแวดล้อมที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านการพูดและการเขียน โดยการเปิดโอกาสให้เด็กได้พูดคุย อภิปราย วาดรูป และเล่าเรื่องในสิ่งที่ตนสนใจ

2. ครูควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้การเขียน และการอ่านวิธีการที่มีความหมายต่อตัวเด็ก ขณะที่เด็กสำรวจ และเรียนรู้เกี่ยวกับโลกรอบตัว โดยการจัดหากระดาน ดินสอ สมุดโทรศัพท์ นิตยสารต่าง ๆ รวมตลอดถึงวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับการอ่านและการเขียนไว้ที่มุมบทบาทสมมติ ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้เล่นเลียนแบบสิ่งที่เด็กเห็นในชีวิตประจำวัน

3. ครูควรกำหนดช่วงเวลาของการอ่านที่แน่นอน ตายตัว เป็นประจำทุกวัน โดยอาจเชิญพ่อแม่ผู้ปกครองมาอ่านหนังสือให้เด็กฟัง ขณะเดียวกันก็ควรจัดหาโอกาสในการพาเด็กไปห้องสมุด โดยพยายามส่งเสริมให้เด็กเลือกและยืมหนังสือด้วยตนเอง

4. ส่งเสริมให้เด็กใช้ “ภาษา” อื่นๆ นอกเหนือจากการใช้ภาษาพูดเพียงอย่างเดียว เด็กสามารถใช้ “ภาษา” ต่างๆ มากมาย นอกเหนือจากภาษาพูดในการแสดงออกซึ่งความต้องการ และความรู้สึกของตนเอง เช่น ใช้การเคลื่อนไหวดนตรี ศิลปะ และภาษาเขียน เป็นต้น ภาษาต่างๆ เหล่านี้จะพัฒนาอย่างรวดเร็วในระดับปฐมวัย ดังนั้น ครูจึงควรเปิดโอกาสให้เด็กได้สื่อสารโดยผ่านการใช้ภาษาที่หลากหลาย เพื่อช่วยให้เด็กสามารถสื่อสารได้ในทุกรูปแบบ

5. เปิดโอกาสให้เด็กได้ตีความหมาย และแก้ปัญหาต่างๆ โดยผ่านนิทาน นิทานถือเป็นเครื่องมือสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาความคิด ทักษะและความรู้ของเด็ก (นภเนตร ธรรมบวร. 2544: 139; อ้างอิงจาก Nutbrown. 1995) นอกจากนั้น นิทานยังเปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและโลกรอบตัว สามารถจัดการกับความเครียด หรือความวิตกกังวลของตนเอง ด้วยเหตุนี้ ครูจึงควรส่งเสริมให้เด็กตีความหมายของนิทาน และสื่อสารความเข้าใจของคนผ่านรูปแบบต่างๆ เช่น การแสดงละครโดยใช้หุ่นมือ การวาดรูปบางตอนของนิทานที่ประทับใจ เป็นต้น ครูสามารถส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาของเด็กโดยผ่านการใช้นิทานได้

1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาของเด็กปฐมวัย

งานวิจัยในต่างประเทศ

เมนยูก (ชันทนพร โอภาสพันธ์. 2536: 34; อ้างอิงจาก Menyuk. 1978) ได้ศึกษาความสามารถทางการพูดของเด็ก 2 กลุ่ม คือ เด็กเตรียมอนุบาลและเด็กประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูล 3 วิธีคือ บันทึกคำพูดของเด็กจากการพูดคุยกับผู้ทดลอง บันทึกคำพูดของเด็กจากการเล่นบทบาทสมมติ (Role Play) นอกจากนี้ยังมีการสังเกตการณ์พูดของเด็กในห้องเรียน เพื่อเปรียบเทียบการเก็บข้อมูลของเด็กอีกด้วย ผลการศึกษาพบว่าเด็กเตรียมอนุบาลพูดได้โดยเฉลี่ย 82.8 ประโยค (SD = 16.7) เด็กประถมศึกษาปีที่ 1 พูดโดยเฉลี่ยประกอบ 95.7 ประโยค (SD = 15.2) และจากการใช้ t-test พบว่า ความแตกต่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) และยังพบว่า เด็กชั้นประถมปีที่ 1 มีการเปลี่ยนแปลงประโยคมากกว่าเด็กเตรียมอนุบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วูดเวิร์ด คาโรลีน และ เจอโรม (Woodward, Carolyn; & Jerome. 1977: 1) ได้ศึกษาการเริ่มเขียนของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กมีความพร้อมในการฟังและการอ่านออกเสียง การผูกประโยคจะมีความสามารถในการเขียนสูงกว่าเด็กที่ไม่พร้อมด้านการฟังการออกเสียง การผูกประโยค

โฮดาเวย์ (Raimes; & Canady. 1990: 224; citing Holdaway. 1979) พบว่า เด็กที่มีประสบการณ์ที่พ่อแม่อ่านหนังสือให้ฟังเป็นประจำ จะสามารถอ่านหนังสือออกได้เอง ซึ่งทำให้เกิดแนวคิดที่ว่าเด็กเรียนที่จะอ่านออกได้เองโดยธรรมชาติ เช่นเดียวกับเด็กทารกที่จะพูดภาษาและในการสอนพูด พ่อแม่มักจะไม่นั่งตำหนิเมื่อผิด พูดไม่ชัด แต่จะค่อยๆ สอนให้พูดให้ชัดโดยทำแบบอย่าง แสดงความยินดีเมื่อพูดได้และส่งเสริมให้เด็กกล้าพูดโดยการรับฟัง ตั้งใจฟัง จึงทำให้นักวิจัยกลุ่มนี้เกิดแนวคิดว่า การเรียนการสอนภาษาทางด้านการอ่านเขียนของเด็กก็ควรจะทำให้เป็นการเรียนรู้ตามธรรมชาติเช่นเดียวกับเด็กเริ่มเรียนพูด

บลัด (Blood. 1996: 153) ได้ศึกษาพัฒนาการด้านภาษาของเด็กอายุ 3-5 ปี จำนวน 67 โรงเรียน โดยจากการศึกษาพบว่า การเรียนรู้ทางภาษาของเด็กขึ้นอยู่กับความสนใจของเด็ก และเจตคติของผู้ปกครองในกระบวนการเรียนรู้เพื่อการอ่านออกเขียนได้ และส่งเสริมให้เด็กเขียนชื่อตนเอง จะทำให้มีความสามารถในการเรียนรู้ได้อย่างมีความหมาย เพราะชื่อของเด็กจะถูกเรียกอยู่เป็นประจำ และเป็นคำที่นึกภาพได้ หากเด็กสามารถเขียนชื่อตนเองได้จะเป็นแนวทางขยายความสามารถในการรับรู้คำอื่นๆต่อไป

งานวิจัยในประเทศ

วิจิตรา วิเศษสมบัติ (2539: 73) ได้ศึกษา ความพร้อมทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ความคิดรวบยอดประกอบการสนทนากิจกรรมการปั้นและการจัดประสบการณ์การปั้นแบบปกติกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นนักเรียนชายและหญิง อายุ 4 – 5 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 ของโรงเรียนบ้านตลุงเหนือ สำนักงานประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 30 คน ทำการทดลองสัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 30 นาที รวม 40 ครั้งโดยทำ

การทดสอบวัดความพร้อมทางภาษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ดังนั้น ผลการวิจัยพบว่าเด็กปฐมวัยได้รับการจัดประสบการณ์ความคิดรวบยอดในการปั้น มีความพร้อมทางภาษาสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการปั้นแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมคิด ชนแดง (2540: 70) ได้ศึกษาศึกษาจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลของการจัดประสบการณ์ การเล่าเรื่องที่มีต่อความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยใน 3 ลักษณะ คือ กิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรม กิจกรรมการเล่าเรื่อง คำรูปธรรมประกอบการวาดภาพและ กิจกรรมการเล่าเรื่อง แบบปกติกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นนักเรียนชายและหญิง อายุ 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียน ที่ 1 ปีการศึกษา 2540 ของโรงเรียนบ้านเหล่าเสือโก้ก จำนวน 60 คน กลุ่มละ 20 คน จำแนกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเล่าเรื่อง คำรูปธรรม กลุ่มที่ 2 ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมการ เล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพ และกลุ่มที่ 3 ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติ ใช้เวลาทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ แผนการจัด ประสบการณ์กิจกรรมการเล่าเรื่อง คำรูปธรรม กิจกรรมการ เล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพและ กิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติ แบบทดสอบความสามารถทางภาษามีค่า ความเชื่อมั่นเท่ากับ .87 ผลการศึกษพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพกับ กิจกรรมการเล่าเรื่องปกติมีความสามารถแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จุฬารัตน์ อินุพัฒน์ (2542: 75) ได้ศึกษา พัฒนาการทางการพูดเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นมุมบล็อกแบบเต็มรูปแบบและมุมบล็อกแบบปกติกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นนักเรียนชาย-หญิง ชั้นอนุบาลปีที่ 2 อายุระหว่าง 5-6 ขวบ ของโรงเรียนวัดเขาสวรรณประดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2542 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย แล้วทำการสุ่มอีกครั้ง เพื่อจัดเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน กลุ่มทดลอง คือ กลุ่มที่ได้รับ การจัดประสบการณ์การเล่นมุมบล็อกแบบเต็มรูปแบบ กลุ่มควบคุม คือ กลุ่มที่ได้รับ การจัดประสบการณ์การเล่นมุมบล็อกแบบปกติ ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเองทั้ง 2 กลุ่ม เป็นระยะเวลา 10 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน รวมทั้งสิ้น 40 ครั้ง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ แผนการจัดประสบการณ์การเล่นมุมบล็อก แบบเต็มรูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับแผนการจัด ประสบการณ์มุมบล็อกแบบปกติและแบบ ทดสอบวัดพัฒนาการทางการพูดซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น .76 ผลการศึกษพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นมุมบล็อกแบบเต็มรูปแบบและ เด็กปฐมวัยประสบการณ์การเล่นมุมบล็อกแบบปกติมีพัฒนาการพูดที่ไม่แตกต่างกัน

จากเอกสารวิจัยต่างๆ ที่กล่าวมานั้นสรุปได้ว่า ครูเป็นผู้ที่มีส่วนในการส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาดีขึ้น โดยเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมและอยู่ในความสนใจให้เด็กลงมือปฏิบัติ กิจกรรมครูต้องคอยกระตุ้น ชี้แนะแนวทางด้วยกิจกรรมที่ยึดเด็กเป็นศูนย์กลางให้กำลังใจเด็ก

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางการพูด

2.1 ความหมายของพัฒนาการ

วงพัทตร์ ภูพันธ์ศรี และ ศิรินันท์ ดำรงผล (2532: 27) กล่าวว่า พัฒนาการหมายถึง การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ที่เป็นไปในทิศทางตามระยะเวลาของมันอย่างต่อเนื่องโดยไม่มีการย้อนกลับตามลำดับขั้น

สิริมา ภิญโญนนตพงศ์ (2545: 27) กล่าวว่า พัฒนาการ หมายถึงการเปลี่ยนแปลงในตัวของผู้มนุษย์ ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ด้านการทำหน้าที่ และวุฒิภาวะของอวัยวะระบบต่างๆ ในด้านโครงสร้าง การจัดระเบียบส่วนต่างๆ ของร่างกาย รวมถึงพฤติกรรมที่แสดงออกมีลักษณะทิศทางที่สัมพันธ์กันทำให้สามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพที่ยากลำบากซับซ้อนมากขึ้น ตลอดจนเป็นแนวทางเปลี่ยนแปลงความสามารถในการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมที่เป็นลำดับขั้นตอน โดยครอบคลุมการเปลี่ยนแปลง ด้านสรีระวิทยา ได้แก่การเปลี่ยนแปลงจำนวนเซลล์ในประสาทของสมอง ขนาดรูปร่าง การขยายส่วนต่างๆของร่างกาย เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สามารถพัฒนาด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน การคิดเลข การแก้ปัญหา ทักษะการช่วยเหลือตนเอง ตลอดจนการรู้จักแบ่งปัน มีน้ำใจ ยิ้มแย้มอย่างมีระบบ ซึ่งพัฒนาการทุกด้านของผู้มนุษย์ ถ้าได้รับการตอบสนองตรงตามต้องการแล้ว พัฒนาการของผู้มนุษย์จะมีการเติบโตอย่างสมวัย

พัชรี สวนแก้ว (2545: 108) พัฒนาการ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงในตัวของผู้มนุษย์ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างมีลำดับขั้นของพัฒนาการ โดยไม่มีการย้อนกลับเป็นผลรวมกระทำร่วมกันระหว่างวุฒิภาวะและการเรียนรู้

จุไรรัตน์ เปรมวรเวทย์ (2550) กล่าวว่า พัฒนาการ (Development) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ทั้งในด้านโครงสร้าง (Structure) และแบบแผน (Pattern) ของร่างกายทุกส่วนอย่างมีขั้นตอนและเป็นระเบียบแบบแผน นับแต่เริ่มปฏิสนธิจนกระทั่งเสียชีวิตซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงในเชิงคุณภาพ (Quality) เพื่อให้บุคคลนั้นพร้อมจะแสดงความสามารถในการกระทำกิจกรรมใหม่ๆ ที่เหมาะสมกับวัย

เทิดศักดิ์ สุขคง (2553) กล่าวว่าพัฒนาการ (Development) หมายถึงความเจริญงอกงามเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นเป็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านคุณภาพที่ติดต่อกันไปตั้งแต่มีการปฏิสนธิจนสิ้นชีวิตซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับร่างกาย อารมณ์สังคมและสติปัญญาเป็นไปตามลำดับขั้นจากระยะหนึ่งเพื่อไปสู่ความมีวุฒิภาวะ ทำให้มนุษย์มีลักษณะและความสามารถใหม่ๆ เกิดขึ้น

สรุปพัฒนาการได้ดังนี้ การที่มนุษย์เกิดกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่เจริญงอกงามในตัวมนุษย์ทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างมีลำดับขั้นของพัฒนาการโดยไม่มีการย้อนกลับเป็นผลรวมกระทำร่วมกันระหว่างวุฒิภาวะและการเรียนรู้

2.2 ความหมายของพัฒนาการด้านการพูด

ความหมายของพัฒนาการด้านการพูดของนักการศึกษา และนักจิตวิทยาได้ให้ความหมายไว้ดังต่อไปนี้

รจนา ทรรทรานนท์ (2537: 10) พัฒนาด้านการพูดเป็นการเรียนรู้ การเข้าใจคำพูดของผู้อื่น โดยเริ่มจากการเข้าใจคำศัพท์ประเภทต่างๆ เด็กจะสะสมความเข้าใจอยู่ระยะหนึ่งก่อนที่จะใช้คำศัพท์เหล่านั้นในการพูดสื่อสารกับผู้อื่น

วรรณ โสมประยูร (2537: 99) กล่าวว่า พัฒนาการด้านการพูดเป็นการสื่อความหมายอย่างหนึ่งโดยใช้น้ำเสียง ภาษา กิริยา ท่าทาง เพื่อถ่ายทอดความเข้าใจไปสู่ผู้ฟังหรือเข้าใจความต้องการ เพราะการพูดเป็นทักษะการส่งออกตามหลักของภาษาศิลป์

จงพัฒนา รุมาคม (2538: 1) พัฒนาการด้านการพูด หมายถึง การเริ่มต้นเมื่อได้มีการรับข้อมูลจากการเห็นการได้ยินและการสัมผัสส่งไปยังสมองเพื่อแปลความหมายไปจัดเก็บในหน่วยความจำ ซึ่งจะมีการรับรู้และเข้าใจ จากนั้นจึงสามารถแปลงเสียงพูด อ่านและสะกดคำได้ในที่สุด

สถาบันราชานุกูล กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2552: 7) พัฒนาการด้านการพูดเป็นการเรียนรู้การเข้าใจคำพูดของผู้อื่น โดยเริ่มจากการเข้าใจประเภทของคำศัพท์อย่างง่าย เด็กจะเริ่มสะสมความเข้าใจคำศัพท์อยู่ระยะหนึ่ง ก่อนที่จะใช้คำศัพท์เหล่านั้นในการพูดสื่อสารกับผู้อื่น คำศัพท์ที่เรียนรู้ประกอบไปด้วย คำนามที่ใช้เรียกชื่อ คน สัตว์ สิ่งของ แต่เมื่อเด็กเริ่มโตขึ้น อัตราการเรียนรู้ด้านคำนามจะลดลง เด็กจะเริ่มเรียนรู้คำประเภทอื่นแทน ได้แก่ คำกิริยา คำบุพบท คำวิเศษณ์ และคำสันธาน ด้านจำนวนคำศัพท์ที่เด็กเรียนรู้ก็มีจำนวนเพิ่มขึ้นจากจำนวนที่รู้จักเพียงแค่สิบคำ เมื่ออายุ 1 ปี และกลายเป็น 2,000 คำ เมื่ออายุ 4 ปี ในช่วง 2-4 ปี เด็กจะมีพัฒนาการการเรียนรู้คำศัพท์ที่รวดเร็วมาก และมีอัตราการพัฒนาการสูงกว่าในช่วงอื่นๆ การพัฒนาทางภาษาจะพูดไปตามลำดับขั้น

นลินทิพย์ บุญเฉลยมรรค (2551: 20) พัฒนาการด้านการพูดหมายถึง การเรียนรู้ที่จะเข้าใจคำพูดของผู้อื่นโดยสะสมความเข้าใจคำศัพท์ก่อน ในช่วง 1-4 ขวบ เด็กจะรู้จำนวนคำศัพท์ที่รวดเร็วมากมีอัตราการพัฒนาการสูงกว่าในช่วงอื่นๆ การรู้คำศัพท์เพิ่มมากขึ้นช่วยให้สามารถนำไปใช้ในการพูดสื่อสารกับผู้อื่นเพื่อแสดงความรับรู้แสดงความรู้สึกความคิดเห็นและติดต่อซึ่งกันและกัน

กล่าวโดยสรุปพัฒนาการด้านการพูดหมายถึง การเรียนรู้เข้าใจคำพูดเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นความรู้สึกนึกคิดหรือการสื่อสารของมนุษย์โดยแสดงน้ำเสียง ภาษา กิริยา ท่าทาง เพื่อถ่ายทอดความเข้าใจไปสู่ผู้ฟังหรือเข้าใจความต้องการ

2.3 ความสำคัญของพัฒนาการด้านการพูด

ภาษาพูดเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ภาษาอ่านและภาษาเขียน และเพื่อที่จะได้ประโยชน์จากการเรียนในวิชาอื่นๆ (คันสนีย์ ฉัตรคุปต์. 2543: 35) การพูดเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย ตามแนวคิดและทฤษฎีของการ์ดเนอร์ในทฤษฎีพหุปัญญา นอกจากนี้ยังมีนักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการพูดดังนี้

วรรณิ โสมประยูร (2537: 186) ได้ให้ความสำคัญของการพูดดังต่อไปนี้ การพูดเป็นการสื่อสารที่ความสำคัญเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันมากที่สุด เพราะเป็นเครื่องมือที่สื่อความคิดได้อย่างรวดเร็ว นอกจากการพูดในชีวิตประจำวันแล้วยังมีโอกาสนอื่นๆ เช่น การพูดเป็นทางการที่มีการเผยแพร่ถ่ายทอดความรู้ความคิดเป็นสำคัญ

สุภาวดี ศรีวรรณะ (2542: 6-64) ได้ให้ความสำคัญต่อการพูดว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญของการติดต่อสื่อสารที่จะช่วยฝึกทักษะพื้นฐานทักษะด้านภาษาเป็นอย่างดีซึ่งมีจุดประสงค์การพูดดังนี้

1. เพื่อให้เด็กพัฒนาการพูดได้คล่องเป็นธรรมชาติ ได้เรียนรู้คำศัพท์ใหม่ๆ
2. พัฒนาความสามารถในการพูดได้ชัดเจนได้ฝึกเสียงที่เป็นปัญหาสำหรับเด็ก เช่น เสียง “ส” นอกจากนี้ควรใช้น้ำเสียงที่ลื่นหูไม่ดังไม่ค่อยจนเกินไป มีความมั่นใจในการพูดที่ถูกอย่างเป็นนิสัยเช่น เด็กๆ จะชอบพูดประโยคปฏิเสธว่า หนูเปล่าทำ ต้องแก้เป็น หนูไม่ได้ทำค่ะ หรือ ผมไม่ได้ทำครับ ดังนั้นการให้การศึกษาแก่เด็กวัยนี้ย่อมจะต้องฝึกให้รู้จักคำสุภาพประกอบด้วย เช่น คำว่าขอโทษ ขอคุณ ขอบใจ โดยต้องเป็นแบบแผนให้เด็กและควรต้องควรใช้อย่างสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาความสามารถในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น ไม่เพียงแต่แสดงความคิดเห็นของตนเท่านั้น แต่ควรเข้าใจในสิ่งที่ผู้อื่นพูดก่อนเพื่อที่จะบรรยายเรื่องราวต่างๆ ให้ตรงกัน แต่หากไม่มีการฝึกเรื่องนี้เด็กบางคนก็จะสามารถเล่าไม่ตรงจุด เช่นเด็กอาสาเล่า เรื่อง การไปเที่ยวในวันหยุดเด็กบางคนมักจะพูดแต่จุดไม่สำคัญของด้านภาษา เช่น หลักของการออกเสียง เสียงวรรณยุกต์ การเว้นวรรคในขณะพูดออกเสียงและ การเรียงคำให้เป็นประโยค

นภเนตร ธรรมบวร (2544: 113-114) กล่าวถึงพัฒนาการทางการพูดว่า การพูดถือเป็นการแสดงออกทางพัฒนาการทางภาษาด้านหนึ่ง ซึ่งมีความสำคัญพอกับการเขียนที่เดียว การพูดถือเป็นการรวบรวมประสบการณ์ด้านต่างๆ ของเด็กเข้าด้วยกัน ได้แก่ ความรู้สึก ความคิด การรับรู้ การเรียนรู้ ความจำ และความเข้าใจ

เพ็ญแข ประจณปัจฉนิก (ม.ป.ป.: 19) ได้ให้ความหมายพัฒนาการทางการพูดของเด็กวัย 1-5 ปี ดังนี้

1. ระยะอ้อแอ้จะเริ่มเมื่อเด็กมีอายุประมาณ 3 เดือน และจะเห็นชัดเมื่อเด็กอายุ 6 เดือนไปแล้วเด็กจะอ้อแอ้ทั้งเวลามีคนอื่นอยู่ด้วยและเวลาอยู่คนเดียว
2. ระยะเล่นเสียงคือการที่เด็กทำเสียงสูงต่ำประกอบไปด้วยพบบในระยะเวลาประมาณ 6-8 เดือน

3. ระยะเลียนเสียง เป็นลักษณะการพูดของเด็กๆ ก่อน 2 ขวบ คือการที่เลียนแบบเสียงพูดของผู้ใหญ่ ถ้าฟังเผินๆ คิดว่าเด็กพูดได้เป็นประโยคยาวๆ แต่ที่จริงแล้วไม่มีความหมาย

4. ระยะการพูดย่อๆ หรือการพูดคลุมความหมายเกิดขึ้นระยะอายุ 2 ขวบขึ้นไป เด็กจะนำคำมารวมกันพูดสั้นๆ การเรียงคำอาจสลับสับสนและส่วนใหญ่จะมีเสียง 2 หรือ 3 คำเท่านั้น เช่น “แมวไหน” เป็นต้น หรือตัดคำให้เหลือคำเดียว เช่น “ไป”

5. การใช้ท่าทางเกิดในช่วงที่เด็กยังไม่สามารถจะใช้คำพูดบอกความต้องการได้จึงใช้ท่าทางเพื่อทดแทนภาษา แต่หลังจาก 2 ขวบไปแล้วเด็กจะใช้ท่าทางน้อยลงไปเป็นลำดับ

บันลือ พุททษะวัน (2536: 22) กล่าวถึงพัฒนาการทางภาษาพูดของเด็กปฐมวัยได้ดังนี้

1. การพูดซ้ำ ฟังซ้ำ เด็กชอบใช้คำพูดซ้ำๆ เลียนคำพูดของผู้ใหญ่ และผู้ใกล้ชิด
2. ชอบพูดคนเดียว (Monologue) ทำนองบอกความประสงค์ของตนเอง เกี่ยวข้องกับตนเอง เช่น จะไปเที่ยว จะมีตุ๊กตาสวยๆ หรือนั่งเล่นกันอยู่สองคน แต่ต่างพูดกันไปคนละทาง
3. การสื่อความหมาย (Communicate) หมายถึง พูดให้คนอื่นเข้าใจในเจตนาเข้าใจตน ชักชวนให้ผู้อื่นเล่นด้วยหรือร่วมมือช่วยตนเองได้

เบญจมาศ พระธานี (2540: 9-11) สรุปขั้นตอนของพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

1. เสียงแสดงปฏิกิริยาสะท้อน (Reflex sounds) อายุ 0-2 เดือน เป็นขั้นแรกของการเรียนรู้ภาษาและการพูดตั้งแต่เด็กร้องไห้ตอนแรกคลอด ซึ่งเป็นการแสดงถึงการพัฒนาการทำงานของอวัยวะที่ใช้ในการออกเสียงและหายใจจะเป็นพื้นฐานของการพูดต่อไปการร้องไห้ระยะต่อมาจะแสดงถึงความต้องการของเด็กได้หลายอย่าง เช่น หิว เปียก หรือตกใจ เป็นต้น
2. เสียงอ้อแอ้ (Babbling) อายุ ครึ่งเดือน- 2 ปี เป็นขั้นที่เด็กส่งเสียงด้วยความพอใจที่ได้เคลื่อนไหว
3. อวัยวะที่ใช้ในการพูดโดยจะเลียนแบบเสียงของตัวเองซ้ำๆ เสียงอ้อแอ้นี้เกิดขึ้นโดยสัญชาตญาณของความเป็นมนุษย์ จึงพบได้ในเด็กทุกคนแม้กระทั่งเด็กหูหนวกหูตึงแต่การส่งเสียงอ้อแอ้ในเด็กเหล่านี้จะไม่พัฒนาต่อไปตามปกติเพราะไม่ได้ยินเสียงของตัวเอง
4. การส่งเสียงเพื่อสื่อความหมาย (Socialized vocal play) อายุ 5-6 เดือนขั้นที่เด็กเริ่มส่งเสียงเพื่อการสื่อสารกับผู้อื่นโดยเด็กจะฟังเสียงอื่นและส่งเสียงโต้ตอบเป็นครั้งคราว ขั้นที่คาบเกี่ยวกับการส่งเสียงอ้อแอ้ ซึ่งบางครั้งเด็กจะส่งเสียงอ้อแอ้เล่นคนเดียวบางครั้งส่งเสียงเพื่อโต้ตอบคนรอบข้าง
5. คำแรกที่มีความหมาย (The First Meaningful Word) อายุ 8-10 เดือนเป็นขั้นที่เด็กเริ่มเข้าใจคำพูดที่เคยได้ยินจากการเชื่อมโยงคำพูดกับเหตุการณ์ต่างๆ แล้วสะสมเป็นความรู้ภายใน เมื่อเด็กมีความพร้อมเด็กจะเลียนแบบการออกเสียงผู้อื่น และออกเสียงคำคำนั้นได้ถูกต้องในเวลาต่อมา

6. วลี ประโยค และภาษาเด็ก (Phrases, Sentences and Jargon) อายุ 12-24 เดือน เป็นขั้นที่เด็กเริ่มเป็นคำที่ยาว 2 พยางค์ หรือคำ 2 คำ มารวมกันเป็นวลี และประโยค ซึ่งมีความซับซ้อนมากขึ้นตามอายุ โดยเฉลี่ยเด็กอายุ 1 ปี จะพูดวลีหรือประโยคที่ยาว 1 คำ เด็กอายุ 2 ปี จะพูดวลีหรือประโยคที่ยาว 2 คำ และ เด็กอายุ 3 ปี จะพูดวลีหรือประโยคที่ยาว 3 คำแต่ในบางครั้งเด็กจะมีการทดลองใช้คำศัพท์ใหม่ๆ ซึ่งอาจจะมึลักษณะของการหยุดคิด (Pause) พูดซ้ำๆ ใช้คำ เอ้อ อ้อบ่อยๆ คล้ายคนติดอ่าง ลักษณะการพูดเช่นนี้เกิดขึ้นในช่วงที่เด็กอายุ 2-6 ปี ซึ่งจะค่อยๆ หายไปเมื่อเด็กเรียนรู้การพูดคำศัพท์ต่างๆ มากขึ้นหรือในบางครั้งเด็กเองอยากพูดอยากอธิบายบางสิ่งบางอย่างแต่ไม่ทราบว่าจะใช้คำศัพท์อะไร เด็กจะใช้พยางค์ที่มีความหมาย (Jargon) การพูดลักษณะเช่นนี้ควรจะหายไปเมื่อเด็กอายุ 2 ปีครึ่ง เพราะเด็กมีการขยายคำศัพท์มากขึ้นแล้ว

7. พัฒนาการแปรเสียง เสียง จังหวะ และภาษา (Articulation, Voice, Rhythm and Language Development) อายุ 5-7 ปี เป็นขั้นที่เด็กมีการเรียนรู้การใช้เสียงพูดให้ถูกต้องและมีการขยายคำศัพท์โครงสร้าง และความซับซ้อนของประโยคมากขึ้น เด็กจะพัฒนาสิ่งเหล่านี้ได้ค่อนข้างสมบูรณ์ใกล้เคียงผู้ใหญ่ราวอายุ 7-8 ปี

จากที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า การพูดเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญอย่างหนึ่งในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความต้องการของตนเองได้ โดยการพัฒนาทางด้านภาษาและการพูดควรเริ่มจากที่เด็กได้รับรู้ทางภาษาและคำพูดจากการได้ยิน เด็กสามารถฟังเข้าใจสิ่งที่ได้ยินก่อนที่จะพูดได้ ทักษะในการฟังรับรู้ และเข้าใจคำพูดเด็กเกิดก่อนทักษะในการพูดสื่อภาษาการพัฒนาทางภาษาและการพูดจึงเริ่มจากพัฒนาด้านการฟัง โดยรับรู้ผ่านประสาทหูไปยังสมอง เพื่อแปลความหมาย ทำให้เข้าใจคำพูดนั้นได้

2.4 ทฤษฎีพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัย

นักการศึกษาได้ค้นพบว่าเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการพูดที่แตกต่างกันโดยมีกระบวนการเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัยดังต่อไปนี้

จรรยา สุวรรณทัตและคนอื่นๆ (Suvannathat; others. 1985: 122) ได้กล่าวถึงกระบวนการเรียนรู้ทางภาษาว่าเกิดขึ้นจากความชำนาญ (Empiricist Approach) ซึ่งเด็กจะเริ่มเรียนรู้ภาษาอย่างไม่เป็นกฎเกณฑ์แต่เรียนรู้ภาษาในลักษณะเดียวกับการฝึกทักษะความชำนาญและความสามารถด้านอื่นๆ การเรียนรู้คำได้จากการได้ยินคนอื่นพูดซ้ำๆ แล้วนำมาพูดซึ่งเด็กจะเรียนรู้ได้เร็วถ้าคำที่เด็กเรียนรู้เป็นประสบการณ์ใกล้ตัวเด็กรูปแบบการเรียนรู้ที่สำคัญสำหรับเด็กปฐมวัยคือ ต้องมีการปฏิสัมพันธ์กับวัตถุเช่นครูนำวัตถุสิ่งของของเล่นมาจัดวางในห้องเรียนและตั้งคำถามเพื่อให้เด็กหาคำตอบซึ่งเป็นการให้เด็กสำรวจวัตถุนั้นด้วยตัวเอง

ศรียาและประภัสสร นิยมธรรม (2541: 27-30) ได้กล่าวถึงทฤษฎีพัฒนาการทางภาษาและการพูดไว้ดังนี้

1. ทฤษฎีเสริมกำลัง (Reinforcement Theory) ทฤษฎีนี้อาศัยจากหลักทฤษฎีการเรียนรู้ ซึ่งถือว่าพฤติกรรมทั้งหลายถูกสร้างขึ้นโดยอาศัยการวางเงื่อนไขไรนโกลด์ (Rheingold) และคณะพบว่าเด็กจะพูดมากขึ้นเมื่อให้รางวัลหรือเสริมกำลังวินิทซ์ (Winitz) ได้อธิบายถึงการที่เด็กเกิดการรับรู้ในระหว่างการเล่นเสียงตอนต้นๆว่าเป็นการกระทำตามธรรมชาติของมนุษย์ในการที่จะมีจุดหมายปลายทางตัวอย่างเช่นเมื่อเด็กหิวก็เคลื่อนไหวปากซึ่งมีจุดหมายปลายทางที่การดูดและการกินต่อมาเมื่อโตขึ้นก็อาจใช้วิธีทำเสียงอ้อแอ้โดยหวังว่าแม่จะเข้ามาหาและเล่นเสียงคุยตามไปด้วย

2. ทฤษฎีการรับรู้ (Motor Theory of Perception) ในบางครั้งเด็กจะพูดคำที่ไม่เคยพูดหรือไม่เคยถูกสอนให้พูดมาก่อนเลยแม้แต่ในระยะเล่นเสียงก็ได้เปลี่ยนแปลงเสียงที่คล้ายกับคำนั้นจึงสงสัยว่าเด็กเรียนรู้ได้อย่างไรทฤษฎีนี้ให้คำตอบในแง่ซึ่งลิเบอร์แมน (Liberman) ตั้งสมมติฐานไว้ว่าการรับรู้ทางการฟังขึ้นอยู่กับการเปลี่ยนแปลงเสียงจึงเห็นได้ว่าเด็กมักจ้องหน้าเวลาเราพูดด้วยทำนองเดียวกับเด็กหูตึงการทำเช่นนี้อาจเป็นเพราะเด็กฟังพูดซ้ำด้วยตนเองหรือหัดแปลงเสียงโดยใช้อานริมฝีปากแล้วจึงเรียนรู้คำ

3. ทฤษฎีสภาวะติดตัวมาแต่กำเนิด (Innateness Theory) ชอมสกี (Chomsky) นักภาษาศาสตร์อเมริกันผู้คิดทฤษฎีนี้เขาอธิบายว่าเด็กทุกคนเกิดมาพร้อมกับเครื่องมือในการเรียนรู้ภาษา (Language Acquisition Device) ซึ่งเรียกว่าแอลเอดี (L.A.D.) เครื่องมือนี้จะเป็นฝ่ายรับข้อมูลทางภาษาซึ่งมาจากประโยคต่างๆเด็กก็จะเกิดการเรียนรู้กฎต่างๆทางไวยากรณ์ที่มีใช้ในภาษากฎทางไวยากรณ์ต่างๆนี้ก็คือความรู้ในภาษา (Competence)

4. ทฤษฎีความสัมพันธ์ (Interaction Theory) ได้มีนักสังคมวิทยาภาษาศาสตร์และนักจิตวิทยากลุ่มหนึ่งเสนอขึ้นโดยกล่าวว่าคนเราเกิดมานั้นจะต้องมีบางสิ่งบางอย่างติดตัวมาทำให้คนผิดไปจากสัตว์อื่นแต่ไม่ใช่แอลเอดีสิ่งนั้นคือความสามารถในการเรียนภาษา (Language Capacity) และความรู้เกี่ยวกับโลก (Cognitive Knowledges)

5. ทฤษฎีความบังเอิญจากการเล่นเสียง (Babble Luck) ซึ่งธอร์นไค (Thondike) เป็นผู้คิดโดยอธิบายว่า เมื่อเด็กกำลังเล่นอยู่นั้นเขามิมีบางเสียงไปคล้ายกับเสียงที่มีความหมายในภาษาพูดของพ่อแม่จึงให้รางวัลในทันทีด้วยวิธีนี้เด็กจะมีพัฒนาการทางภาษาไปเรื่อย

6. ทฤษฎีชีววิทยา (Biological Theory) ของอิริคเลนเนเบอร์ก (Eric Lenneberg) เชื่อว่าพัฒนาการทางภาษานั้นมีพื้นฐานทางชีววิทยาเป็นสำคัญกระบวนการที่คนพูดได้ก็เกิดจากการที่คนสามารถถ่ายทอดภาษากันได้

7. ทฤษฎีการให้รางวัลของแม่ (Mother Reward Theory) จอห์นดอลลาร์ด (John Dollard) และนิลมิลเลอร์ (Neel Miller) เป็นผู้คิดตั้งทฤษฎีนี้โดยย่ำเกี่ยวกับบทบาทของแม่ในการพัฒนาภาษาของเด็กว่าภาษาที่แม่ใช้ในการเลี้ยงดูเพื่อสนองความต้องการของลูกจะเป็นเหตุให้เกิดภาษาพูดแก่ลูก

จากการศึกษาทฤษฎีและกระบวนการการเรียนรู้ภาษาดังกล่าวมาจะเห็นได้ว่าพัฒนาการทางภาษาหรือการพูดของเด็กปฐมวัยนั้นจะต้องผ่านกระบวนการพัฒนามาเป็นลำดับขั้นเด็กสามารถเรียนรู้ภาษาได้หลายรูปแบบแตกต่างกันไปและการเรียนรู้นั้นเป็นไปอย่างรวดเร็วทั้งนี้

ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่างๆทางสังคมเช่นสิ่งแวดล้อมตัวเด็กเองตลอดจนปฏิกริยาตอบสนองจากสิ่งเร้าโดยกระบวนการเรียนรู้เริ่มอย่างไม่เป็นกฎเกณฑ์มีการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ และบุคคลใกล้เคียง ในลักษณะการเลียนแบบหรือการปฏิบัติแบบลองผิดลองถูกและเมื่อเด็กได้รับการเสริมแรงก็จะเกิดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดีโดยเฉพาะอย่างยิ่งหากการเรียนรู้นั้นเป็นการเชื่อมโยงความรู้ใหม่เข้ากับความรู้เดิมก็จะทำให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาหรือพัฒนาการทางการพูดได้ดียิ่งขึ้น

2.5 ลักษณะสำคัญของพัฒนาการด้านการพูด

เฮิร์ลลอค ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของพัฒนาการด้านการพูด (นิรันดร์ รอดเอี่ยม. 2531: 20-23; อ้างอิงจาก Hurlock. 1978: 185-186) ไว้ดังนี้

1. ความเข้าใจภาษาที่ผู้อื่นพูด (Comprehension) ความสามารถที่จะเข้าใจคำพูดของผู้อื่น ต้องอาศัยความรู้ศัพท์ต่างๆ เป็นพื้นฐานทำนองเดียวกับที่ผู้ใหญ่เรียนภาษาต่างประเทศ ก็ต้องรู้ศัพท์มากพอสมควร และอาจเข้าใจภาษาก่อนจะพูดได้ เด็กก็เช่นกันเด็กอาจเข้าใจท่าทางการพูด การกระทำ แต่อาจไม่เข้าใจคำประโยคที่พูด ในการพัฒนาความเข้าใจนั้น เด็กอาจมีการตอบสนองต่อทั้งลีลาการพูดและสำเนียงที่เขาได้ยิน ในสภาพการณ์ต่างๆ เด็กจะเรียนรู้ความหมายของคำจากสถานการณ์จากท่าทาง เช่น การยิ้ม เสียงที่พูด

2. การเรียนรู้ศัพท์ (Vocabulary Learning) พิจารณาได้สองด้านคือ

2.1 คำศัพท์ทั่วไป ได้ลำดับขั้นของคำศัพท์ไว้ดังนี้

คำนาม เป็นคำแรกของเด็กซึ่งเกิดจากการเล่นเสียง

กริยา หลังจากที่ได้เรียนรู้คำนามเพียงพอที่จะไปใช้เรียกชื่อคนและสิ่งของในสภาพแวดล้อมได้แล้ว เด็กจะเริ่มเรียนรู้ศัพท์โดยเฉพาะศัพท์ที่เป็นการแสดงท่าทาง เช่น "ให้" "เอาไป" และ "ถือไว้" เป็นต้น

คำคุณศัพท์ จะปรากฏให้เห็นได้ในราวขวบครึ่ง คำคำคุณศัพท์ง่ายๆที่ใช้แรกเริ่มได้แก่ ดี เลว ร้อน และหนาว ซึ่งใช้กับบุคคล อาหาร และของเล่น

คำกริยาวิเศษณ์ เด็กจะรู้จักและใช้พร้อมกับคำคุณศัพท์ คำกริยาวิเศษณ์ที่ใช้ทั่วๆ ไปก็มี "ที่นี่" และ "ที่ไหน" ในช่วงสองปีแรกเด็กเรียนรู้คำศัพท์ได้ช้า หลังจากนั้นในระยะเข้าเรียน เด็กจะเรียนรู้ได้เร็วขึ้น และจะเรียนรู้อย่างรวดเร็วหลังจากเข้าโรงเรียนแล้ว ผลจากการศึกษาค้นคว้าของนักจิตวิทยาพบว่า โดยเฉลี่ยเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 รู้จักศัพท์ประมาณ 20,000- 24,000 คำ หรือ 5-6% ของคำในพจนานุกรม เมื่ออายุถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เด็กจะรู้จักศัพท์ประมาณ 80,000 คำ หรือ 22% ของคำในพจนานุกรมฉบับมาตรฐาน

2.2 ศัพท์เฉพาะ เฮิร์ลลอค (Hurlock) ได้แยกศัพท์เฉพาะออกเป็น 7 ลักษณะคือ

ศัพท์เกี่ยวกับสี เด็กทั่วไปจะรู้จักชื่อสีขั้นต้นในราว 4 ขวบและจะเรียนรู้เรื่องอื่นๆขึ้นอยู่กับความสนใจเรื่องสี และโอกาสในการเรียนรู้

ศัพท์เกี่ยวกับจำนวนมาตราวัดเชาว์บ์ปัญญาของ แสตนฟอร์ด บิเน็ต (Stanford Binet) เด็ก 5 ขวบสามารถจะนับสิ่งของได้ถึง 3 เด็ก 6 ขวบจะเข้าใจคำว่า "สาม" "เก้า" "ห้า" "สิบ" และ "เจ็ด" ดีพอที่จะนับแท่งลูกบาศก์ได้

ศัพท์เกี่ยวกับเวลา เด็กอายุ 6-7 ขวบ จะรู้ความหมายของเวลา ตอนเช้า ตอนกลางวัน ตอนบ่าย ตอนค่ำ ตอนกลางคืน

ศัพท์เกี่ยวกับเงิน เด็กอายุ 4-5 ขวบ เริ่มจะรู้ค่าของเหรียญตามลักษณะขนาด และสีของเหรียญ

ศัพท์คำสับถวญ สาบาน คำสาบานส่วนมากเด็กชายจะเป็นผู้เริ่มใช้ เริ่มเข้าในวัยเรียน เพื่อแสดงเอกลักษณ์ว่าตนเองโตแล้ว เพื่อทดแทนปมด้อย เพื่อดึงดูดความสนใจ

ศัพท์ลับเฉพาะ เด็กผู้หญิงเกือบทุกคนจะใช้ภาษาลับเฉพาะหลังจากอายุ 6 ขวบ เพื่อสื่อสารกับเพื่อน

3. การสร้างประโยค(Forming Sentences)

เมื่อเด็กเริ่มพูดเป็นประโยคก็เริ่มเอาคำมาต่อกัน ซึ่งเด็กจะเริ่มทำได้ก่อนอายุ 2 ขวบ ระยะเวลาแรกๆ มักใช้คำเดียวก่อนคำนามหรือ กริยา มาประกอบกับท่าทาง เมื่อเด็กอายุ 2 ขวบเด็กจะรวบคำมาต่อเป็นประโยคแต่ไม่สมบูรณ์ ประโยคมักจะต่อด้วยคำนาม และคำกริยาบางครั้งอาจมีคำคุณศัพท์หรือกริยาวิเศษด้วย เมื่ออายุ 4 ขวบเด็กพูดเป็นประโยคได้เกือบสมบูรณ์ และรู้จักใช้คำเกือบทุกชนิด เมื่ออายุ 6 ขวบเด็กพูดเป็นประโยคได้เกือบทุกรูปแบบ และประโยคที่มีความซับซ้อนมากขึ้นตามลำดับ

4. การออกเสียง (Pronunciation)

เด็กจะเลียนเสียงตามที่ตนได้ยิน ดังนั้นจะเห็นได้ว่าเด็กสามารถพูดภาษาตามลักษณะภาษาที่ตนได้ยินมาจากสิ่งแวดล้อมช่วงอายุ 12-18 เดือน เด็กส่วนมากมักฟังพูดไม่รู้เรื่องนอกจากคนใกล้ชิดช่วงอายุ 18-36 เดือน กรออกเสียงดีขึ้นมาก การไม่เข้าใจสิ่งที่เด็กพูดทำให้เข้าใจผิดและทำให้เด็กเกินพฤติกรรมถอยหลัง โดยปกติหลังวัย 3 ขวบ จะออกเสียงชัดขึ้นแต่ยังมีบางคนออกเสียงบางเสียงไม่ชัด แต่หลังจาก 5-6 ขวบอาการจะค่อยๆ หดไป

สุภาวดี ศรีวรรณะ (2542: 68-70) กล่าวว่าพัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัยมี 3 ขั้นตอนคือ

1. การออกเสียงทำได้โดยการเลียนแบบ เด็กจะเลียนแบบเสียงคำและสำเนียงจากบุคคลในสิ่งแวดล้อมรอบข้าง เมื่อเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมใหม่สำเนียงจะเปลี่ยนไปตามสิ่งแวดล้อมใหม่นั้น เพราะกลไกการออกเสียงยังไม่ลงรูปแบบที่แน่นอน ด้วยเหตุนี้ นักการศึกษาบางคนจึงเห็นว่าวัยเด็กเล็กเหมาะสมในการเรียนภาษาต่างประเทศ เด็กจะพูดได้เหมือนเจ้าของภาษา

2. การสร้างคำ เด็กสามารถสร้างคำเชื่อมโยงคำกับความหมาย คำหลายๆ คำมีสำเนียงเหมือนกัน เช่น สาด สารท ศาสน์ การสร้างคำจึงยากกว่าการออกเสียงทั้งการเชื่อมโยงคำกับความหมายมีโอกาสผิดได้ง่าย ระยะเวลาเด็กจะเรียนรู้ความหมายของคำและเมื่อโตขึ้นก็เปลี่ยนไปใช้คำแสดงแทน เมื่อเด็กไปโรงเรียนเด็กจะทราบศัพท์ใหม่จากการเรียนการสอนในชั้นเรียน และจากประสบการณ์ตรงของเด็กเอง เช่น อ่านหนังสือ ฟังวิทยุ หรือดูโทรทัศน์

3. การสร้างประโยค ระยะแรกเด็กอายุ 12-18 เดือน พูดประโยคที่มีเพียงคำเดียวใช้ทำทางประกอบเช่น "ขอ" และชี้ไปที่ตุ๊กตา หมายความว่า ขอตุ๊กตาให้หนู อายุ 2 ปีเด็กใช้ประโยคสั้นๆได้แล้ว เด็กอายุ 4 ปี เด็กจะพูดประโยคต่างๆได้ดีขึ้น เด็กจะชอบใช้ประโยคคำถามมาก เมื่อเด็กพูดได้ก็จะพูดไม่หยุดเหมือนช่วงที่เด็กสามารถเดินได้ก็จะเดินไม่หยุดเช่นเดียวกัน พัฒนาการทั้งสองทำให้เด็กเกิดทักษะและรู้สึกมีความสำคัญ

พัฒนาการด้านภาษาพูดของเด็กก่อนวัยเรียนในระยะ 2-5 ปีนี้เป็นช่วงที่เด็กมีความก้าวหน้าทางภาษาอย่างมาก การเรียนรู้ภาษาจะเป็นไปอย่างรวดเร็วในระยะนี้ เด็กจะจำคำศัพท์ได้อย่างรวดเร็ว ในช่วงอายุ 2-3 ขวบ เด็กจะรู้คำศัพท์มากกว่าหนึ่งเท่า ปัญหาทางด้านภาษาที่ควรสนใจสำหรับเด็กวัยนี้คือ ปัญหาพัฒนาการด้านภาษาช้ากว่าเด็กอื่นๆ เช่น พูดไม่ชัด (Articulation) ปัญหาพูดติดอ่าง ปัญหาความผิดปกติทางสมองประเภท Aphasia รวมทั้งปัญหาความผิดปกติของอวัยวะในการพูดหรือได้ยิน เด็กเหล่านี้ควรได้รับการแก้ไขความผิดปกติและการกระตุ้นอย่างเร็วที่สุด

สรุปได้ว่า พัฒนาการด้านพูดของเด็กปฐมวัยนั้นจะเริ่มเปลี่ยนแปลงเสียงที่ไม่มีความหมายและมีการออกเสียงที่ดีขึ้นตามลำดับ เรียนรู้ภาษาพูดตามสิ่งแวดล้อม พัฒนาคำพูดจากคำๆเดียวแล้วค่อยๆพัฒนาสู่ประโยคสั้นๆจนมีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น เมื่อเด็กโตและเข้าโรงเรียนจะเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมใหม่และใช้ภาษาพูดสื่อความหมายได้ดีขึ้น

2.6 กิจกรรมที่ส่งเสริมการพูดของเด็กปฐมวัย

กิจกรรมที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านการพูดคุย ชักถาม และแสดงความคิดเห็น อยากรเป็นอิสระเพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรงในการเรียนรู้ได้พัฒนาครบทุกด้าน (กรมวิชาการ. 2540: 36-37) ตามแนวการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่สามารถจัดได้หลากหลายวิธี เช่น

1. การสนทนาอภิปราย เป็นการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาในการพูด การฟังรู้จักแสดงความคิดเห็น และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งสื่อที่ใช้อาจเป็นของจริง ของจำลอง รูปภาพ สถานการณ์จำลอง ฯลฯ

2. การเล่านิทาน เป็นการเล่าเรื่องต่างๆส่วนมากเป็นเรื่องที่เน้นการปลูกฝังให้เกิดคุณธรรม จริยธรรม วิธีการนี้จะทำให้เด็กเข้าใจดีขึ้น ในการเล่านิทานสื่อที่ใช้จะเป็นรูปภาพหนังสือ นิทาน หุ่นการแสดงทำท่าทางประกอบการเล่าเรื่อง

3. การสาธิต เป็นการจัดกิจกรรมที่ต้องการให้เด็กได้สังเกตและเรียนรู้ตามขั้นตอนของกิจกรรมนั้นๆ ในบางครั้งครูอาจให้เด็กอาสาสมัครเป็นผู้สาธิตร่วมกับครู เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริง เช่น การเพาะเมล็ดถั่ว การเป่าลูกโป่ง การเล่นเกมการศึกษา

4. การทดลอง ปฏิบัติการเป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เพราะได้ทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง ได้สังเกตการเปลี่ยนแปลง ฝึกการสังเกตการคิดแก้ปัญหา และส่งเสริมให้เด็กมีความอยากรู้อยากเห็น และค้นพบด้วยตนเอง เช่น การประกอบอาหาร การทดลอง วิทยาศาสตร์ง่ายๆ การเลี้ยงหนอนผีเสื้อ การปลูกพืช ฯลฯ

5. การศึกษานอกสถานที่ เป็นการจัดกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้รับประสบการณ์หนึ่งด้วยการพาเด็กไปทัศนศึกษาสื่อต่างๆ รอบโรงเรียน หรือสถานที่นอกโรงเรียนเพื่อเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์แก่เด็ก

6. การเล่นบทบาทสมมติ เป็นตัวละครต่างๆตามเนื้อเรื่องในนิทานหรือเรื่องราวต่างๆอาจใช้สื่อประกอบการเล่นสมมติเพื่อสร้างความสนใจและก่อให้เกิดความสนุกสนาน เช่น หุ่นสวมศีรษะ ที่คาดศีรษะรูปคน และสัตว์รูปแบบต่างๆเครื่องแบบและอุปกรณ์ของจริงชนิดต่างๆ

7. การร้องเพลง เล่นเกม ท่องคำคล้องจอง เป็นการจัดให้เด็กได้แสดงออกเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน และเรียนรู้เกี่ยวกับภาษาและจังหวะ

ผุสดี ภูอินทร์ (2536: 186-187) กล่าวถึงแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการพูดดังนี้

1. จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ไม่เคร่งเครียด ให้เด็กมีความสบายใจและมั่นใจ ครูควรสร้างบรรยากาศให้เด็กมีความไว้วางใจกับครูและเพื่อนๆ เพื่อให้เด็กกล้าพูด กล้าแสดงออก

2. กระตุ้นให้เด็กพูดโดยการสนทนาตั้งคำถามให้เด็กได้ร่วมตอบโดยไม่บีบบังคับ แต่เป็นการเริ่มให้เด็กรู้สึกเหมือนพูดคุยธรรมดา เมื่อเด็กเกิดความมั่นใจแล้วควรมีการกระตุ้นให้เด็กเล่าเรื่องที่เด็กมีประสบการณ์และเรื่องใกล้ตัวเด็ก เช่น เรื่องในชีวิตประจำวันของเด็ก ควรให้เด็กได้พูดแสดงความรู้สึก และแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ ที่อาจเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวออกไปแต่เป็นปัญหาที่กำลังได้รับความสนใจอยู่ขณะนั้น โดยอาจจัดในลักษณะของการอภิปรายโต้วาที

3. การจัดกิจกรรมเพื่อฝึกทักษะการพูดให้สัมพันธ์กับจุดประสงค์และเนื้อหาในหลักสูตร โดยเลือกกิจกรรมที่สนุกสนานให้เด็กเล่นและได้รับความรู้ไปด้วย

4. ส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออกในโอกาสต่างๆ เช่น เป็นโฆษก เป็นพิธีกร หาผู้ที่มาเยี่ยมโรงเรียนชมสถานที่และพบปะบุคลากรในโรงเรียน ซึ่งจะช่วยให้เด็กได้ฝึกการพูด ให้ถูกต้องตามกาลเทศะและบุคคล รวมทั้งมีโอกาสดแสดงความคิดเห็นด้วย

5. เปิดโอกาสให้เด็กพูดในสิ่งที่ต้องการพูด และความต้องการที่สื่อสารกับผู้อื่น เป็นสิ่งเร้าให้เกิดการแสดงออกทางความคิดในการพูด แต่เด็กมีถ้อยคำในการสื่อสารค่อนข้างจำกัดจึงพยายามแสวงหาการใช้คำพูดด้วยตนเอง สิ่งเร้าที่มีประโยชน์ต่อการพูดของเด็กคือ ครูผู้สอนควรจะไดศึกษาถึงพัฒนาการด้านภาษาและความสามารถด้านการพูดของเด็กในแต่ละช่วงอายุ เพื่อจัดกิจกรรมตอบสนองความสามารถด้านการพูดได้อย่างเหมาะสมต่อไป

เยาวพา เดชะคุปต์ (2542: 75-76) เสนอแนะวิธีการส่งเสริมพัฒนาการทางการพูดว่า องค์ประกอบที่สำคัญต่อการจัดโปรแกรมที่จะส่งเสริมพัฒนาการด้านการพูด คือ ตัวครู การจัดบรรยากาศ และจุดมุ่งหมายของกิจกรรม ดังนั้นครูควรฝึกพูดและคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

การฝึกพูดควรฝึกในกลุ่มเล็กเพื่อให้มีการตอบสนองระหว่างครูและเด็กให้มากที่สุด

1. คำพูดของครู ควรเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับเด็ก

2. การฝึกพูดควรอยู่ในลักษณะที่เป็นธรรมชาติที่สุดไม่ว่าจะเป็นการสนทนาในกลุ่มย่อยหรือในขณะที่เด็กกำลังเล่น

3. การส่งเสริมพัฒนาการทางด้านการพูด ควรทำควบคู่ไปกับการส่งเสริมให้เด็กคิด และใช้เหตุผล

4. บรรยากาศสิ่งแวดล้อมในการพูด ควรเป็นบรรยากาศที่เด็กรู้สึกอบอุ่นปลอดภัย สบายใจ และที่จะแสดงออกอย่างสนุกสนาน และมีความเป็นอิสระ

5. วิธีการส่งเสริมการพูด คือ การสนทนากับเด็ก ครูถามคำถามให้เด็กตอบ ครูอ่าน นิทาน หนังสือหรือเปิดเทปให้เด็กฟังให้เด็กเล่าประสบการณ์ของตนเอง ให้เด็กท่องจำบทหรือการร้องเพลง และทำท่าทางประกอบ

เบื้องต้นสามารถสรุปได้ว่า แนวทางส่งเสริมพัฒนาการพูดของเด็กควรเน้นเลือกกิจกรรม ให้เหมาะสมเพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรงต่อการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมควรส่งเสริมให้เด็กมีความมั่นใจ อบอุ่น สบายใจ สนุกสนาน และมีความเป็นอิสระเนื้อหาการพูดควรสัมพันธ์กับจุดประสงค์และ เนื้อหาในหลักสูตร

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านการพูด

งานวิจัยในต่างประเทศ

โลวินเจอร์ (ภรณ์ คุรุรัตน์. 2535: 17-18; อ้างอิงจาก Lovinger. 1974: 313-320; *Socio-dramatic Play and Language Development in Preschool Disadvantaged Psychology*) ผู้เชี่ยวชาญด้านการพูดได้ทำการทดลอง โดยเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กวัย 4-5 ขวบ ในระหว่างการ เล่นอย่างอิสระเป็นเวลา 1 ชั่วโมง ต่อวันเป็นเวลาทั้งหมด 25 สัปดาห์ โดยเขาแบ่งระดับเด็กออกเป็น 2 ระดับด้วยกันคือ

1. เข้าไปมีส่วนร่วมในการเล่นของเด็ก อีกทั้งแนะนำการเล่นต่างๆ ให้กับเด็กอีกด้วย ดูแลอย่างใกล้ชิดให้เด็กได้แสดงการเล่นจากประสบการณ์ของตนเอง ไม่เน้นการบังคับหรือการฝึกฝน แต่เด็กจะได้รับการสนับสนุนจากการทดลองพบว่า การที่เขาได้มีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมปฏิสัมพันธ์กับ การเล่นของเด็กทั้ง 3 ระดับนี้มีผลทำให้การแสดงออกทางภาษาของเด็กเพิ่มขึ้น

2. การฝึกหัดให้เด็กปฐมวัยรู้จักเล่นแบบละครจะช่วยพัฒนาภาษาของเด็กได้มากยิ่งขึ้น โดยให้เด็กได้เรียนรู้คำต่างๆ โดยมี เช็คลิสต์ (Checklist) และมีการอัดเสียงพูดของเด็กเพื่อดูพัฒนาการ อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น (Pine, Lieven; & Roland. 1997: 807-819)

จากงานวิจัยดังกล่าวสรุปได้ว่าเด็กสามารถพูดได้ตามความพร้อมของเด็กแต่ละคนใน วัยใกล้เคียงกัน เด็กอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ต่างกันจะส่งผลต่อพัฒนาการด้านการพูด หากเด็กได้มี ปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่มีสถานการณ์ให้เด็กคิดที่จะพูด รวมทั้งกิจกรรมเสริมทักษะการพูดต่างๆ เช่น นิทาน คำคล้องจอง เพลง กิจกรรมทางศิลปะ ล้วนมีผลต่อพัฒนาการด้านการพูดของเด็ก

จอห์นสตัน (Johnston. 1995: Abstracts) ได้ศึกษาความสามารถในการพูดและการอ่านของเด็กปฐมวัย ต่อการมีปฏิสัมพันธ์การอ่านกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์ จากการศึกษพบว่า การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ทำให้มีความสามารถพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อเด็กได้ใช้เวลาอย่างน้อย 42 นาทีต่อสัปดาห์ แต่การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ไม่มีผลต่อพฤติกรรมการอ่านของเด็ก

ซิมสัน (Simpson. 1998) ได้ศึกษาลักษณะการพูดของเด็กปฐมวัยอายุ 4 ปีผ่านประสบการณ์เล่านิทานแบบเล่าเรื่องซ้ำ ผลการวิจัยพบว่าการเล่าเรื่องซ้ำช่วยส่งเสริมความสามารถด้านการถ่ายทอดภาษาให้ชัดเจนละเอียดลออ คลอบคลุมความหมายที่ต้องการสื่อ ความสามารถนี้วัดได้เป็นจำนวนคำต่อประโยค (Length of a T-unit) ไม่ได้วัดที่ปริมาณคำ

จากงานวิจัยที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า เด็กสามารถพูดได้ตามวัยและตามความพร้อมของเด็กแต่ละคน โดยลักษณะความแตกต่างของสิ่งแวดล้อมและสถานการณ์จะส่งผลต่อพัฒนาการด้านการพูด หากเด็กได้มีส่วนร่วมกิจกรรมเสริมทักษะการพูดต่างๆ เช่น นิทาน คำคล้องจอง เพลง อย่างเหมาะสม ล้วนเป็นการจัดประสบการณ์ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกฝนซ้ำๆ ซึ่งล้วนส่งผลดีต่อพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัย

งานวิจัยในประเทศ

สมาพร สามเตี้ย (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา พัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัยช่วงอายุ 5-6 ปี ที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยการเล่นเกมหทางภาษา ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นเกมหทางภาษามีพัฒนาการพูดโดยเฉลี่ยรวมก่อนการจัดกิจกรรมและหลังจัดกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพัฒนาทางการพูดในแต่ละด้านทางด้านการเข้าใจ ทางด้านความหมายของคำ ทางด้านการสร้างประโยค มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผลการสังเกตทางการพูดในระหว่างการจัดกิจกรรมเล่นเกมหทางภาษามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งด้านการเข้าใจความหมายและการสร้างประโยค

กณิการ์ พงศ์พันธุ์สถาพร (2553: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา พัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัยช่วงอายุ 4-5 ปี จำนวน 20 คน ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการแสดงประกอบการเล่านิทาน ผลการวิจัยพบว่า ระดับความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการแสดงประกอบการเล่านิทาน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับดีทั้งสามด้าน ได้แก่ด้านการพูดคำศัพท์ การพูดเป็นประโยค และการพูดเป็นเรื่องราว มีค่าสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งแสดงว่าแผนการจัดกิจกรรมการแสดงประกอบการเล่านิทานสามารถส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีความสามารถทางการพูดสูงขึ้น

ณัฐธยาน์ ยิ่งยงค์ (2553: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานพื้นบ้านสุโขทัยประกอบภาพที่มีต่อพัฒนาการด้านทางการพูดของเด็กปฐมวัย โดยใช้นักเรียนชาย-

หญิงชั้นอนุบาล 3 ที่มีอายุ 5-6 ปี โดยทำการสุ่มแบบเจาะจง 15 คน เพื่อจัดกิจกรรมการเล่านิทานที่บ้านสุขุขทัยประกอบภาพรวม 24 ครั้งโดยเครื่องมือที่ใช้คือ แผนการจัดกิจกรรมและแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูด โดยใช้แบบแผนวิจัยแบบ One Group Pretest- Posttest Design และทดสอบความแตกต่างด้วย t-test for Dependent Samples โดยผลจากการศึกษาพบว่าเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านการพูดสูงขึ้นโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จิรวรรณ นนทชัย (2555: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่เป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการวาดภาพเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรม โดยผลจากการศึกษาพบว่าโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับดี ทั้งสามด้านได้แก่ การพูดคำศัพท์ การพูดเป็นประโยค และการพูดเป็นเรื่องราว โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งแสดงว่าแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการวาดภาพส่งเสริมความสามารถด้านการพูดสูงขึ้น

จากงานวิจัยที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่าการพัฒนาการพูดของเด็กปฐมวัยสามารถจัดกิจกรรมได้หลากหลายวิธี เพื่อพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัย จะเพิ่มพูนตามความพร้อมของเด็กแต่ละคนในวัยซึ่งใกล้เคียงกัน ดังนั้นการเลือกกิจกรรมหรือการจัดประสบการณ์ต่าง ๆ มาพัฒนาการพูดให้แก่เด็กปฐมวัย ครูอาจารย์ควรเลือกเนื้อหาให้มีความเหมาะสมตามสิ่งแวดล้อมและสถานการณ์ เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความสามารถทางการพูดสูงขึ้น

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย

3.1 ความหมายของนิทาน

พจนาน เทียนมนัส (2539: 19) กล่าวว่า นิทานหมายถึง เรื่องเล่าสืบต่อกันมานาน อิงความจริงหรือเกิดจินตนาการตามวัตถุประสงค์ ที่ทำให้เกิดความสนุกสนานและคติสอนใจที่ได้จากเนื้อหาในนิทาน

ครุรักษ์ ภิรมย์รักษ์ (2540: 45) กล่าวว่านิทานเป็นเรื่องราวที่สืบเนื่องกันมาโดยวัตถุประสงค์เพื่อสืบทอดประสบการณ์ความรู้ความคิดหรือค่านิยมบางอย่างให้ผู้ฟังพร้อมทั้งสอดแทรกความสนุกสนานเพลิดเพลินไปพร้อมๆกัน

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2541: 2-10) กล่าวว่า นิทาน หมายถึง สื่อที่มีประสิทธิภาพสำหรับสร้างการเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัยไม่มีเด็กคนไหนไม่ชอบฟังนิทานนิทานสามารถสร้างจินตนาการ ความฝัน ความคิด ความเข้าใจและการรับรู้ให้แก่เด็ก

สมศักดิ์ ปริบูรณ์ (2542: 48) กล่าวว่านิทานเป็นเรื่องที่ผูกขึ้นโดยการเล่าจากเป็นสื่อในการถ่ายทอดหรือใช้รูปแบบการเขียนทำนองการเล่าด้วยปากเปล่าจุดประสงค์หลักของนิทานเพื่อความบันเทิงใจและสอดแทรกคำสอนไว้เป็นจุดประสงค์รอง

เกษลดา มานะจตุติและอภิญา มนูญศิลป์ (2544: 1) ได้ให้ความหมายของนิทานว่า เรื่องเล่าต่อกันมาโดยใช้วาจาหรือเล่าโดยแสดงภาพประกอบหรือการเล่าโดยใช้วัสดุอุปกรณ์ประเภท

ต่างๆประกอบเช่นหนังสือภาพหุ่นหรือการใช้คนแสดงบทบาทลีลาเป็นไปตามเนื้อเรื่องของนิทานนั้นๆแต่เดิมมานิทานถูกเล่าสู่กันฟังด้วยปากกันมาเพื่อเป็นเครื่องบันเทิงใจในยามว่างและเพื่อถ่ายทอดความเชื่อความศรัทธาเลื่อมใสในสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เป็นที่ยึดถือของคนแต่ละกลุ่ม

วิล มาจรัส (2545: 12) ได้กล่าวถึงความหมายของนิทานว่า เรื่องที่เล่าต่อกันมา เช่นนิทานอีสบนิทานชาดกในทางคติชนวิทยาถือว่านิทานเป็นเรื่องเล่าสืบสานต่อกันมาถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่งในหลายอย่างของมนุษย์เป็นสิ่งที่มีความหมายมีคุณค่าซึ่งนิทานนั้นจะมีทั้งนิทานเล่าปากเปล่าจดจำกันมาแบบมุขปาฐะและนิทานที่มีการเขียนการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

ยุณีย์ กอนพวง (2551: 16) ได้ให้ความหมายของนิทานว่า เป็นเรื่องที่เล่าต่อกันมาหรือแต่งขึ้นใหม่ เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินเกิดจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์และสอดแทรกความคิดพร้อมทั้งเป็นสื่อช่วยในการปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรมอันดีงามเกิดการเรียนรู้จากเนื้อหาของนิทาน

ประคอง นิมมานเหมินทร์ (2550: 9) ได้ให้ความหมายของนิทานว่า เรื่องที่เล่ากันต่อๆมาจากคนรุ่นหนึ่ง สู่คนอีกรุ่นหนึ่งโดยไม่ทราบว่าเป็นผู้แต่ง เช่นนิทานเรื่องสังข์ทองปลาบู่ทองหรือโสนน้อยเรือนงาม มีการเล่าสู่กันฟังจากปู่ย่าตายายของเราพ่อแม่ของเรารวมทั้งตัวเราเองไปจนถึงลูกหลานเหลนโหลนของเราเป็นทอดๆกันไปรุ่นแล้วรุ่นเล่า บางครั้งก็แพร่กระจายจากท้องถิ่นหนึ่งไปสู่อีกท้องถิ่นหนึ่ง เช่นนิทานเรื่องสังข์ทองอาจมีหลายสำนวนแล้วแต่ความทรงจำความเชื่ออารมณ์ของผู้เล่าและวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น

สยมพร ทองเนื้อดี (2553: 74) กล่าวว่า นิทานหมายถึง เรื่องที่เล่าต่อกันมา มุ่งเน้นการสอนให้เด็กมีคุณธรรม จริยธรรม ใช้พัฒนาความเฉลียวฉลาดของเด็ก ทำให้เด็กมีจินตนาการที่สร้างสรรค์ ทำให้เด็กมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่ดี และเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญอย่างหนึ่ง

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ดังนี้การเล่าเรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมาหรือมีผู้แต่งขึ้นเพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินสร้างสรรค์จินตนาการสอดแทรกความคิดและจริยธรรม อันดีงามเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนที่ถูกต้องของเด็กปฐมวัย และเป็นรากฐานที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

3.2 ความหมายการเล่านิทาน

ลัดดา นีละมณี (2527: 248) ได้ให้ความหมายของการเล่านิทานไว้ว่า การเล่านิทานนั้นวัสดุอุปกรณ์ และวิธีการที่เป็นตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ อารมณ์ ความรู้สึก ความสนใจ ประสบการณ์ และทัศนคติที่เหมาะสมสำหรับเด็กมาใช้ประกอบการเล่านิทาน นอกจากนี้ยังครอบคลุมถึงวิธีการที่ควรส่งเสริมให้เด็กเล็กใช้เพื่อเล่านิทานให้เพื่อนๆ ชิมฟังบ้าง เนื่องด้วยเด็กมีจินตนาการและมโนภาพสูงมาก ดังนั้น เด็กจะสามารถช่วยเล่านิทาน โดยแต่งเป็นเรื่องราวใหม่เกิดขึ้นเอง ซึ่งการเล่านิทานโดยให้เด็กเล่านั้นได้แบ่งเป็นหลายรูปแบบ ดังนี้

การเล่านิทานโดยเด็กเป็นผู้เล่าด้วยตนเอง

1. การเล่านิทานจากหนังสือภาพ
2. การเล่านิทานต่อจากเรื่องที่ไม่จบสมบูรณ์
3. การขยายเรื่องราวจากนิทานที่ได้ฟัง (Stewig. 1995: 145-151)

พัชรี ไชยะสนธิ (2535: 80) ได้ให้ความหมายการเล่านิทานหมายถึงการเล่าเรื่องให้เด็กฟังและสนทนาโต้ตอบอภิปรายซักถามแสดงความคิดเห็นและแสดงท่าทางการประกอบเรื่องราวหรือประสบการณ์รอบตัวทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของการเล่า

เนื่อน้อง สนับบุญ (2541: 35) ได้ให้ความหมายการเล่านิทานหมายถึงการถ่ายทอดเรื่องราวของนิทานให้เด็กเข้าใจด้วยการเล่นโดยใช้น้ำเสียงท่าทางสื่อวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนวิธีการประกอบการเล่าและยังครอบคลุมถึงการส่งเสริมให้เด็กได้มีโอกาสเป็นผู้เล่าด้วยตนเอง

พัชรารภณ์ ปัญญะวุฒิไกร และคณะ (2556: 40) ได้ให้ความหมายการเล่านิทานหมายถึง การสื่อสารเรื่องราวที่สามารถถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นกับเด็กโดยที่เด็กไม่รู้ตัวเพราะเด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินขณะได้ฟังนิทาน

สรุปได้ว่า การเล่านิทานหมายถึงการถ่ายทอดเรื่องราวของนิทานให้เด็กได้ฟังด้วยน้ำเสียง ท่าทาง ประกอบสื่ออุปกรณ์ ตลอดจนวิธีการเล่าที่ครอบคลุมให้เด็กได้มีโอกาสเป็นผู้เล่าซักถาม แสดงความคิดเห็นด้วยตนเอง

3.3 ความสำคัญของนิทาน

นิทานเป็นสิ่งที่สำคัญต่อชีวิตเด็กช่วยให้เด็กมีความสุขให้แง่คิดและคติสอนใจการจัดประสบการณ์ให้เด็กโดยใช้นิทานเป็นสิ่งจำเป็นเพราะการเล่านิทานสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาและเตรียมความพร้อมให้กับเด็กได้มีนักวิชาการกล่าวถึงความสำคัญของนิทานไว้หลายท่านดังต่อไปนี้

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2541: 11-12) ได้กล่าวถึงความสำคัญของนิทานไว้ดังนี้

1. นิทานส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความคิดขยายความคิดของตนให้กระจ่างและเป็นการพัฒนาภาษาอีกทางหนึ่ง
2. สร้างนิสัยรักการอ่านผู้เรียนรู้สึกเพลิดเพลินขณะฟังครูเล่าซึ่งนำไปสู่การค้นคว้าหาอ่านนิทานด้วยตนเอง
3. เป็นการสร้างการเรียนรู้อย่างมีความหมายให้กับนักเรียนเนื้อหาในนิทานมีประเด็นชัดเจนและการเล่านิทานซ้ำๆทำให้นักเรียนสามารถถ่ายโอนข้อมูลใหม่เพื่อหาข้อสรุปได้

วรรณิ ศิริสุนทร (2542: 2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของนิทานว่า การเล่านิทานมีมาก่อนสมัยประวัติศาสตร์และมีอยู่ทั่วไปตามแหล่งอารยธรรมหรือชนชาติต่างๆ เรื่องที่เล่าก็มีแตกต่างกันไปตามสถานที่เล่า จุดมุ่งหมายในการเล่านิทานก็เปลี่ยนไปตามกาลเวลา แต่การเล่านิทานก็ยังเป็น

สิ่งที่เติมความต้องการขั้นพื้นฐานทางสังคม หรือ ความต้องการส่วนตัวของมนุษย์ให้เต็ม เพื่อความบันเทิงและในขณะเดียวกันก็เป็นผู้ให้ความสำราญด้วย

สุภักดิ์ อนุกุล (2545: 8) กล่าวว่า การเล่านิทานมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อความบันเทิง ให้เกิดความสุขด้วยการเอานิทานที่เล่าเป็นตัวนำ ให้ลูกหลานคิดดี พุดดี ปฏิบัติดี และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ด้วยตนเอง

2. เพื่อให้นิทานที่เล่ามาทางให้เกิดจินตนาการ พาฝัน มุ่งให้เกิดความเพลิดเพลิน และกล่าวถึงประโยชน์ในการนำนิทานไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนว่าการเล่านิทานเป็นที่ยอมรับกันว่านิทานเป็นกิจกรรมที่เด็กหรือผู้เรียนให้ความสนใจมาก เนื่องจากอยู่ในวัยอยากรู้อยากเห็น ขณะฟังนิทานก็จะให้ความสนใจติดตามพฤติกรรมของตัวละคร และสนใจทราบตอนจบว่าเป็นอย่างไร นอกจากจะเป็นผู้ฟังแล้วยังสามารถเป็นผู้เล่าได้อีกด้วย

เกริก ยุ้นพันธ์ (2539: 55 - 56) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเล่านิทานดังนี้

1. เด็ก ๆ หรือผู้ฟังจะเกิดความรู้สึกอบอุ่นและใกล้ชิดเป็นกันเองกับผู้เล่า
2. เด็ก ๆ หรือผู้ฟังจะเกิดความรู้สึกร่วมในขณะฟังทำให้เขาเกิดความเพลิดเพลินผ่อนคลายและสดชื่นแจ่มใส

3. เด็ก ๆ หรือผู้ฟังจะมีสมาธิหรือความตั้งใจที่มีระยะเวลานานขึ้นหรือยาวขึ้น โดยเฉพาะผู้เล่าที่มีความสามารถในการตรึงให้ผู้ฟังหรือเด็ก ๆ ใจจดจ่ออยู่กับเรื่องราวที่ผู้เล่าเล่าเรื่องที่มีขนาดยาว

4. เด็ก ๆ หรือผู้ฟังจะถูกกล่อมเกลียดด้วยนิทานที่มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมทำให้เด็ก ๆ และผู้ฟังเข้าใจในความดีและความงามยิ่งขึ้น

5. นิทานจะทำให้เด็ก ๆ หรือผู้ฟังมีความละเอียดอ่อนรู้จักการรับและการให้มองโลกในแง่ดี

6. นิทานจะทำให้เด็ก ๆ หรือผู้ฟังใช้กระบวนการคิดในการพิจารณาแก้ปัญหาได้

7. นิทานสามารถสร้างความกล้าให้กับเด็ก ๆ หรือผู้ฟังโดยการแสดงออกที่ผ่านกระบวนการคิดที่มีประสิทธิภาพ

8. เด็ก ๆ และผู้ฟังจะได้ความรู้ที่เป็นประโยชน์และสามารถประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้

9. นิทานช่วยสร้างเสริมจินตนาการที่กว้างไกลไร้ขอบเขตให้กับเด็กหรือผู้ฟัง

10. นิทานสามารถช่วยให้เด็ก ๆ และผู้ฟังได้รู้จักการใช้ภาษาที่ถูกต้องการออกเสียงการกระดกลิ้นตัวเรื่อและลิ้นได้อย่างถูกต้องและเป็นธรรมชาติ

วิเชียร เกษประทุม (2550: 9 - 10) ได้กล่าวถึงความสำคัญของนิทานว่ามีคุณค่าและมีประโยชน์ดังนี้

1. นิทานให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินเป็นการผ่อนคลายความเครียดและช่วยให้เวลาผ่านไปอย่างไม่น่าเบื่อหน่าย

2. นิทานช่วยกระชับความสัมพันธ์ในครอบครัว เด็กบางคนอาจมองผู้ใหญ่ว่าเป็นบุคคลที่ขี้บ่น ชอบดุด่าน่าเบื่อหน่ายหรือน่าเกรงขาม แต่ถ้าผู้ใหญ่มีเวลาเล่านิทานให้เด็กฟังบ้าง นิทานที่สนุกๆ ก็จะช่วยให้ออกเอยากอยู่ใกล้ซิดลลดความเกรงกลัวหรือเบื่อหน่ายผู้ใหญ่ลง

3. นิทานให้การศึกษาและเสริมสร้างจินตนาการ

4. นิทานให้ข้อคิดและคติเตือนใจช่วยปลูกฝังคุณธรรมต่างๆ ที่สังคมพึงประสงค์ให้แก่ผู้ฟัง เช่น ให้เชื่อสัตย์ ให้เชื่อฟังผู้ใหญ่ ให้พูดจาไพเราะอ่อนหวาน ให้มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ให้ขยันขันแข็ง เป็นต้น

5. นิทานช่วยสะท้อนให้เห็นสภาพของสังคมในอดีตในหลายๆ ด้าน เช่น ลักษณะของสังคม วิถีชีวิตของประชาชนในสังคมตลอดจนประเพณีค่านิยมและความเชื่อ เป็นต้น

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550: 11-16) ได้ระบุถึงความสำคัญของนิทานว่า นิทานเป็นสิ่งที่สำคัญต่อชีวิตทั้งเด็กและผู้ใหญ่ เพราะนอกจากนิทานจะช่วยทำให้เด็กมีความสุขสนุกสนานเพลิดเพลินแล้ว ยังเป็นโลกแห่งจินตนาการที่สมบูรณ์แบบที่คอยช่วยถักทอสายใย ความรักความผืนสานสัมพันธ์อันอบอุ่น ความละมุนละไมในกลุ่มสมาชิกของครอบครัว อีกทั้งนิทานยังให้แง่คิดคติสอนใจและปรัชญาชีวิตอันล้ำลึกแก่เด็กนิทานมีความสำคัญต่อพัฒนาการของเด็กดังนี้

1. ช่วยพัฒนาเด็กทางด้านลักษณะชีวิตเด็กได้เรียนรู้ถึงลักษณะชีวิตที่ดีผ่านนิทานที่让孩子ปรารถนามีพฤติกรรมที่ดี เช่น มีคุณธรรมจริยธรรม มีความกล้าหาญ มีความยุติธรรม

2. การพัฒนาเด็กด้านบุคลิกภาพบุคลิกภาพเป็นองค์ประกอบที่มีอยู่มากในนิทานซึ่งเด็กจะได้รับรู้ถึงบุคลิกภาพที่ดี ที่จะช่วยให้อยู่ในสังคมได้อย่างดี เช่น ความเชื่อมั่นการรักษาดนความสุภาพอ่อนน้อมความมีมารยาทที่ดีความเป็นผู้นำ

3. การพัฒนาเด็กด้านความรู้และสติปัญญา

4. การพัฒนาเด็กในด้านทักษะและความสามารถ

5. การพัฒนาเด็กในด้านสุขภาพนิทานเป็นกระบวนการหนึ่งที่กำหนดบทบาทในด้านสุขภาพให้เกิดแก่เด็กเพราะ เมื่อเด็กได้อ่านหรือฟังนิทานแล้วจะก่อให้เกิดการเรียนรู้ในการที่จะรักษาสุขภาพกายและสุขภาพจิตของตน

สมพร ทองเนื้อดี (2553: 74) กล่าวว่า นิทานเป็นเพื่อนที่ดีของเด็กในการเปิดโลกกว้าง เป็นกิจกรรมที่ครูอนุบาลใช้เป็นสื่อในการสอนอย่างสม่ำเสมอ เป็นการเปิดโลกจินตนาการของเด็กทำให้เด็กเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน เด็กจะเกิดสมาธิในการฟังและรู้ริยาบถของตนเองดีขึ้น

สรุปได้ว่า นิทานให้ความเพลิดเพลินสนุกสนานและผ่อนคลายความเครียดสร้างเสริมจินตนาการ ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม กระชับความสัมพันธ์ในครอบครัวสะท้อนให้เห็นสภาพของสังคมในอดีตในหลายๆ ด้าน ช่วยพัฒนาเด็กทางคุณลักษณะชีวิตพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก พัฒนาด้านความรู้และสติปัญญาทักษะและความสามารถทางภาษา

3.4 ลักษณะของนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย

กระทรวงศึกษาธิการ (2545: 10 - 17) ได้กล่าวถึงลักษณะของนิทานสำหรับเด็กไว้ว่า

1. เนื้อหา มีวัตถุประสงค์และแก่นเรื่องบ่งบอกอย่างชัดเจน ควรมีความคิดรวบยอดเพียงเรื่องเดียว ไม่ควรมีหลายเรื่องเพราะจะทำให้ผู้อ่านสับสนได้ ไม่ควรเป็นเรื่องที่มีเนื้อหาเน้นหลาย ๆ อย่างซับซ้อนอยู่ในเรื่องเดียวกัน

2. เนื้อหา ต้องมีความยากง่ายเหมาะสมกับวัยนิทานสำหรับเด็ก เนื้อหาควรสนุกสนานเพลิดเพลิน ไม่มีบทบรรยายมาก มีเรื่องราวแสดงความเคลื่อนไหวของตัวละคร มีการดำเนินเรื่องของตัวละคร ใช้ตัวละครเหมาะสม ไม่ควรมีตัวละครมาก มีบทสนทนาพอสมควร ดำเนินเรื่องในสัดส่วนที่เหมาะสม ถ้ามีบทบรรยายมากเกินไปผู้อ่านจะเบื่อหน่ายละทิ้งการอ่านกลางคันได้

3. รูปแบบการเขียนเนื้อหา มีทั้ง นิทานพื้นเมือง เรื่องสั้น สารคดี บทความ บทละคร จดหมาย บันทึกเรื่อง ความเรียง รวมทั้งบทร้อยกรองทุกรูปแบบ แนวการเขียนควรเลือกให้เหมาะสมกับประเภทของเนื้อหาและวัตถุประสงค์เมื่อเลือกใช้แบบใด จะต้องใช้อย่างถูกต้องตามรูปแบบไม่ปะปนจนสับสน

4. ภาพประกอบนิทานสำหรับเด็กจะต้องมีภาพประกอบเสมอ บางเล่มมีภาพน้อย บางเล่มมีภาพมากจนจัดเป็นประเภทหนังสือภาพเด็กอายุน้อย ภาพต้องมีมากสีของภาพเด็กเล็กชอบสีสดใสมากกว่าภาพขาวดำ ภาพนั้นต้องชัดเจนไม่มีดมัว

5. ภาษาและสำนวนที่ใช้ควรใช้ภาษาง่าย ๆ ไม่ต้องแปลซ้ำอีกครึ่งหนึ่งหลีกเลี่ยงคำศัพท์ยาก ๆ หรือคำศัพท์วิชาการ ใช้ประโยคสั้น ๆ กะทัดรัดอ่านได้ความง่าย ชัดเจนไม่ซับซ้อน เด็กเล็กใช้คำและประโยคซ้ำ ๆ กันให้มาก เพื่อส่งเสริมความจำโดยให้ได้เห็นบ่อย ๆ ได้ฟังบ่อย ๆ จะจดจำได้เอง

6. ขนาดตัวอักษรและการเลือกใช้ตัวอักษร เด็กวัย 2 - 6 ขวบ (วัยอนุบาลและ ป.1) ควรเขียนแยกเป็นคำๆ ใช้ตัวอักษรโตขนาดประมาณ 24-30 พอยท์ ใช้ตัวพิมพ์ธรรมดาหรือตัวเขียนที่ชัดเจนถูกต้องและใช้แบบเดียวตลอดทั้งเล่ม ไม่ใช้ตัวอักษรประดิษฐ์ลวดลายในหน้าหนึ่งๆ ไม่ควรมีตัวหนังสือมากหรือมีหลายย่อหน้า

7. รูปเล่ม ควรมีขนาดกะทัดรัดการเย็บรูปเล่มควรแข็งแรงทนทานต่อการหยิบใช้ของเด็ก จำนวนหน้าของหนังสือสำหรับเด็กวัย 2 - 5 ขวบ ประมาณ 8 - 16 หน้า เด็กวัย 6 - 11 ขวบ ประมาณ 16 - 32 หน้า

มานพ ถนอมศรี (2546: 28 - 29) ได้กล่าวถึงลักษณะของนิทานสำหรับเด็กได้ดังนี้

1. รูปเล่ม ขนาดจำนวนหน้า ที่เหมาะสมกับการนำเสนอเนื้อหา นับตั้งแต่ปกหน้าซึ่งเป็นส่วนแรกสุดของหน้ามีความงดงามความคงทนและมีเสน่ห์เร้าใจ ปกหนังสือโดยทั่วไปมักใช้กระดาษแข็งและหนากว่ากระดาษเนื้อในของเล่ม

2. ด้านเนื้อหา เป็นส่วนหลักของการนำเสนอเนื้อหาโดยใช้ตัวอักษรชนิดต่างๆ ที่อ่านง่าย ชัดเจนตั้งแต่ต้นจนจบ เนื้อหาในหนังสือทุกเล่มควรเขียนถูกต้องมีการจัดย่อหน้าและวรรคอย่างเหมาะสม นอกจากนั้นยังอาจใช้ขนาดและแบบของตัวอักษร ชัดเจนให้เกิดการอ่านเป็นไปอย่างสนุกสนานเพลิดเพลินมากขึ้น

3. ด้านภาพประกอบ เป็นส่วนเสริมในการนำเสนอเนื้อหาสาระสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ภาพประกอบไม่เพียงแต่ช่วยให้เรื่องราวที่นำเสนอชัดเจนครบถ้วนยังทำหน้าที่ตกแต่งให้หนังสืองดงามเพิ่มความสบายตาสบายใจในการอ่านหนังสือด้วย

สรุปได้ว่าลักษณะของนิทานสำหรับเด็กมีลักษณะดังนี้คือนิทานที่มีเนื้อหา วัตถุประสงค์และแก่นเรื่องชัดเจน ใช้ตัวอักษรที่อ่านง่าย ควรใช้ภาษาง่ายๆ หลีกเลียงคำศัพท์ยากๆ หรือคำศัพท์วิชาการ ใช้ประโยคสั้นๆ ชัดเจน มีภาพประกอบ รูปเล่มขนาดกะทัดรัดจำนวนหน้า เหมาะสมกับการนำเสนอเนื้อหา มีความงดงาม แข็งแรงทนทานต่อการหยิบใช้

3.5 ประเภทของนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย

การแบ่งประเภทของนิทานมีวิธีการกำหนดที่แตกต่างกันไม่มีเกณฑ์ตายตัว แต่ที่นิยมมาก คือ การแบ่งนิทานออกเป็นประเภทตามรูปแบบดังนี้

เกริก ย้วยพันธ์ (2539: 20-22) กล่าวถึงการแบ่งประเภทนิทานตามรูปแบบของนิทาน แบ่งออกเป็น 8 ประเภทคือ

1. เทพนิยายหรือเทพนิทานหรือเรื่องราวปรัมปราเป็นนิทานหรือนิยายที่เกินเลยความเป็นจริงเหนือความเป็นจริงของมนุษย์เป็นส่วนใหญ่เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับอภินิหารของตัวเอกหรือตัวละครเด่นจะมีอภินิหารหรือเวทมนต์ฤทธิ์เดชสามารถบันดาลสิ่งที่ดั่งใจหรือสิ่งที่ชั่วร้ายได้จากหรือสถานที่ในเนื้อเรื่องมักเป็นสถานที่พิเศษหรือถูกกำหนดขึ้นมาเช่นสวรรค์หรือเมืองบาดาลมีพระเอกเป็นเจ้าชายมีนางเอกเป็นเจ้าหญิงมีนางฟ้ามีเทวดามียักษ์เป็นต้น

2. นิทานประจำถิ่นหรือนิทานพื้นบ้านมักเป็นนิทานที่ถูกเล่าขานตกทอดต่อเนื่องกันมาเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตำนานพื้นบ้านประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นภูเขาละเลแม่น้ำลข เป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริงหรือมีเค้าความจริง

3. นิทานคติสอนใจเป็นนิทานที่เลียบเคียงเชิงเปรียบเทียบกับชีวิตและความเป็นอยู่ร่วมกันในสังคมมนุษย์ให้บังเกิดผลในการดำรงชีวิตและความเป็นอยู่ให้ปฏิบัติตนละเอียดรอบคอบและไม่ประมาทช่วยเหลือและเมตตาต่อผู้อื่นและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

4. นิทานวีรบุรุษเป็นนิทานที่กล่าวอ้างถึงบุคคลที่มีความสามารถองอาจกล้าหาญฟันฝ่าอุปสรรคและประสบความสำเร็จในที่สุดเป็นเรื่องที่ถ่ายทอดเรื่องจริงของบุคคลที่สำคัญๆ

5. นิทานอธิบายเหตุผลเป็นนิทานที่เป็นเรื่องราวของเหตุที่มาของสิ่งหนึ่งสิ่งใดและอธิบายพร้อมตอบคำถามเรื่องนั้นๆด้วย

6. เทพปกรณัมเป็นนิทานที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อโดยเฉพาะตัวบุคคลที่มีอภินิหารเหนือความเป็นจริงเป็นเรื่องลึกลับ

7. นิทานที่มีสัตว์เป็นตัวเอกเปรียบเทียบเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตมนุษย์เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องการอยู่ร่วมกันในสังคมสอนจริยธรรมแฝงแง่คิดและแนวทางแก้ไขเป็นบางครั้งหรือบางครั้งสอนแบบทางอ้อมผู้อ่านหรือผู้ฟังจะต้องพิจารณาเอง

8. นิทานตลกขบขันเป็นนิทานที่มีเรื่องราวเปรียบเทียบชีวิตความเป็นอยู่แต่มีมุมที่ตลกขบขันสนุกสนานทำให้เกิดความรู้สึกเป็นสุขเนื้อเรื่องจะเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับปฏิกิริยาไหวพริบ เรื่องราวแปลกๆ เรื่องเหลือเชื่อเรื่องเกินความจริงเป็นต้น

ไพพรรณ อินทนิล (กณิการ์ พงศ์พันธุ์สถาพร. 2553: 41; อ้างอิงจาก ไพพรรณ อินทนิล. 2544: 27-28) ได้แบ่งประเภทนิทานตามรูปแบบ (Form) ไว้ดังนี้คือ

1. นิทานปรัมปราหรือเทพนิยาย (Fairy/Tale) มักจะกำหนดสถานที่เลื่อนลอยไม่แน่ชัด เช่นในกาลครั้งหนึ่งมีเมืองๆหนึ่งมีตัวละครมีฤทธิ์เดชมากถ้าเป็นชายยากจนจะแต่งงานกับ หญิงสูงศักดิ์เช่นสังข์ทองปลาบู่ทองสโนว์ไวท์ซินเดอเรลล่า

2. นิทานท้องถิ่น (Legend) หรือที่เรียกว่า “ตำนาน” มักเป็นเรื่องขนาดสั้นเกี่ยวกับความเชื่อชนบทรรมนิยมประเพณีเป็นเรื่องพิสดารแต่เชื่อว่าเกิดขึ้นจริงเช่นเรื่องพระยาทองพระยาพาน

3. เทพปกรณัม (Myth) ตัวบุคคลในเรื่องมักเกี่ยวกับความเชื่อเช่นเรื่องพระอินทร์ท้าวมหาสงครามดเมขลา - รามสูร

4. นิทานเรื่องสัตว์ (Animal/Tale) แต่มีความประพฤติเช่นเดียวกับคนแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

4.1 นิทานประเภทสอนคติธรรม (FableTale) คล้ายกับนิทานคติสอนใจคือตัวเอกต้องเป็นสัตว์เช่นราชสีห์กับหนู

4.2 นิทานประเภทเล่าซ้ำหรือไม่จบ (Formula Tale) เช่นเรื่องยายกะตามีวิธีการเล่าแบบจำเพาะ

5. นิทานตลกขบขัน (Jest) เป็นเรื่องสั้นๆเนื้อหาจุดสำคัญอยู่ที่เรื่องที่ไม่น่าจะเป็นไปได้ อาจเป็นเรื่องการแกล้งแกล่งการแสดงปฏิกิริยาไหวพริบเป็นการแสดงออกทางด้านอารมณ์ของมนุษย์ที่ต้องการหลุดพ้นทั้งผู้ฟังและผู้เล่าไม่ติดใจในความไม่สมจริง

สรุปได้ว่าการแบ่งประเภทของนิทานนั้นมีวิธีการกำหนดที่แตกต่างกัน ไม่มีเกณฑ์ตายตัว โดยอาจขึ้นอยู่กับยุคสมัย โดยมีประเภทหลักที่คล้ายคลึงกันที่วัฒนธรรมหรือภูมิภาค เช่น นิทานเทพนิยายนิทานพื้นบ้าน นิทานเทพปกรณัม

3.6 การเลือกนิทานที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย

นงศ์นุช แนนอุดร (2553: 38) ได้กล่าวว่า การเลือกนิทานสำหรับนำมาเล่าหรืออ่านให้เด็กอายุต่ำกว่า 6 ปีฟัง เป็นเรื่องที่พ่อแม่หรือครูจะต้องพิถีพิถันและพิจารณาเรื่องที่จะนำมาเล่าให้รอบคอบ ทั้งนี้เพราะการฟังนิทานเป็นกิจกรรมที่จะส่งผลกระทบต่อจิตใจและพฤติกรรมของเด็ก นิทานที่ควรเลือกมาเล่าให้เด็กฟัง มีดังนี้

1. นิทานจะต้องเหมาะสมกับวัย ความพร้อมและวุฒิภาวะของเด็ก เนื้อเรื่องของนิทานจะต้องเป็นเรื่องที่แสดงข้อเท็จจริง เพื่อให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดที่ถูกต้อง สำหรับเด็กโตควรนำเรื่องที่แปลกๆ มหัศจรรย์เพื่อฝันมาเล่าและไม่ควรจะเป็นเรื่องที่ซ้ำกับเรื่องเดิม

2. นิทานควรจะได้มีส่วนในการกระตุ้นจินตนาการของเด็ก เนื้อหาควรมีสิ่งที่เป็นสุนทรียภาพความงาม ตื่นตาตื่นใจปรากฏอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่เด็กอยู่ในช่วงอายุ 4 – 6 ขวบ ซึ่งเป็นช่วงที่เด็กกำลังพัฒนาความคิดเชิงจินตนาการ ดังนั้นการเลือกนิทานมาเล่าหรืออ่านให้เด็กวัยนี้ฟัง ควรจะเลือกเรื่องที่มีการพรรณนาถึงความงามของธรรมชาติ ลักษณะที่แปลกประหลาดน่าพิศวงของสัตว์ ความงามของนางฟ้าหรือความน่าเกลียดน่ากลัวของแม่มด ความน่ารักน่าเอ็นดูของสัตว์ตัวเล็กๆ ฯลฯ

3. นิทานที่นำมาเล่าหรืออ่านให้เด็กฟัง จะต้องเป็นวรรณกรรมที่ดีทั้งโครงเรื่อง พฤติกรรมที่เด่นชัดของตัวละคร แนวความคิดที่สร้างสรรค์ และภาษาที่เหมาะสมชัดเจนง่าย และเป็นภาษาที่สุภาพเสนอแนะวิธีการแก้ปัญหาแก่เด็ก ในการเผชิญอุปสรรคและความยากลำบากด้วยวิธีการที่สร้างสรรค์ใช้ความพากเพียร มานะอดทน และสติปัญญาในการแก้ไขปัญหา

4. เลือกนิทานที่มีเนื้อหาหลากหลาย ตัวละครเอกอยู่ในวัยเดียวกับเด็กแม้ว่าตัวละครจะเป็นสัตว์ก็ต้องมีพฤติกรรมที่มีลักษณะเป็นเด็กเช่นเดียวกับผู้ฟัง ในการเลือกนิทานมาเล่าหรืออ่านแต่ละครั้งควรจะให้มีเนื้อเรื่องที่แตกต่างกันออกไปหลายๆ แนว สำหรับเด็กเล็กอาจจะต้องการฟังเรื่องเดิมซ้ำๆ ได้ แต่ถ้าเป็นเด็กที่โตแล้วการนำเรื่องแนวเดียวกันมาเล่าบ่อยๆ จะทำให้เขาเบื่อหน่ายได้

5. นิทานที่ดีควรจะมีการแทรกบทลงโทษบ้าง แต่ต้องเป็นบทลงโทษที่ไม่หยาบคายสิ่งที่ควรควรระมัดระวังเป็นอย่างยิ่งคืออย่าเลือกนิทานที่มีบทลงโทษขั้นที่มีลักษณะเป็นการกลั่นแกล้งให้ผู้อื่นเจ็บปวด เป็นบทลงโทษที่อยู่บนความอับอายของผู้อื่น ซึ่งลักษณะเช่นนี้อาจจะทำให้เด็กเอาอย่างได้

6. นิทานที่มีเนื้อหาสาระที่มุ่งให้เด็กขยายประสบการณ์ ได้รับข้อมูลข่าวสารแปลกใหม่ก็เป็นนิทานที่ครูสมควรจะเลือกมาเล่าให้เด็กๆ ฟังโดยพิจารณาให้เหมาะสมกับช่วงอายุ วุฒิภาวะและประสบการณ์พื้นฐานเดิมของเด็ก

7. นิทานที่สมควรแก่การเลือกมาเล่าหรืออ่านให้เด็กฟังควรจะเป็นนิทานที่ช่วยปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีงามให้แก่เด็กๆ ลักษณะตัวเอกที่ปรากฏในนิทานจะต้องเป็นตัวแบบที่ดีสำหรับเด็กๆ หรืออาจจะเป็นตัวแบบที่มีพฤติกรรมไม่ดีในตอนต้น แล้วกลับแปรเปลี่ยนนิสัยไปในทางที่ถูกต้องดีงาม มีจริยธรรมยาตราหน้าชื่นชม และมีพฤติกรรมที่สังคมยอมรับในที่สุด

เกริก ยุ้นพันธ์ (2547: 58-59) ได้กล่าวถึงนิทานที่เหมาะสมกับเด็กโดยแบ่งได้ตามความต้องการและพัฒนาการของเด็กวัยต่างๆไว้ดังนี้

1. เด็กวัยแรกเกิดถึง 2 ขวบ เด็กวัยนี้สนใจนิทานที่มีเรื่องสั้นหรือนิทานที่กล่าวถึงถ้อยคำเป็นคำพร้อมภาพประกอบที่มีสีสัน

2. เด็กวัยระหว่าง 2 ถึง 4 ปี เด็กวัยนี้จะสนใจคำพูดที่มีถ้อยคำคล้องจองชอบซักถามเด็กจะจำคำลงท้ายของแต่ละประโยคของคำคล้องจองโดยออกเสียงตามหรือเปล่งเสียงร้องตามด้วยเป็นคำๆ นิทานเรื่อง ยายกะตาดึงจะชอบมากและชอบเรื่องเล่าที่มีคำคล้องจองสัมพันธ์กัน นิทานสำหรับเด็กวัยนี้ก่อนนอนก็มีความสำคัญมาก นิทานที่ใช้เล่าจะเป็นเรื่องเดิมซ้ำแล้วซ้ำอีกของทุกๆ คืน และคืนละหลายๆ ครั้งในเรื่องเดียวกันโดยเนื้อหาจะต้องคงเดิมเพียงแต่เพิ่มรายละเอียดเล็กๆ น้อยๆ ให้เรื่องสนุกตามสถานการณ์แต่ละวันเท่านั้น

3. เด็กอายุระหว่าง 4-6 ปี เด็กวัยนี้จะให้ความสนใจเกี่ยวกับตัวเองน้อยลงหันมาสนใจสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวมากขึ้น นิทานที่เป็นคำประพันธ์สัมผัสคล้องจองเด็กๆ จะชอบมากโดยเดินเรื่องหรือตัวเอกของเรื่องเป็นสัตว์พูดได้ เด็กจะชอบมาก

4. เด็กอายุระหว่าง 6-8 ปี เด็กในวัยนี้จะชอบนิทานที่ตื่นเต้นผจญภัยลึกลับสร้างความสนใจหรือเรื่องราวที่เกิดจากการจินตนาการที่เกินความเป็นจริงของนิทานเด็กในวัยนี้ชื่นชอบ

5. เด็กอายุระหว่าง 8-10 ปี เด็กในวัยนี้เริ่มสนใจสิ่งแวดล้อมต่างๆ มากขึ้นและเริ่มสนใจในการอ่านมากขึ้นด้วย เด็กๆ จะชอบอ่านนิยายสั้นๆ และนิทานทุกประเภท

6. เด็กอายุระหว่าง 10-12 ปี เด็กในวัยนี้เริ่มสนใจเรื่องราวที่มีระบบการคิดและสร้างสรรค์ที่ซับซ้อนมากขึ้น การอ่านของเด็กเริ่มอ่านออกแตกฉานและคล่องมากขึ้นแล้ว เรื่องที่พวกเขาสนใจจึงกว้างมากขึ้น เด็กในวัยนี้อ่านหนังสือหลากหลายเช่น นิทานนิยายสารคดี นิตยสาร หนังสือประวัติศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ฯลฯ เป็นต้น

บรรจวม ศิริอุดม (2554: 7) ได้กล่าวถึงนิทานที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

1. เด็กอายุ 0 - 1 ปี นิทานที่เหมาะสมในวัยนี้ควรเป็นหนังสือภาพที่เป็นภาพเหมือนรูปสัตว์ผักผลไม้สิ่งของในชีวิตประจำวันและเขียนเหมือนภาพของจริงมีสีสันสวยงามขนาดใหญ่ชัดเจนเป็นภาพเดี่ยวๆ ที่มีชีวิตชีวาไม่ควรมีภาพหลังหรือส่วนประกอบภาพที่กรูกรังรูปเล่มอาจทำด้วยผ้าหรือพลาสติกหนาๆ ให้เด็กหยิบเล่นได้

2. เด็กอายุ 2 - 3 ปี นิทานที่เหมาะสมกับเด็กวัยนี้ควรเป็นหนังสือภาพที่เด็กสนใจเป็นภาพเกี่ยวกับชีวิตประจำวันสัตว์สิ่งของ

3. เด็กอายุ 4 - 5 ปี นิทานที่เหมาะสมกับเด็กวัยนี้ควรเป็นนิทานที่เป็นเรื่องที่ยาวขึ้นแต่เข้าใจง่ายส่งเสริมจินตนาการและอิงความจริง เนื้อเรื่องสนุกสนานน่าติดตาม มีภาพประกอบที่มีสีสันสดใสสวยงามมีตัวอักษรบรรยายเนื้อเรื่องไม่มากเกินไปและมีขนาดใหญ่พอสมควรใช้ภาษาง่ายๆ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ความเหมาะสมของนิทานสำหรับเด็กจำเป็นต้องคำนึงถึงความต้องการการรับรู้พัฒนาการและความสามารถตามวัยของเด็กเป็นสำคัญ ดังนั้นผู้เล่าควรเลือกนิทานตามช่วงวัยอายุของเด็กจึงจะเกิดประโยชน์ที่แท้จริงต่อการเรียนรู้ของเด็กเช่น อายุ 2 - 4 ปี เด็กจะชอบนิทานที่มีตัวเดินเรื่องหรือตัวเอกของเรื่องเป็นสัตว์พูดได้ นิทานที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวกับสัตว์เรื่องราวความน่ารักของสัตว์ เนื้อเรื่องสนุกสนานน่าติดตาม

3.7 รูปแบบการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัย

ไพโรพรรณ อินทนิล (2547: 47-48) กล่าวว่าโดยทั่วไปการเล่านิทานผู้เล่าจะเล่าง่าย ตรงไปตรงมา โดยไม่ต้องใช้อุปกรณ์ใดๆ มาประกอบ อย่างไรก็ตามการนำอุปกรณ์มาประกอบการเล่า นิทานก็จะช่วยสร้างความสนใจและเพิ่มสีสันให้แก่เรื่องเพิ่มขึ้น และในบางครั้งยังช่วยให้เด็กได้รับการ พัฒนาทักษะด้านอื่นๆ ไปด้วย เช่น ทักษะการวาดรูป การพับกระดาษ หรือการแสดง เป็นต้น รูปแบบการเล่านิทานอาจสรุปได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

1. การเล่าแบบปากเปล่า เป็นการเล่านิทานแบบดั้งเดิมที่ผู้เล่าไม่ใช้สื่อหรืออุปกรณ์ ใดๆ ในการเล่าผู้เล่าจึงต้องจำเรื่องได้อย่างแม่นยำ โดยเลือกเรื่องที่ไม่ยาวนาน หรือเป็นเรื่องที่มีความ ชั่วๆ กัน จะช่วยให้ผู้ฟังโดยเฉพาะเด็กเล็ก ๆ สามารถติดตามเรื่องได้ การใช้น้ำเสียงที่น่าฟังตาม อารมณ์ของเสียงจะช่วยให้ผู้ฟังไม่รู้สึกละเบื่อหน่าย การฝึกซ้อมจึงเป็นสิ่งสำคัญ

2. การเล่าโดยใช้หนังสือภาพมีเทคนิคดังนี้

2.1 อ่านนิทานให้ขึ้นใจ

2.2 ศึกษาภาพประกอบในหนังสือ ปกหน้า ปกหลัง

2.3 ตำแหน่งของผู้เล่า ควรอยู่ในตำแหน่งที่ผู้ฟังเห็นภาพทั่วถึง

2.4 การถือหนังสือไม่จำเป็นต้องถือหนังสือหนึ่งอยู่ตลอดเวลา อาจโยกหนังสือยับ หนังสือได้ ในขณะที่เดียวกันนิ้วมือจะต้องสอดเตรียมพร้อมที่จะเปิดหน้าถัดไป

3. การเล่านิทานโดยใช้สื่อหรืออุปกรณ์อื่นๆ ประกอบการเล่า

3.1 การใช้ภาพภาพจะต้องมีขนาดใหญ่พอเหมาะกับกลุ่มผู้ฟัง การเขียนเนื้อเรื่อง ไว้ข้างหลังภาพ จะช่วยให้จำเรื่องได้

3.2 การเล่าไปวาดไป การใช้เชือกการพับกระดาษหรือกระดาษผ้าสำลีประกอบการ เล่าการเลือกเรื่อง (หรือแต่งเรื่อง) ให้สอดคล้องกับรูปแบบการวาด การใช้เชือก หรือการพับกระดาษ หรือกระดาษผ้าสำลี เพื่อให้ผู้ฟังเกิดจินตนาการคล้อยตามเรื่องที่เล่า และการฝึกซ้อมการเล่าเรื่องให้ สัมพันธ์กับวิธีการเล่าจะต้องทำได้อย่างคล่องแคล่ว ไม่เคอะเขินและตระเตรียมอุปกรณ์ที่จะใช้เล่าให้ พร้อมก่อนการเล่า

3.3 การเล่าโดยร้องเพลงประกอบการใช้เพลงประกอบการเล่านิทาน ส่วนมากจะ ใช้กับเด็กเล็กเพื่อให้เด็กมีส่วนร่วมในการร้องด้วย อาจใช้ตอนนำเรื่องก่อนเล่าหรือใช้ประกอบขณะเล่า ก็ได้ สิ่งสำคัญคือ การเลือกเพลงที่เหมาะสมกับเรื่องที่จะเล่า เช่น เพลงงูกับเต่า เต่ากับกระต่าย มด เป็นต้น

3.4 การเล่าโดยใช้หุ่นเป็นการเล่าในกลุ่มเล็ก ผู้เชิดอาจเชิดให้ผู้ฟังเห็นได้ โดย ไม่ต้องใช้โรงหุ่น แต่ถ้าเป็นการแสดงหุ่นในโรงหุ่น หรือบนเวทีแสดงต้องอาศัยเทคนิคด้านการแสดง การเขียนบท การกำกับการแสดง แสง เสียง และฉากเป็นสำคัญ นอกจากนี้จำนวนผู้เชิดหุ่นจะต้อง สัมพันธ์กับจำนวนตัวละครที่ออกมาในแต่ละฉากด้วย ส่วนบทเจรจาจะเป็นการพากย์สดหรืออัดเสียง ลงเทปแทน

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2541: 12-14) ได้กล่าวถึงรูปแบบการเล่านิทานไว้ดังต่อไปนี้

1. การเล่านิทานปากเปล่าเป็นการเล่าที่อาศัยคำพูดและน้ำเสียงไม่มีการใช้สื่อประกอบการเล่า นิทานแบบนี้ต้องใช้ศิลปะในการพูดการเล่าที่จูงใจมากกว่าการเล่านิทานปากเปล่าอาจให้เด็กเล่าเองผู้ใหญ่เล่าบ้างหรือช่วยกันเล่า ไม่ควรเล่าเกิน 15 นาที

2. การเล่านิทานประกอบท่าทาง การเล่านิทานแบบนี้เป็นการเล่านิทานที่มีชีวิตชีวา มากกว่าการเล่านิทานปากเปล่า เพราะเด็กสามารถติดตามเรื่องที่เล่าได้และจินตนาการเป็นรูปธรรมมากขึ้นตามท่าทางของผู้เล่า สนุกสนานมากขึ้นเพราะเห็นภาพพจน์ของเรื่องที่เล่า ท่าทางที่ใช้ประกอบการเล่า นิทานอาจเป็นท่าทางของผู้เล่า ท่าทางแสดงร่วมของเด็ก ได้แก่ การทำหน้าตาการแสดงท่าทางกายหรือการเล่นนิ้วมือประกอบการเล่า

3. การเล่านิทานประกอบภาพภาพที่ใช้ในการเล่ามีหลายชนิด มีทั้งภาพถ่าย ภาพโปสเตอร์ ภาพจากหนังสือ ภาพวาดภาพสไลด์ ภาพเคลื่อนไหวหรือภาพยนตร์ การที่มีภาพสวยๆ มาประกอบการเล่าเป็นการจูงใจเด็กให้ติดตามเรื่องราวด้วยความอยากรู้ เด็กจะสนุกมากขึ้นถ้าในขณะที่ฟังเรื่องและดูภาพผู้เล่าจะต้องกระตุ้นให้เด็กแสดงความคิดเห็นและร่วมกันสร้างจินตนาการให้กับนิทานที่เล่า

4. การเล่านิทานประกอบเสียงได้แก่ เสียงเพลง เสียงดนตรีแถบบันทึกเสียงต่างๆ สามารถนำมาประกอบการเล่านิทานได้จุดประสงค์เพื่อสร้างบรรยากาศเพื่อกระตุ้นให้เกิดความตื่นต่อนอยากติดตาม นอกจากการใช้เสียงเพลงดนตรีแล้วในการเล่านิทานเราอาจใช้เสียง เด็กมาประกอบการเล่าได้ตัวอย่างเช่น เมื่อเล่าถึงรถไฟวิ่งผู้เล่าอาจจะชักชวนให้เด็กๆ ที่ฟังร่วมทำเสียงรถไฟวิ่งประกอบการเล่าซึ่งทำให้บรรยากาศการฟังนิทานสนุกสนานไปอีกแบบ

5. การเล่านิทานประกอบอุปกรณ์ หรือสิ่งประดิษฐ์ที่มีอยู่ หรือผู้เล่าจัดทำ เช่น หน้ากากตัวแสดงในนิทานอุปกรณ์สามารถทำให้เด็กสนุกสนานตื่นตาไปกับนิทานที่เล่าได้เป็นอย่างดี สร้างความสนใจในการฟังนิทานให้แก่เด็กมากกว่ารูปแบบอื่นๆ

จากที่กล่าวมา สรุปได้ดังนี้ การเล่านิทานมีหลายรูปแบบได้แก่การเล่านิทานปากเปล่า การเล่านิทานประกอบท่าทางการเล่านิทานประกอบภาพและการเล่านิทานประกอบสื่อและอุปกรณ์ ดังนั้นผู้เล่าควรมีการคิดหาวิธีและเตรียมตัวในการเล่าหากมีการใช้สื่อประกอบควรมีการเตรียมพร้อมเพื่อให้เด็กเกิดความประทับใจอย่างสนุกสนาน และทำให้การเล่าในแต่ละครั้งเกิดประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้ของเด็กไปด้วย

3.8 เทคนิคในการเล่านิทานและวิธีการเล่านิทาน

ครุรักษ์ ภริมย์ภักษ์ (2540: 45-46) กล่าวว่าในการเล่านิทานสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งคือการสร้างความประทับใจให้แก่ผู้ฟังจุดเริ่มต้นอยู่ที่การเตรียมให้พร้อมพร้อมให้ผู้ฟังที่เล่าจะต้องหาจุดสำคัญของเรื่องให้พบและสรุปจบให้จบใจดังนี้ ประโยคแรกที่จะใช้ในการเริ่มเรื่องควรจัดสรรถ้อยคำที่ผู้ฟังดูแล้วน่าตื่นเต้น จูงใจให้ติดตามเรื่องต่อไป คอยสังเกตว่าผู้ฟังยังจับจ้องให้ความสนใจกับบทบาทลีลาการเล่าและเรื่องราวที่เล่าอยู่หรือไม่ ถ้ารู้สึกว่าการฟังสูญเสียความสนใจควรเปลี่ยน

บรรยากาศด้วยการหยุดพัก ถามปัญหาอะไรเอ่ย ปัญหาเซวหรือปัญหาสนุกๆ การจบเรื่องประโยคสุดท้ายที่จะปิดเรื่องมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าประโยคแรกที่เริ่มใช้เริ่มเรื่อง ผู้เล่าเรื่องต้องคิดและเตรียมไว้ว่าจะปิดเรื่องด้วยประโยคใดจึงจะเป็นการสรุปจบที่จับใจผู้ฟัง โดยทั่วไปจะปิดการเล่านิทานด้วยถ้อยคำที่กินใจให้ข้อคิดหรือทิ้งท้ายไว้ให้คิดกิจกรรมภายหลังการเล่านิทานเป็นสิ่งที่ไม่ควรละเลยหลังจากที่เล่านิทานจบควรมีคำถามเกี่ยวกับนิทานที่นำมาเล่าให้นักเรียนตอบซึ่งอาจเป็นคำถามที่เกี่ยวกับชื่อตัวละครที่สำคัญเหตุการณ์ที่สำคัญและข้อคิดที่ได้เป็นต้น

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2541: 16-17) กล่าวว่า การเล่านิทาน มีขั้นตอนการดำเนินการเป็นลำดับของการเล่า ดังมีการจัดเตรียมให้เหมาะสม จึงจะทำให้การเล่านิทานมีความหมายประทับใจผู้ฟัง แม้ว่านิทานจะเป็นเรื่องที่เด็กชอบ และพร้อมที่จะฟังอยู่เสมอก็ตาม นิทานทุกเรื่องกับการเล่านิทานทุกครั้งไม่สามารถตรึงให้เด็กอยู่กับที่ได้ตั้งแต่ต้นจนจบ เว้นแต่กระบวนการเล่านั้น จะมีขั้นตอนการเตรียมการที่นอกจะทำให้เด็กสนใจดำเนินไปสู่จุดประสงค์ของผู้เล่าที่ต้องการจบแล้ว ต้องทำให้เด็กมีความเพลิดเพลินกับการฟังนิทานด้วย โดยถ้าครูเป็นผู้เล่าควรมีการจัดเตรียมเนื้อหาที่จะเล่าก่อนถ้าเป็นนิทานที่มาจากในหนังสือ ครูต้องอ่านให้เข้าใจ จำเนื้อเรื่อง เมื่อนำไปเล่าจะได้พูดความต่อเนื่องเป็นเรื่องราว มีหยุดพัก การถามตอบจะทำให้เกิดการเข้าใจง่าย และไม่ลืม

1. การเตรียมเด็กสำหรับฟังนิทานที่หนึ่งของเด็กกับครูต้องใกล้ชิดกัน ครูอาจนั่งสูงกว่าเด็กเล็กน้อย เพื่อให้สามารถแสดงภาพในหนังสือ หรือภาพอื่นๆบนตักในระดับสายตา ขณะเล่าควรจัดเด็กให้เป็นกลุ่มเล็กๆ ถ้าเป็นกลุ่มใหญ่ให้นั่งล้อมวงครู แล้วครูเริ่มกิจกรรมเตรียมเด็กด้วยการร้องเพลง กล่าวคำจูงใจ เพื่อให้เด็กมีอารมณ์พร้อมที่จะฟังก่อนที่จะเริ่มด้วยการเล่านิทาน หากมีจุดประสงค์ในการฟังต้องบอกเด็กด้วย

2. การดำเนินเรื่องอาจดำเนินด้วยภาษาพูดเพียงอย่างเดียวหรือใช้ท่าทางประกอบต่างๆ โดยผู้เล่าต้องใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ถูกหลักไวยากรณ์ บทสนทนาอาจใช้ภาษาถิ่น หรือใช้คำคุ้นที่เด็กเคยชิน จะช่วยให้การเล่ามีประสิทธิภาพ และความหมายตรงกับจุดประสงค์ของผู้เล่ามากขึ้น

3. การสรุปเรื่อง ขั้นตอนการเล่านิทานทุกครั้ง ควรมีการสรุปเรื่อง ด้วยคำถามที่เกี่ยวกับประเด็นสาระสำคัญของเรื่อง ลักษณะของตัวแสดงความรู้และคำสอนที่ได้ เพื่อให้เด็กได้คิด ทบทวน และเก็บความรู้จากนิทานเป็นการย้ำเตือนทำให้เด็กจดจำเรื่องราวได้ดี

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541: 78-79) ได้เสนอวิธีการเล่านิทานที่ครูควรทราบดังนี้

1. เนื้อเรื่องต้องเหมาะสมกับวัยใช้เรื่องที่มีความดีชนะความชั่วเสมอไปและผู้เล่าจะต้องจำเนื้อเรื่องได้ดีทุกคน

2. เสียงผู้เล่าจะต้องให้เด็กทั้งหมดได้ยินเสียงผู้เล่าอย่างชัดเจนระดับเสียงและจังหวะพูดถูกต้องเหมาะสมกับเนื้อเรื่องใส่ความรู้สึกลงไปให้น้ำเสียงถ้าผู้เล่าทำเสียงสูงต่ำทำเป็นเสียงเด็กเสียงคนแก่หรือทำเสียงตามลักษณะของตัวละครได้เด็กจะยิ่งสนใจมากยิ่งขึ้น

3. จังหวะจังหวะในการพูดเป็นสิ่งที่ช่วยให้นิทานน่าสนใจ

4. ทำทางถ้ามีภาพประกอบผู้เล่าไม่ต้องใช้ทำทางมากแต่เน้นที่ภาพหากไม่มีภาพประกอบควรใช้ทำทางประกอบบ้างตามโอกาสแต่อย่าใช้มากเกินไปพึงระวังให้เป็นไปตามธรรมชาติ

5. อารมณ์ในขณะที่เล่าควรเล่าให้เด็กเห็นถึงความรู้สึกและอารมณ์ของผู้เล่าเช่น อารมณ์รื่นเริงความรู้สึกตื่นเต้นหรืออารมณ์เศร้าฯ

6. ข้อตกลงก่อนฟังนิทานควรมีข้อตกลงกันว่าผู้ฟังจะต้องไม่พูดแซงในขณะที่ฟังนิทาน สันหพันธ์ อรุณธารี (2542: 25) การเล่านิทานให้สนุกและเป็นที่ชื่นชอบของผู้ฟังจะต้องมีการฝึกฝนทักษะที่มีมาแต่เดิม หากผู้เล่าเป็นผู้เล่านิทานที่ดี เก่งมีความสามารถในการจูงใจเด็กที่เป็นผู้ฟังควรที่จะศึกษา ทดลองปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ และผู้เล่าต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. การเลือกเรื่องที่จะเล่า
2. การดัดแปลงเนื้อเรื่องให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟัง
3. การเตรียมตัวและจัดเตรียมสื่อเล่านิทาน
4. การลงมือเล่านิทานผู้เล่าต้องเล่าให้ราบรื่นตลอดด้วยรูปแบบและเทคนิคเฉพาะของผู้เล่า
5. สถานที่และเวลาที่ใช้เล่านิทาน ผู้เล่าต้องพิจารณาเพื่อความเหมาะสม
6. การติดตามผลการเล่านิทาน ผู้เล่าต้องสังเกตความพึงพอใจของผู้ฟังด้วยว่าให้ความสนใจมากน้อยเพียงใด

สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542: 78-89) ได้เสนอวิธีการเล่านิทานไว้ดังนี้ คือ

1. เนื้อเรื่องต้องเหมาะสมกับวัย ควรใช้เรื่องที่มีความดีชนะความชั่ว และผู้เล่าต้องจำเนื้อเรื่องให้ครบทุกตอน
2. เสียงผู้เล่าต้องมีระดับเสียงที่ชัดเจนโดยเหมาะสมกับเนื้อเรื่องใส่ความรู้สึกลงไป น้ำเสียง ลักษณะเสียงสูง ต่ำ ทำเสียงเด็ก เสียงผู้ใหญ่ หรือทำเสียงตามลักษณะของตัวละคร เด็กจะสนใจมากยิ่งขึ้น

3. ผู้เล่าไม่ควรใช้ทำทางที่มากนัก โดยถ้ามีภาพประกอบควรเน้นที่ภาพแต่ถ้าการเล่าไม่มีภาพประกอบก็ควรมีทำทางประกอบบ้างตามโอกาส แต่อย่าใช้มากเกินไปพึงระวังให้เป็นไปตามธรรมชาติ

4. จังหวะ จังหวะในการพูดเป็นสิ่งหนึ่งที่ทำให้การเล่าเป็นเรื่องที่น่าสนใจ
5. อารมณ์ ในขณะที่เล่าต้องสื่อให้เด็กเห็นอารมณ์ความรู้สึกของผู้เล่า เช่น อารมณ์ตื่นเต้น อารมณ์เศร้าและ อารมณ์รื่นเริงดีใจ

6. ข้อตกลงก่อนฟังนิทาน ควรมีข้อตกลงว่าจะต้องไม่พูดแซงในขณะที่ฟังนิทาน

7. เวลาในการเล่า เด็กอายุ 4-6 ขวบ ควรใช้เวลาในการเล่า 10-15 นาที

สิริมา ภิญโญนนตพงษ์ (2549: 40-41) กล่าวว่า หลักการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัย มีหลักปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

1. การเลือกนิทานสำหรับเด็กปฐมวัยควรเลือกเรื่องที่ครูต้องพิถีพิถันและพิจารณาให้รอบคอบ ทั้งนี้เพราะการฟังนิทานเป็นกิจกรรมที่จะส่งผลกระทบต่อจิตใจและพฤติกรรมของเด็ก
 2. นิทานที่ครูเลือกต้องเหมาะสมกับวัยความพร้อมและวุฒิภาวะสำหรับเด็ก
 3. นิทานเรื่องนั้นต้องสนองความต้องการพื้นฐานและความต้องการตามธรรมชาติของเด็ก
 4. นิทานควรจะได้มีส่วนในการกระตุ้นจินตนาการของเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กอายุ 4-6 ขวบ เป็นช่วงที่เด็กกำลังพัฒนาด้านความคิดจินตนาการ
 5. นิทานที่นำมาเล่าหรืออ่านให้เด็กปฐมวัยฟังต้องเป็นวรรณกรรมที่ดี ทั้งโครงเรื่องและพฤติกรรม มีภาษาที่เหมาะสมชัดเจนและเสนอวิธีการแก้ปัญหาให้เด็กในการเผชิญอุปสรรคและความยากลำบากด้วยวิธีการสร้างสรรค์ ใช้ความเพียรพยายาม และใช้สติในการแก้ปัญหา
 6. ในการเลือกควรเลือกนิทานที่มีเนื้อหาหลากหลายในการเล่าแต่ละครั้ง ควรจะมีเนื้อหาแตกต่างกันหลายแนว
 7. นิทานที่มีเนื้อหาสาระมุ่งให้เด็กได้ขยายประสบการณ์ ได้รับข้อมูลข่าวสารที่แปลกใหม่ ครูควรเลือกมาเล่า โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับช่วงอายุวุฒิภาวะ และประสบการณ์พื้นฐานเดิมของเด็ก
 8. นิทานที่เหมาะสมแก่การเลือกนำมาเล่าให้เด็กฟังควรเป็นนิทานที่ช่วยปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีงามให้เด็ก
 9. นิทานที่ช่วยเสริมจริยธรรมและคุณธรรมง่าย ๆ ซึ่งเด็กปฐมวัยทำได้ เช่น การเอื้อเฟื้อแบ่งปันกัน การช่วยเหลือตนเอง และการดูแลเครื่องใช้ของตนเอง
- จ้อย นันทวิชรินทร์ (กรมวิชาการ, 2545: 3) กล่าวว่า การเลือกนิทานให้เด็กฟัง ที่สำคัญคือ ควรให้มีการแปรเปลี่ยนออกไปหลายแนว การเลือกเรื่องควรเหมาะสมกับผู้ฟัง เด็กไม่สนใจเรื่องซ้ำซ้อน แต่เด็กสนใจเรื่องใกล้ตัว

จากที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า การเล่านิทานมีขั้นตอนการดำเนินการเป็นลำดับ และมีเทคนิคการเล่าที่หลากหลายดังนั้นควรพิจารณาเนื้อหาที่มีความเหมาะสมต่อเด็กปฐมวัย เป็นเนื้อหาที่ดี สามารถกระตุ้นจินตนาการของเด็กได้ เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่จะส่งผลต่อพฤติกรรมของเด็ก จึงสามารถปลูกฝังหรือส่งเสริมจริยธรรมและคุณธรรมง่าย ๆ ได้ เช่น การเอื้อเฟื้อแบ่งปันกัน การช่วยเหลือตนเอง และการดูแลเครื่องใช้ของตนเอง

3.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน

งานวิจัยในต่างประเทศ

ดิกสัน จอห์นสัน และซอลส์ (Dixon, Johnson; & Salts. 1977: 367-379) ได้วิจัยเกี่ยวกับเรื่องการจัดกิจกรรมการเล่านิทานให้นักเรียนจำนวน 46 คน โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มกลุ่มที่ 1 เล่านิทานให้เด็กฟังแล้วแสดงบทบาทประกอบตามเนื้อเรื่องกลุ่มที่ 2 เล่านิทานให้ฟังพร้อมกับพา

นักเรียนไปดูของจริงนอกสถานที่เช่นสวนสัตว์ร้านขายสินค้ากลุ่มที่ 3 เล่านิทานแล้วสนทนากับเด็กเกี่ยวกับเรื่องที่เล่าให้ฟังและกลุ่มที่ 4 เป็นกลุ่มควบคุมผลการทดลองพบว่ากลุ่มนักเรียนที่ได้แสดงบทบาทประกอบตามเนื้อเรื่องซึ่งได้แสดงบทบาทเลียนแบบตัวละครในเนื้อเรื่องสามารถพัฒนาจิตลักษณะด้านต่างๆได้ดีที่สุดแสดงว่าเมื่อนักเรียนได้ฟังนิทานแล้วเกิดความต้องการที่จะเลียนแบบตัวละครที่ตนเองชื่นชอบหรือตัวละครที่ได้รับความสำเร็จ

คลอร์และเบรย์ (Clare; & Bray. 1978: 1596) ได้ศึกษาผลของการใช้นิทานที่ส่งผลต่อพฤติกรรมและทัศนคติของเด็กโดยใช้หุ่นจำลองและการแสดงบทบาทสมมติกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายจำนวน 62 คนจากโรงเรียนประถมศึกษา 2 แห่งโดยใช้นักเรียนแสดงอุปนิสัยท่าทางให้เหมือนกับละครในนิทานนั้นเมื่อเรียนจบแล้ววัดทัศนคติทันทีพบว่าเด็กชายเหล่านั้นมีทัศนคติที่ดีต่อสัตว์และหลังจากนั้นอีก 6 สัปดาห์ทำการวัดอีกครั้งหนึ่งผลปรากฏว่าการวัดทัศนคติของเด็กชายทั้งสองโรงเรียนมีความมั่นคงเด็กชายที่เคยล่าสัตว์เลืกฆ่าสัตว์โดยแน่นอนผลการศึกษครั้งนี้แสดงว่านิทานมีผลโดยตรงต่อพฤติกรรมและทัศนคติ

มอร์โรว์ (Morrow. 1985) ได้ทำการวิจัยผลของการเล่านิทานแบบเล่าเรื่องซ้ำโดยไม่มีการชี้แนะในระดับเด็กวัยอนุบาลอายุเฉลี่ย 5 ปี 7 เดือนผู้วิจัยและผู้ช่วยแบ่งเด็กออกเป็น 2 กลุ่มคือกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมวิธีดำเนินการวิจัยผู้ช่วยวิจัยเล่านิทานเรื่องเดียวกันให้เด็กฟังในช่วงเวลาเล่านิทานปกติหลังเล่านิทานให้กลุ่มควบคุมภาพจากเรื่องที่ฟังและกลุ่มทดลองเล่าเรื่องซ้ำให้ครูฟังเป็นภาพบุคคลโดยไม่มีการชี้แนะผลการวิจัยพบว่ากลุ่มทดลองมีคะแนนความรู้เค้าโครงเรื่องสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่คะแนนความรู้โครงเรื่องหลังการทดลองสูงกว่าคะแนนก่อนการทดลองเพียงร้อยละ 3.1

ซิมป์สัน (Simpson. 1988) ศึกษาลักษณะภาษาพูดของเด็กปฐมวัยอายุ 4 ปี ที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่านิทานแบบเล่าเรื่องซ้ำ ผลการวิจัยพบว่า การเล่าเรื่องซ้ำช่วยส่งเสริมความสามารถด้านการสื่อสารมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ ช่วยให้เกิดพัฒนาด้านภาษาให้ชัดเจนครอบคลุมความหมายที่ต้องการสื่อให้ผู้อื่นรับรู้และเข้าใจซึ่งความสามารถนี้วัดได้เป็นจำนวนคำต่อประโยค ไม่ได้วัดที่ปริมาณคำ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การใช้นิทานที่เป็นการเล่าซ้ำๆจะส่งผลต่อพฤติกรรมและทัศนคติของเด็กด้านการสื่อสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเลียนแบบตัวละครในนิทานที่เด็กฟังสามารถพัฒนาจิตลักษณะด้านต่างๆได้ดีแสดงว่าเมื่อนักเรียนได้ฟังนิทานแล้วเกิดความต้องการที่จะเลียนแบบตัวละครที่ตนเองชื่นชอบหรือตัวละครที่ได้รับความสำเร็จ

งานวิจัยในประเทศ

นฤมล จิวแพ (2533: บทคัดย่อ) การศึกษาครั้งนี้เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่านิทานประกอบภาพที่มีต่อพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนชาย - หญิงที่มีอายุ 5-6 ปีจำนวน 15 คนที่กำลังศึกษาอยู่ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนสวัสดิวิทยาสำนักงานเขตวัฒนาสังกัดกรุงเทพมหานคร

ด้วยการสุ่มอย่างง่ายเด็กปฐมวัยกลุ่มตัวอย่างได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่านิทานประกอบภาพเป็นเวลา 8 สัปดาห์สัปดาห์ละ 3 วันวันละ 30 นาทีรวมระยะเวลาทั้งสิ้น 24 ครั้งเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การเล่านิทานประกอบภาพและแบบทดสอบพฤติกรรมความเอื้อเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปจากการศึกษาพบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่านิทานประกอบภาพก่อนทดลองมีพฤติกรรมความเอื้อเพื่อสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปาริชาติ อรุณศักดิ์ (2533: บทคัดย่อ) ศึกษาการเล่านิทานที่ไม่รู้จบเรื่องสมบุรณ์ที่มีผลต่อการคิดแบบอเนกของเด็กปฐมวัยปรากฏว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการฟังการเล่านิทานที่ไม่รู้จบเรื่องสมบุรณ์และเด็กปฐมวัยที่ได้รับการฟังการเล่านิทานแบบปกติมีความสามารถในการคิดแบบอเนกน้อยแตกต่างกันการเล่านิทานไม่จบทำให้เด็กคิดเรื่องจนจบสามารถส่งเสริมการคิดแบบอเนกของเด็กปฐมวัยในทั้ง 3 องค์ประกอบคือความคิดคล่องแคล่วความยืดหยุ่นและความคิดริเริ่มสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการฟังการเล่านิทานแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เนื่อน้อง สันบุญ (2541: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่านิทานกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย - หญิงอายุระหว่าง 5 - 6 ขวบ ผลของการศึกษาค้นคว้าพบว่าคะแนนความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองและหลังการทดลองกับวิธีการจัดประสบการณ์เล่านิทานที่เด็กเล่าเรื่องตามรูปแบบจากหนังสือที่เด็กเลือกเด็กเล่าเรื่องตามรูปจากหนังสือที่เด็กเลือกต่อกับเพื่อนและเด็กเล่าเรื่องตามรูปจากหนังสือที่เด็กเลือกต่อจากครูมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ประไพ แสงดา (2544: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงขั้นความสามารถด้านการเขียนที่มีระยะเวลาแตกต่างกันกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กอนุบาลปีที่ 1 อายุ 4-5 ปีภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2543 โรงเรียนพระนครศรีอยุธยาจำนวน 15 คนซึ่งได้รับการจัดกิจกรรมเสริมการเล่านิทานไม่จบเรื่องผลการศึกษาพบว่าความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยในแต่ละช่วงระยะเวลาของการจัดกิจกรรมเสริมการเล่านิทานไม่จบเรื่องมีการเปลี่ยนแปลงขั้นความสามารถด้านการเขียนสูงขึ้นตลอดระยะเวลาตั้งแต่สัปดาห์ที่ 1 ถึงสัปดาห์ที่ 8

พัชรี คุ่มชาติ (2553: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการฟังนิทานประกอบการปั้นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กปฐมวัยชาย-หญิงอายุ 3 - 4 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเชิงรกรากน้อยสังกัดเทศบาลตำบลเชิงรกรากน้อยจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำนวน 20 คนซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองด้วยตนเองโดยทำการทดลองสัปดาห์ละ 4 วันวันละ 30-40 นาทีรวมระยะเวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์รวมทั้งสิ้น 32 ครั้ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแผนการจัดกิจกรรม ฟังนิทานประกอบการปั้นและแบบทดสอบวัดการคิดเชิงเหตุผลซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น 0.82 แบบแผน การวิจัยเป็นการวิจัยแบบ One - Group Pretest - Posttest Design สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ t - test สำหรับ dependent samples ผลการวิจัยพบว่าการคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยหลัง การฟังนิทานประกอบการปั้นสูงกว่าก่อนฟังนิทานประกอบการปั้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับนิทาน สามารถสรุปได้ดังนี้ นิทานสามารถส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา และความคิด ที่มีองค์ประกอบ คือ สามารถให้เด็กคิดอย่างคล่องแคล่ว คิดแบบยืดหยุ่น และความคิดริเริ่มที่สูงขึ้น

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนิทานอาเซียนสำหรับเด็กปฐมวัย

4.1 ความเป็นมาของนิทานอาเซียน

อาเซียน หรือ สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations – ASEAN) เกิดขึ้นเมื่อปี 2510 บนความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ และ ทำให้องค์กรเติบโตอย่างช้าๆ โดยปฏิญญาอาเซียนหรือปฏิญญากรุงเทพฯ ซึ่งเป็นปฏิญญาในการก่อตั้งอาเซียน ปัจจุบันมีประเทศสมาชิกทั้งสิ้น 10 ประเทศได้แก่ บรูไน ดารุสซาลาม อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย เวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชา ดังนั้นการศึกษามีหน้าที่โดยตรงและมีบทบาทสำคัญในการให้ความรู้ที่จำเป็นในการขับเคลื่อนและการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2554) โดยมีการเตรียมความพร้อมของการศึกษาไทย เพื่อให้ผู้เรียนได้มีการเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดเวลา (ภาณุ วงษ์ถาวรเรือง, นงศลิณี โมสิกะ. 2553) การรวมกลุ่มเป็นประชาคมอาเซียน ทำให้ “อาเซียน” มีสถานะเป็นนิติบุคคล เป็นองค์กรที่มีบทบาทต่อผู้ผลักดัน ในเวทีโลกในนามกลุ่มประเทศอาเซียน โดยแบ่งโครงสร้างการรวมกลุ่มเป็น 3 คณะใหญ่ คือ ประชาคมความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประชาคมสังคม วัฒนธรรมอาเซียน โดยมีการพัฒนาทั้งสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองไปพร้อม กัน ลดปัญหาเรื่องเขตแดนทางการเมืองการปกครองที่เป็นอุปสรรคขวางกั้นในการพัฒนาดังคำขวัญของประชาคมอาเซียน “หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งอัตลักษณ์ หนึ่งประชาคม” (One Vision, One Identity, One Community) การเคลื่อนย้ายทุน แรงงาน องค์ความรู้ ภาษา วัฒนธรรม ระหว่างประเทศอาเซียน เป็นปรากฏการณ์สำคัญที่กำลังจะเกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2558 ความพร้อมในการบูรณาการความเปลี่ยนแปลงทั้งหลาย รวมถึงการเรียนรู้ในความเหมือนและ ความแตกต่างในมิติทางวัฒนธรรมของประเทศต่างๆจึงมีความสำคัญ อย่างลึกซึ้งในความหมายของนิยาม “หนึ่งอัตลักษณ์” (One Identity) เนื่องจากบริบททางสังคมและความหลากหลายทางวัฒนธรรมในกลุ่มประเทศอาเซียน สามารถสะท้อนให้เห็นผ่านทางงานวรรณกรรมและนิทาน ซึ่งเป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมของชุมชนจากรุ่นสู่รุ่น ดังนั้นการรวบรวมและ ประมวลงานวรรณกรรมและนิทานสำหรับเด็กจึงเป็นส่วนหนึ่งของการแลกเปลี่ยนความคิดความเข้าใจด้านศิลปะ วรรณกรรม และวัฒนธรรมของอาเซียน การศึกษาถึงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของแต่ละประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียนผ่าน เป็นช่องทางหรือวิธีการหาความรู้จักประเทศเพื่อนบ้านหรือประเทศอื่นที่ง่าย เพราะนิทานหรือ เรื่องเล่าของประเทศนั้นๆ สะท้อนให้เห็นมิติที่เชื่อมโยงวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ทัศนคติ ความเชื่อ การสั่งสมและถ่ายทอดองค์ความรู้ภูมิปัญญาอันทรงคุณค่าของบรรพชนจากรุ่นสู่รุ่น ผ่านวัฒนธรรมการบอกเล่า การฟัง จนมาถึงการปรับเปลี่ยนพัฒนาเป็นรูปแบบของนิทาน (เล่ม picture book) ที่สวยงามตามยุคสมัย ผ่าน

วัฒนธรรมการเล่า การอ่าน อีกทั้งยังสามารถเข้าใจ กระบวนการหล่อหลอมทัศนคติและความคิดของเด็ก ด้วยการใช้นิทานงานเขียนและเรื่องเล่า เพราะแต่ละประเทศแต่ละ ท้องถิ่นต่างก็มีเรื่องเล่า หรือนิทานเป็นของตัวเองทั้งสิ้น แมวนิทานหรือเรื่องเล่าบางเรื่องจะได้รับอิทธิพลมาจากประเทศอื่น แต่เรื่องที่ปรับแต่งขึ้นใหม่ต่างมีกลิ่นอายของวัฒนธรรมและวิถีคิดของประเทศตนสอดแทรกเข้าไป ด้วยเสมอ ดังนั้น การเปิดประตูสู่วัฒนธรรมการอ่านของเด็กในประเทศเพื่อนบ้าน จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการเปิดรับการ เปลี่ยนแปลงในจุดเล็กๆ ที่จะเรียนรู้อัตลักษณ์ของแต่ละประเทศ ผ่านนิทานที่สามารถเข้าไปถึงมือของทุกคนในบ้าน ในโรงเรียน และในสังคมได้อย่างเป็นธรรมชาติและแบบเนียนด้วยการอ่าน ถึงแม้ในยุคปัจจุบัน นิทานหลายเรื่องและหนังสือสำหรับเด็ก หลายเล่มจะถูกนำไปไว้ในเครื่องมือสื่อสารที่ทันสมัย แต่หัวใจของนิทานคือโลกของเด็กก็ยังคงเหมือนเดิมวิธีการนำเสนอด้วยเทคโนโลยี เป็นเพียงการสร้างความปลอดภัยใหม่ดึงดูดความสนใจ เพราะประเด็น สำคัญของการแต่งและเล่านิทานคือ การสื่อสารระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ด้วยกัน การวิเคราะห์องค์ความรู้ เรื่องวิถีคิด การสอน การเลี้ยงดูเด็กของคนในชาตินั้นๆ จากนิทานของแต่ละชาติ การเปรียบเทียบ เชื่อมโยงนิทานจากบริบทหลากหลายกับหลักการทางทฤษฎี จะเป็นฐานความรู้ความเข้าใจในมิติ สังคมและ วัฒนธรรมของแต่ละประเทศในกลุ่มอาเซียน อันจะนำสู่การตั้งโจทย์ใหม่ๆ ในห้องเรียน ของเด็ก การเสริมสร้างวัฒนธรรม การอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานของการยอมรับซึ่งกันและกัน การเรียนรู้ ที่จะอยู่และเติบโตในสังคมอย่างสันติสุข เป็นการปูทางสู่ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนได้ อย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งเพื่อสำรวจองค์ความรู้ด้านการส่งเสริมการอ่านในระดับเด็ก ปฐมวัยใน กลุ่มประเทศอาเซียน และนำองค์ความรู้ดังกล่าวไปเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศไทย กับ ประเทศเพื่อนบ้าน ด้วยการแลกเปลี่ยนข้อมูลและองค์ความรู้ระหว่างนักเขียน นักคิด และศิลปิน นักวาดในภูมิภาคอาเซียน ทั้ง 10 ประเทศ

สรุปได้ว่า ความเป็นมาของนิทานอาเซียนเกิดจากความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ของประเทศอาเซียนที่จะเกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2558 ความพร้อมในการ บูรณาการผ่านนิทานหรือเรื่องเล่าสามารถสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ทัศนคติ ความเชื่อ การสั่งสมและถ่ายทอดองค์ความรู้ภูมิปัญญา ผ่านการบอกเล่า การฟัง การอ่านด้วยนิทานที่สามารถ นำองค์ความรู้ดังกล่าวไปเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

4.2 ความหมายของนิทานอาเซียน

เนื่องจากนิทานอาเซียนเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นใหม่และเกิดกระแสดันตัวในการเตรียมพร้อม เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เมื่อตรวจสอบไม่พบว่าเอกสารหรืองานวิจัยชิ้นใดปรากฏความหมาย เป็นที่แน่ชัด ทั้งนี้ผู้วิจัยจึงรวบรวมความหมายของนิทานอาเซียนจาก บรรณาธิการของสำนักพิมพ์ ซึ่งได้ให้ความหมายของนิทานอาเซียนไว้ดังนี้

พัชรภรณ์ ปัญญาวุฒิไกร และคณะ (2556) นิทานที่สะท้อนความเป็นอัตลักษณ์ของ ประเทศอาเซียน ที่ถ่ายทอดวัฒนธรรมและชุมชนของอาเซียนจากรุ่นสู่รุ่น

สมบัติ พลายน้อย (2555) นิทานอาเซียน ส่วนใหญ่มีที่มาจากที่เดียวกัน คือ ประเทศอินเดียและชาดก จึงไม่แปลกที่นิทานบางเรื่องจะมีเค้าโครงเหมือนกันและได้รับข้อคิดเหมือนกัน มีจุดเด่นที่ชัดเจนเหมือนกันทุกเล่มตรงที่จะสอดแทรกแง่คิด วัฒนธรรม ความรู้สึก วิธีชีวิตของคนในแต่ละประเทศไว้ได้เป็นอย่างดี

สำนักพิมพ์ พาส แอน คิตส์ (2555) นิทานที่มีชื่อเสียงของแต่ละประเทศในอาเซียน ที่มีความสนุกสนาน และสอดแทรกคุณธรรมอันดีไว้อย่างแนบเนียน

สรุปได้ว่า นิทานอาเซียนส่วนใหญ่มีที่มาจากที่เดียวกัน คือ ประเทศอินเดียและชาดก จึงไม่แปลกที่นิทานบางเรื่องจะมีเค้าโครงเหมือนกันและได้รับข้อคิดเหมือนกันและสอดแทรกคุณธรรมสะท้อนความเป็นอัตลักษณ์ของประเทศอาเซียน

4.3 ลักษณะของนิทานในประเทศอาเซียน

หนังสือนิทานในแต่ละประเทศมีลักษณะแตกต่างกันตามบริบทของแต่ละประเทศแต่สิ่งหนึ่งที่คล้ายกันคือความงดงามของชีวิตผ่านภาษาศิลปะและวัฒนธรรมที่แต่ละประเทศพยายามสอดแทรกลงไปหนังสือสำหรับเด็กทั้งเพื่อปลูกฝังด้านสุนทรียะในหนังสือเล่มนั้นๆ น่าสนใจผลที่ตามมาคือการซึมซับความงามเหล่านั้นผ่านจิตใต้สำนึกเข้าไปในตัวเด็กจนทำให้เกิดรสนิยมอันดีทั้งในด้านภาษาและศิลปะวิธีคิดและการใช้ชีวิต พัทธการณ ปัญญาวุฒิไกร และคณะ (2556: 9-13) ซึ่งได้กล่าวลักษณะของนิทานอาเซียนแต่ละประเทศไว้ดังนี้

1. นิทานประเทศไทย ถือเป็นประเทศหนึ่งที่มีการพัฒนาหนังสือสำหรับเด็กได้ดีและต่อเนื่องหนังสือสำหรับเด็กเล็ก (0-3 ปี) และระดับปฐมวัย (4-6 ปี) จนถึงระดับประถมศึกษา (6-12 ปี) หนังสือดังนั้นมีหนังสือสำหรับเด็กจึงมีเนื้อหาสาระที่หลากหลายและมีคุณค่าด้วยความที่ไทยพยายามใช้หนังสือในการพัฒนาเด็กหลายๆด้านไปพร้อมกัน

2. นิทานประเทศเมียนมาร์ มีมาตรการควบคุมสื่อมวลชนและสื่อสิ่งพิมพ์อย่างเข้มงวดภายใต้ระบอบเผด็จการทหารแม้แต่ตำราเรียนก็ต้องมีเนื้อหาเพื่อตอบสนองหรือสอดคล้องกับความคิดในเชิงความเป็นพม่าในขณะที่ประเทศเมียนมาร์เองมีความหลากหลายของชนเผ่าอยู่มากจึงมีเรื่องเล่าประจำชนเผ่าที่แตกต่างกันออกไปแต่ส่วนใหญ่มีลักษณะคล้ายคลึงกันเนื่องจากได้รับอิทธิพลมาจากประเทศเพื่อนบ้านหรือประเทศที่มีการติดต่อกันมาแต่โบราณเช่นอินเดียบางเรื่องได้มาจากชาดกบางเรื่องแต่งขึ้นเองตามความคิดเห็นที่เชื่อถือกันมาแต่ดั้งเดิมฉะนั้นเราจึงสังเกตได้ว่าบางเรื่องเหมือนกับนิทานอีสปบางเรื่องเหมือนกับนิทานไทยแต่คุณค่าวิถีความเชื่อคุณธรรมจริยธรรมที่เห็นได้ชัดเจนของชาวพม่าคือยึดมั่นในหลักการทางพุทธศาสนาความเชื่อเรื่องความดีความเลวการถูกตัดสินด้วยบาปกรรมจะเห็นได้ชัดเจนจากนิทานเรื่องเล่าของพม่าเช่นเรื่องเสือคนงูลิงที่ตัวละครคนนั้นได้ออกตัญญูต่อตายายผู้มีบุญคุณจึงถูกพระราชาสั่งประหารในที่สุด

3. นิทานประเทศลาว เป็นประเทศที่ขึ้นชื่อเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต นิทานส่วนใหญ่เป็นเรื่องเล่ามาแต่อดีตสืบต่อกันมา เล่าแบบปากต่อปากหรือเขียนลงในเอกสาร ในส่วนที่เป็น

เอกสารนั้นส่วนใหญ่ได้ถูกทำลายไปในช่วงที่ลาวตกเป็นเมืองขึ้นของต่างประเทศและในช่วงสงคราม เมื่อบ้านเมืองสงบภาครัฐจึงได้มีการรวบรวมนิทานต่าง ๆ มาตีพิมพ์เผยแพร่ให้แก่ประชาชนชาวลาว ด้วยรัฐบาลลาวเล็งเห็นว่านิทานพื้นบ้านเหล่านี้เป็นมรดกอันล้ำค่าที่แสดงถึงวัฒนธรรมแต่ก่อนเก่าของชาติ แสดงถึงสติปัญญาของบรรพบุรุษลาวในการต่อสู้และแก้ปัญหาเกี่ยวกับธรรมชาติรอบข้างเพื่อให้ชนรุ่นหลังได้ศึกษา และร่วมอนุรักษ์วัฒนธรรมอันดีงามเหล่านี้ต่อไป

4. นิทานประเทศกัมพูชา ประเทศกัมพูชาผ่านการเปลี่ยนแปลงมาไม่นานรัฐบาลจึงให้ความสนใจกับการฟื้นฟูประเทศทั้งทางกายภาพและเศรษฐกิจมากกว่าด้านวัฒนธรรมดังนั้นสภาพการเติบโตของหนังสือสำหรับเด็กในกัมพูชาในด้านคุณภาพเชิงศิลปะจึงมีไม่มากนักเนื้อหาคุณค่าหลักที่เน้นอยู่ในหนังสือนิทานของกัมพูชาคือเรื่องของการใช้สติปัญญาไหวพริบปฏิภาณการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าซึ่งสอดคล้องกับแนวทางในการพัฒนาประเทศที่ต้องการก้าวกระโดดเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างรวดเร็วซึ่งต้องเผชิญกับการแข่งขันอย่างหนักการใช้สติปัญญาในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าจึงเป็นทักษะสำคัญในการดำรงชีวิตของเด็กและเยาวชนในประเทศ

5. นิทานประเทศมาเลเซีย ประเทศมาเลเซีย ถึงแม้ไม่ปรากฏหลักฐานทางอารยธรรมที่ยิ่งใหญ่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้แต่ก็ปรากฏหลักฐานการอาศัยของผู้คนดั้งเดิมจนถึงการอพยพเข้ามาใหม่ของผู้คนหลากหลายเชื้อชาติจึงทำให้มาเลเซียมีวิถีทางวัฒนธรรมที่หลากหลายอยู่พอสมควรในประเทศมาเลเซียมีทั้งชาวมลายูชาวจีนและชาวอินเดียนเป็นประชากรกลุ่มใหญ่ที่มีบทบาทในการพัฒนาประเทศมาเลเซียในปัจจุบันปัญหาของสังคมในมาเลเซียโดยเฉพาะชาวจีนและชาวมลายูจึงกลายเป็นส่วนหนึ่งของนิทานสำหรับเด็กยุคใหม่ซึ่งเน้นการสร้างความเข้าใจและเรียนรู้ซึ่งกันและกันระหว่าง 2 ชนชาติเพื่อให้เกิดการหลอมรวมเป็นหนึ่งสำหรับการสร้างความมั่นคงให้กับประเทศ เนื้อหาคุณค่าหลักในนิทานส่วนใหญ่จึงเน้นที่การอยู่ร่วมกันในสังคมเคารพซึ่งกันและกันเข้าใจความต่างของแต่ละบุคคลการให้เกียรติซึ่งกันและกันโดยสอดคล้องกับวัฒนธรรมและภาษาเอาไว้ในเรื่องด้วยนิทานในประเทศมาเลเซียส่วนใหญ่จะจัดพิมพ์เป็น 2 ภาษาคือภาษาถิ่น(มลายู) ควบคู่กับภาษาอังกฤษเพื่อสามารถพัฒนาทักษะทางด้านภาษาของประชากรในประเทศ

6. นิทานประเทศเวียดนาม รัฐบาลเวียดนามตั้งเป้าที่จะพัฒนาประเทศไปสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรมในปี พ.ศ. 2563 การนำประเทศไปสู่สังคมอุตสาหกรรมนั้นจำเป็นต้องอาศัยทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพมีความเป็นมืออาชีพทั้งทางด้านความรู้และแรงงานฝีมือมาช่วยในการพัฒนาประเทศเพื่อเชื่อมโยงประเทศเข้าสู่เศรษฐกิจสากลการอ่านจึงเป็นช่องทางที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เวียดนามพยายามสร้างสังคมให้มีวัฒนธรรมการอ่านเพราะการอ่านก่อให้เกิดความรู้พื้นฐานในการสร้างคนเวียดนามรุ่นใหม่ในทุกๆ ด้านของชีวิตหนังสือนิทานในประเทศเวียดนามจึงมีการพัฒนาทั้งภาพและเรื่องน่าจับตามองด้านคุณค่าสาระในนิทานของเวียดนามที่เห็นได้ชัดเจนคือการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมไปพร้อมๆ กับการอนุรักษ์และตระหนักถึงคุณค่า ของวิถีวัฒนธรรมดั้งเดิมแม้ว่ารัฐบาลจะพยายามผลักดันการพัฒนาเศรษฐกิจ

อย่างรวดเร็วจากการลงทุนของต่างประเทศแต่ก็ยังคำนึงถึงการฟูมฟักรักษาในอัตลักษณ์ของตนเอาไว้

7. นิทานประเทศอินโดนีเซีย อินโดนีเซียเป็นประเทศที่มีลักษณะเป็นหมู่เกาะมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมเฉพาะถิ่น ปัจจุบันอินโดนีเซียจะเป็นประเทศที่มีชาวมุสลิมมากที่สุดในโลกแต่ละพื้นที่ก็ยังคงมีความเชื่อและลักษณะเฉพาะตัวที่แตกต่างกันออกไปตามวัฒนธรรมดั้งเดิมของแต่ละเกาะที่เห็นได้ชัดได้แก่เกาะบาหลีเกาะชวาเกาะสุมาตราเกาะสุลาเวสีเกาะโมลุกกะเกาะ 12 หมู่ที่มีรากเดิมของชนชาติพันธุ์เหล่านี้ล้วนมีเรื่องเล่าและวิถีความเชื่อที่เชื่อมโยงกับธรรมชาติรอบตัวด้วยกันเกือบทั้งสิ้นซึ่งมักเกี่ยวข้องกับธรรมชาติภูเขาไฟสิ่งเร้นลับเหนือธรรมชาติและท้องทะเลนิทานของประเทศอินโดนีเซียถึงแม้จะมีแหล่งที่มาจากเกาะต่างๆแต่ก็เห็นได้อย่างชัดเจนว่าส่วนใหญ่จะเชื่อมโยงกับวิถีธรรมชาติการให้ความเคารพต่อธรรมชาติที่อยู่อาศัยการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขการสร้างสมดุลระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติความเชื่อเรื่องการกลับคืนสู่ธรรมชาติความกตัญญูรู้คุณค่าความเชื่อมโยงระหว่างสรรพสิ่ง

8. นิทานประเทศฟิลิปปินส์ ฟิลิปปินส์เป็นประเทศเดียวในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่อยู่ภายใต้อิทธิพลของตะวันตกก่อนจะมีโอกาสพัฒนาวัฒนธรรมของตัวเองวัฒนธรรมฟิลิปปินส์มีส่วนคล้ายกับประเทศในละตินอเมริกาประชาชนแบ่งออกเป็นชุมชนทางเชื้อชาติและภาษาที่ต่างกันอย่างอิทธิพลวัฒนธรรมจากสเปนและเม็กซิโก (Hispanic Influences) ฟิลิปปินส์มีชนเผ่าดั้งเดิมที่ตั้งรกรากอยู่อาศัยมากกว่า 5,000 ปีวัฒนธรรมของฟิลิปปินส์จึงเป็นลักษณะวัฒนธรรมลูกผสมที่ได้รับอิทธิพลจากสเปนจีนเม็กซิกันอเมริกันอาหรับและมาเลย์ปัจจุบันศิลปะในประเทศฟิลิปปินส์มีรากฐานมาจากประเพณีพื้นเมืองและอาณานิคมแต่ก็มีรูปแบบที่เป็นของตัวเอง หนังสือนิทานสำหรับเด็กในประเทศฟิลิปปินส์จึงมีความหลากหลายเนื้อหาครอบคลุมในทุกๆด้านเช่น ทักษะเชิงวิชาการและทักษะชีวิตด้านคุณธรรมจริยธรรมที่เห็นเด่นชัดในทุกๆ เรื่องจากนิทานของประเทศฟิลิปปินส์ได้แก่ การเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติความเอื้ออาทรการแบ่งปันซึ่งกันและกันซึ่งแม้ว่าฟิลิปปินส์จะมีความหลากหลายของเชื้อชาติชนเผ่าและภาษาแต่ด้วยความพยายามที่จะผลักดันให้เกิดอัตลักษณ์หรือเอกภาพในความหลากหลายการมุ่งเน้นเรื่องการอยู่ร่วมกันในสังคมจึงเป็นเรื่องสำคัญเราจึงได้เห็นความหลากหลายที่มีเอกลักษณ์ของตนเองถูกถ่ายทอดออกมาในหนังสือนิทานสำหรับเด็กด้วยทั้งในมุมของวิถีทางวัฒนธรรมความเชื่อประวัติศาสตร์สภาพสังคมความเป็นอยู่ในแต่ละยุค

9. นิทานประเทศบรูไนดารุสซาลาม ชาวบรูไนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามนิกายสุหนี่มี นิทานและเรื่องเล่าที่เป็นตำนานอยู่บ้างซึ่งบางส่วนจะคล้ายคลึงกับประเทศอินโดนีเซียและมาเลเซียส่วนหนังสือนิทานภาพสำหรับเด็กที่จัดพิมพ์ขึ้นจากรื่องเล่าหรือนิทานแต่งใหม่นั้นยังคงมีอยู่น้อยมากนิทานภาพสำหรับเด็กที่พบในบรูไนส่วนมากจะนำเข้ามาจากประเทศมาเลเซียเพราะมีความเหมาะสมด้านภาษาและเนื้อหาที่เป็นเรื่องเล่าตามคัมภีร์อัล-กุรอานซึ่งจะเน้นคุณธรรมจริยธรรมตามแบบศาสนาอิสลามคือความไม่ละโมภความกตัญญูรู้คุณค่าและความขยันหมั่นเพียรในการทำงานสร้างเนื้อสร้างตัว

10. นิทานประเทศสิงคโปร์ในช่วงระยะเวลา 50 ปีที่ผ่านมา สิงคโปร์ประสบความสำเร็จในการพัฒนาประเทศโดยมีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูงและมีความทันสมัยเป็นอันดับหนึ่งเมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านด้วยกันสืบเนื่องมาจากนโยบายการสร้างมันสมองของชาติโดยใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือสิงคโปร์ให้ความสำคัญอย่างมากกับการพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพ ห้องสมุดและหนังสือจึงเป็นสิ่งที่รัฐบาลสิงคโปร์ใช้เป็นช่องทางส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาทักษะความรู้ตลอดชีวิตหนังสือนิทานสำหรับเด็กในประเทศสิงคโปร์มีคุณภาพสูงในทุกด้านทั้งเนื้อหาและภาพประกอบมีการพัฒนาให้เหมาะสมกับเด็กตามช่วงวัยรวมทั้งการใช้เทคนิคการเล่นในการสื่อสารกับเด็กคุณค่าหลักที่หนังสือนิทานของสิงคโปร์นำเสนอคือการส่งเสริมการตระหนักรู้คุณค่าในตนเองการสร้างเชื่อมั่นในตนเองแต่ไม่ทิ้งวิถีความผูกพันความสัมพันธ์ระหว่างคนในครอบครัวเพื่อป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการพัฒนาเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในประเทศ

สรุปได้ว่า ลักษณะของนิทานอาเซียนมีลักษณะแตกต่างกันตามบริบทของแต่ละประเทศ คือ เป็นนิทานที่มีเนื้อหาวัตถุประสงค์เป็นอัตลักษณ์ที่หลากหลายเฉพาะตัว ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ของลักษณะเฉพาะของบุคคล สังคม ชุมชนหรือประเทศนั้นๆ เช่น เชื้อชาติ ภาษา วัฒนธรรมท้องถิ่น และศาสนา โดยมุ่งเน้นการอยู่ร่วมกันในสังคม หนังสือนิทานในแต่ละประเทศจึงมีการพัฒนาทั้งภาพและเรื่องน่าจับตามองด้านคุณค่าสาระในนิทานที่เห็นได้ชัดเจนเน้นคุณธรรมจริยธรรมใช้ประโยคสั้นๆ ชัดเจน มีภาพประกอบ รูปเล่มขนาดกะทัดรัดจำนวนหน้าที่ เหมาะสมการนำเสนอเนื้อหา อย่างมีความงดงาม

4.4 ประเภทของนิทานในประเทศอาเซียน

ในปัจจุบันนิทานอาเซียนมีการเผยแพร่อย่างแพร่หลายทั้งภาครัฐและเอกชน โดยเกิดจากการผลักดันด้านการศึกษาที่ต้องการให้ เด็ก นักเรียน นักศึกษา ครู อาจารย์ บุคลากรและประชาชนทั่วไปได้ทราบถึงประเพณีและวัฒนธรรมของชาติต่างๆ ในประชาคมอาเซียน ทั้งนี้เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมประชาชนเพื่อเข้าสู่การเปิดประชาคมอาเซียนในปี 2558 โดยมีที่มาจากการรวบรวมนิทานประเภทต่างๆ ในแต่ละประเทศของประชาคมอาเซียนหรือเป็นนิทานที่แต่งขึ้นมาใหม่เพื่ออธิบายที่มาหรือการก่อตั้งประชาคมอาเซียน ซึ่งจากการศึกษาพบว่านิทานอาเซียนที่สามารถพบได้ในปัจจุบันมีการจัดประเภทตามหมวดหมู่ได้ดังนี้

1. นิทานพื้นบ้านอาเซียน คือนิทานประจำถิ่นหรือนิทานพื้นบ้านของแต่ละประเทศในชาติสมาชิกประชาคมอาเซียน ตัวอย่างเช่น นิทานเรื่อง โซ่ทองคำ (Golden Chain) นิทานพื้นบ้านรัฐปะหัง ชุดนิทานอาเซียนประเทศมาเลเซีย
2. นิทานคติสอนใจอาเซียน คือนิทานที่ให้แง่คิด หรือคติสอนใจเชิงเปรียบเทียบกับชีวิตและความเป็นอยู่ร่วมกันในสังคมผ่านตัวละคร สัตว์ หรือมนุษย์ โดยเป็นการรวบรวมนิทานของ

แต่ละประเทศในชาติสมาชิกประชาคมอาเซียน ตัวอย่างเช่นนิทานเรื่อง สุนัขจิ้งจอกผู้หิวโซ นิทานพื้นบ้านประเทศกัมพูชา ชุดคติล้ำค่านิทานอาเซียน

3. นิทานตำนานอาเซียนหรือนิทานท้องถิ่นอาเซียนคือนิทานที่เป็นเรื่องขนาดสั้นเกี่ยวกับความเชื่อขนบธรรมเนียมประเพณีแต่เชื่อว่าเกิดขึ้นจริงตัวอย่างเช่นนิทานเรื่อง ภูเท่างูนางนิทานพื้นบ้านประเทศลาว ชุดตำนานธรรมชาตินิทานอาเซียน

4. นิทานตลกขบขันอาเซียน คือนิทานหรือเรื่องสั้นๆมีเนื้อหาที่ไม่น่าจะเป็นไปได้ อาจเป็นเรื่องการแสดงไหวพริบตัวละครเป็นสัตว์หรือมนุษย์ตัวอย่างเช่นนิทานเรื่อง สามเกลอเต๋อดำ นิทานพื้นบ้านประเทศพม่า ชุดตลกเฮฮา นิทานอาเซียน

5. นิทานอธิบายเหตุผลอาเซียนคือนิทานที่อธิบายเรื่องราวของเหตุที่มาของสิ่งหนึ่งสิ่งใดตัวอย่างเช่นนิทานเรื่องหายไวกู่นะ นิทานที่เอ่ยถึงดอกไม้ประจำชาติที่ได้หยิบเอาเรื่องราวของดอกไม้ประจำชาติมาฝากในรูปแบบของการไปเยี่ยมไข้เพื่อนสัตว์ที่ป่วย

สรุปได้ว่า นิทานอาเซียนที่สามารถพบได้ในปัจจุบันส่วนใหญ่จัดเป็นนิทานพื้นบ้านอาเซียน ประจำถิ่นหรือนิทานพื้นบ้านของแต่ละประเทศในชาติสมาชิกประชาคมอาเซียนนอกจากนี้ ยังมีนิทานประเภทอื่นๆประกอบ เช่น นิทานคติสอนใจอาเซียนนิทานตำนานอาเซียนนิทานตลกขบขันอาเซียนและ นิทานอธิบายเหตุผลอาเซียน โดยนิทานทุกประเภทเป็นการเตรียมพร้อมประชาชนได้เรียนรู้ สร้างความเพลิดเพลินที่เข้าสู่การเปิดประชาคมอาเซียนในปี 2558

4.5 การพัฒนานิทานสำหรับเด็กในประเทศอาเซียน

จากการวิเคราะห์หนังสือนิทานสำหรับเด็กในภูมิภาคอาเซียนพบว่านิทานพื้นบ้านและหนังสือนิทานภาพสำหรับเด็กเป็นสิ่งที่สะท้อนวิถีชีวิตของคนในสังคมในแต่ละประเทศ และสามารถบ่งบอกถึงอัตลักษณ์ที่สำคัญของชุมชนและประเทศนั้นๆได้ ดังนี้

1. ประเทศที่ยังคงใช้นิทานพื้นบ้านหรือนิทานสอนศาสนาหรือตามความเชื่อ โดยรูปแบบการเล่าปากเปล่าเป็นหลัก ถ้าเป็นหนังสือจะเป็นหนังสือที่ใช้หลักสูตรการเรียนการสอนได้แก่ เมียนมาร์ บรูไน และชุมชนมุสลิมในประเทศต่างๆ ที่มีนิทานที่เป็นเรื่องเล่าจะมีการดำเนินเรื่องอย่างง่าย โครงเรื่องไม่ซับซ้อน มีวิธีการเล่าเป็นไปอย่างง่าย ๆ ตรงไปตรงมา มักจะเริ่มเรื่องโดยการกล่าวถึงตัวละครสำคัญของเรื่องซึ่งอาจจะป็นรุ่นพ่อ-แม่ของพระเอก นางเอก แล้วดำเนินเรื่องไปตามเวลาปฏิทิน ตัวละครเอกพบอุปสรรคปัญหาแล้วก็ฟันฝ่าอุปสรรคหรือแก้ปัญหาคล่องไปจนจบเรื่อง ซึ่งมักจะจบแบบมีความสุข หรือสุขนาฏกรรม ถ้าเป็นนิทานคติมักจะจบลงว่า “นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า.....” ถ้าเป็นนิทานชาดกก็จะบอกว่า จะบอกว่า ตัวละครสำคัญของเรื่องในชาติต่อไป ไปเกิดเป็นใครบ้าง ถ้าเป็นนิทานปริศนาจะจบลงตัวด้วยประโยคคำถาม

2. ประเทศที่กำลังพัฒนาภาพประกอบหนังสือ ได้แก่ ลาว กัมพูชา เวียดนาม หนังสือนิทานในช่วงแรกจะเป็นหนังสือแปลมาจากประเทศขององค์กรที่ไม่แสวงผลกำไรที่เข้ามาช่วยเหลือสนับสนุน หนังสือสำหรับเด็กประเภทต่างๆโดยรับการสนับสนุนค่าจัดพิมพ์จากองค์กร

เหล่านี้ แล้วแจกจ่ายฟรีไปตามโรงเรียนต่างๆ บางองค์กรอาจมีการจัดจำหน่ายในราคาไม่สูงนัก นิทานที่นำมาทำเป็นหนังสือช่วงแรกๆ มักเป็นนิทานพื้นบ้านที่ถอดความการเล่ามาเป็นตัวหนังสือ แล้วให้นักวาดใส่ภาพประกอบที่สร้างสีสันให้กับหนังสือ ต่อมาจึงมีการพัฒนาโดยการให้ทั้งเรื่องและภาพมีส่วนในการเล่าเรื่องไปด้วยกันปัจจุบันได้มีโครงการเชิญนักเขียนนักวาดจากไทยไปอบรมเพิ่มพูนทักษะให้กับนักวาดในประเทศลาว

3. ประเทศที่พัฒนางานภาพและงานเขียนได้แก่ มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มีการส่งเสริม จัดทำหนังสือสำหรับเด็กด้วยวิธีการต่างๆ ปัจจุบันมีสำนักพิมพ์หลายแห่งได้ผลิตสร้างสรรค์และจัดพิมพ์หนังสือสำหรับเด็กมากยิ่งขึ้น

4. ประเทศที่สร้างสรรค์นิทานและหนังสือภาพโดยอิงตามหลักการพัฒนาการของเด็ก และความเหมาะสมตามช่วงวัย ได้แก่ ไทย สิงคโปร์ โดย สิงคโปร์นับเป็นตลาดใหญ่ตลาดหนึ่งในเอเชียในเรื่องหนังสือและวรรณกรรม โดยเฉพาะหนังสือที่มีต้นฉบับจากยุโรปและสหรัฐอเมริกาที่มักจะอิงกับหลักการพัฒนาการของเด็ก ทฤษฎีจิตวิทยาการเลี้ยงดูเด็ก สำหรับประเทศไทยนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 ที่มีการรวมตัวกันของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน รวม 32 องค์กรในนามเครือข่ายหนังสือเพื่อเด็ก เยาวชน และครอบครัว ได้มียุทธศาสตร์หนังสือเพื่อเด็กที่สำคัญ 4 ด้านคือ การกระจายหนังสือให้เข้าถึงเด็ก การณรงค์ให้เกิดความต้องการและพฤติกรรมการอ่าน การส่งเสริมให้มีหนังสือที่มีคุณภาพและราคาเหมาะสม และการปกป้องเด็กจากสื่อที่เป็นภัยและขจัดอุปสรรคต่อการอ่านของเด็ก ซึ่งการผลักดันจุดนี้ทำให้หนังสือเด็กของไทยพัฒนาขึ้นมากมีนิทานและหนังสือภาพสำหรับเด็กที่มีคุณภาพทั้งเรื่องและภาพออกมาไม่น้อย และมีการใช้หนังสือนิทานเป็นสื่อเพื่อพัฒนาเด็กอย่างกว้างขวางมากขึ้น

5. ประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษร่วมด้วย ได้แก่ สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย นิทานและหนังสือจะเป็น 2 ภาษา คือมีภาษาถิ่นและภาษาอังกฤษที่เข้ามามีบทบาทอย่างมาก เป็นภาษาที่สื่อสารกันอย่างแพร่หลายทั้งในชีวิตประจำวัน การศึกษา หรือการทำงาน โดยทั้ง 3 ประเทศนี้รัฐบาลได้ระบุให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการของแต่ละประเทศร่วมกับภาษาถิ่น แม้ว่าจะมีภาษาประจำชาติเป็นหลัก แต่มีผู้คนที่ยังคงใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลัก ทั้งด้านการค้า ธุรกิจ การศึกษา หนังสือแบบเรียนหรือหนังสือประเภทอื่นๆ จึงจัดทำขึ้นเป็นภาษาอังกฤษ หรือ 2 ภาษา

สรุปได้ว่า นิทานสำหรับเด็กเป็นสิ่งที่สะท้อนวิถีชีวิตของคนในสังคมในแต่ละประเทศและสามารถบ่งบอกถึงอัตลักษณ์ที่สำคัญของชุมชนและกลุ่มประเทศนั้นๆ ได้ เช่น กลุ่มประเทศที่ยังคงใช้นิทานพื้นบ้านตามความเชื่อ กลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนาภาพประกอบหนังสือ กลุ่มประเทศที่พัฒนางานภาพและงานเขียน กลุ่มประเทศที่สร้างสรรค์นิทานตามหลักการพัฒนาการ ความเหมาะสมตามช่วงวัย และกลุ่มประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษร่วมด้วย

4.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทานอาเซียน

งานวิจัยในต่างประเทศ

ทาน บันลี (Than Bunly. 2010) ได้ศึกษาสถานการณ์ของเรื่องเล่า ตำนาน นิทานพื้นบ้าน ในยุคร่วมสมัยของหมู่บ้าน พระ เทียต ทะเมอ ดา โดยพบว่า ปัจจุบันชาวบ้านในหมู่บ้านมีความรู้เรื่องตำนานนิทานพื้นบ้านลดลง ปัญหาจากปัจจุบันนิทานพื้นบ้านนั้นได้ตายลงพร้อมกับผู้สูงอายุในหมู่บ้านรุ่น และบางเรื่องก็ถูกลืมไปจากความทรงจำ นอกเหนือจากนี้ในปัจจุบันชาวบ้านไม่นิยมเล่านิทานพื้นบ้านเหมือนในอดีต จากการศึกษาพบว่าชายช่วงอายุ 70-89 ปี มีความรู้ถึงรายละเอียดของนิทานพื้นบ้านมากที่สุด โดยนิทานพื้นบ้านจะได้รับการถ่ายทอดอย่างต่อเนื่องจากผู้เฒ่าในหมู่บ้านหรือผู้สูงอายุในหมู่บ้าน นอกจากนี้การเล่านิทานพื้นบ้านลดน้อยลงแต่ไม่ถึงขนาดสูญหายไป มีเพียงนิทานบางเรื่องเท่านั้นที่ยังคงความสำคัญ และมีการละเล่นร่วมเพื่อให้เกิดความบันเทิง ความหมายของนิทานพื้นบ้านในอดีตได้ถูกเปลี่ยนไป การศึกษาพบว่าคนกัมพูชายังสามารถพบตำนานนิทานพื้นบ้านอื่นๆจาก ศิลปะการแสดง หนังสือนิทาน และสื่อบันเทิงต่างๆได้รอบตัว

มาซยาร่าและคณะ (Masyarah Zulhaida Masmuzidin. 2011) ได้ศึกษาการประเมินผลการเล่านิทานพื้นบ้านประเทศมาเลเซียในโลกเสมือนจริงบนอินเทอร์เน็ต ในการศึกษา คณะผู้วิจัยได้รับฟังการเล่านิทานพื้นบ้านจากกลุ่มการทดลองเป็นเด็กมาเลเซียอายุ 11-14 ปี ผ่านโปรแกรม เซคันด์ไลฟ์ (Second Life) ที่อธิบายสถานที่ในประเทศมาเลเซีย ชื่อ ฮิกายัต (Hikayat) จากนั้นคณะผู้วิจัยได้สร้างสถานที่เสมือนจริงตามนิทานในโลกเสมือนจริงบนอินเทอร์เน็ต จากคำแนะนำ และข้อเสนอแนะ ของกลุ่มการทดลอง โดยความคิดเห็นมีส่วนช่วยในการปรับปรุงจุดบกพร่องในแง่ของการใช้งาน การเข้าใจผู้ใช้งานปลายทาง ตลอดจนการรับรู้วิธีการใหม่ในการเล่าเรื่องผ่านเทคโนโลยีเสมือนจริง

ยาโซธะรา เมโน๊ะ (Yasodhara Menon. (Online). <http://e-journal.um.edu.my>. 2010) ได้ศึกษา รูปแบบในการคัดเลือกนิทานพื้นบ้านมาเลเซียที่มีความสอดคล้องกับทฤษฎีของคาร์ล กุสทอฟ ยุง Carl Gustav Jung ซึ่งกล่าวว่า แม้อะไรจะถูกกีดกันด้วยความหลากหลายทางภาษา และเชื้อชาติของมนุษย์ มนุษย์ทุกคนล้วนเกิดมามีรูปแบบทางจิตใจที่คล้ายคลึงกันในรูปแบบของมโนภาพ ความคิด และ ความรู้สึก ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีความเป็นสากลของมนุษย์ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่ออภิปรายปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบในการคัดเลือกนิทานพื้นบ้านมาเลเซีย

จากงานวิจัยที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า นิทานอาเซียนมีความสำคัญทั้งในระดับกลุ่มประเทศอาเซียน และระดับสากล สามารถต่อยอดและพัฒนาสู่องค์ความรู้ต่างๆร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความเหมาะสมต่อการพัฒนามนุษย์ทุกเพศทุกวัย

งานวิจัยในประเทศ

นฤตม์ คุปต์ธนโรจน์ (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาว่า นิทานจีนชุดยี่สิบสี่ยอดกตัญญู แบ่งกลุ่มตามวัตถุประสงค์การตีพิมพ์ได้ ๒ กลุ่ม คือกลุ่มที่ตีพิมพ์เพื่อผู้อ่านทั่วไปซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นหนังสือธรรมะและกลุ่มที่ตีพิมพ์เพื่อเด็กและเยาวชนเนื้อหาจากนิทานจีนชุดยี่สิบสี่ยอดกตัญญู ๙ เรื่อง ในข้อมูลประเภทการแสดง พบว่าในการแสดงอุปรากรจีน (จิว) ในช่วงการแสดงเบิกโรงสิริมงคลหรือ “ป่วงเซียง” ในชุดเซียงก็ซังจื่อหรือนางฟ้าประทานบุตรมีการแสดงที่ตัดตอนมาจากนิทานเรื่องตังอ๋ยยังและในข้อมูลประเภทสื่อสมัยใหม่ พบนิทานจีนชุดยี่สิบสี่ยอดกตัญญูนำเสนอในรูปแบบของสื่อการ์ตูน ๓ ฉบับ มีทั้งฉบับที่คนไทยวาด โดยนำเนื้อเรื่องมาจากต้นฉบับภาษาไทย และฉบับที่แปลจากภาษาอังกฤษ ที่ได้จากประเทศสิงคโปร์ ผลการวิจัยสรุปได้ว่านิทานจีนชุดยี่สิบสี่ยอดกตัญญู มีวิธีการนำเสนอเนื้อหาในสื่อต่างๆ ที่ปรับเปลี่ยนไปตามกลุ่มผู้อ่าน ผู้ชม หรือผู้เข้าร่วมพิธี ทั้งนี้การสืบหาค่านิยมความกตัญญูเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำรงอยู่ของนิทานจีนชุดยี่สิบสี่ยอดกตัญญู ผู้วิจัยพบว่าการจัดวางสถานที่ที่ไม่เอื้อต่อการชมภาพจิตรกรรมจากนิทานจีนชุดยี่สิบสี่ยอดกตัญญู ความชำรุดทรุดโทรมและความเสียหายที่เกิดขึ้น ต่อภาพจิตรกรรมและการหมดบทบาทหน้าที่ ในการสื่อความหมายในเรื่องความกตัญญูเป็นข้อจำกัดและปัญหาสำหรับการดำรงอยู่ของนิทานจีนชุดยี่สิบสี่ยอดกตัญญูในอนาคต

ศิริพร ศรีวรกานต์ (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิเคราะห์และเปรียบเทียบ ทิลล์ออยเลนชะปีเกลกับศรีธนญชัยในฐานะนิทานมุขตลก ผลการวิจัยสรุปว่านิทานมีลักษณะร่วมกัน ดังนี้ 1. ประวัติของตัวบทซึ่งเริ่มต้นจากการเป็นวรรณกรรม มุขปาฐะ ต่อมาเป็นวรรณกรรมลายลักษณ์ และในภายหลังมีการนำเสนอในรูปแบบอื่นๆ 2. อนุภาค ได้แก่ อนุภาคเรื่องการใช้ภาษาอย่างเถรตรงตามรูปคำ อนุภาคเรื่องการใช้อุบาย อนุภาคเรื่องการทำเรื่องเหลือเชื่อและ อนุภาคเกี่ยวกับสิ่งสกปรก ประการที่สาม คือ กลวิธีการนำเสนอมุขตลก ได้แก่ การเล่นคำ จำแนกเป็นการเล่นคำจากการใช้คำอย่างคลุมเครือและการเล่นคำพ้องเสียง ส่วนการใช้ไหวพริบ จำแนกเป็นการใช้อุบายทางจิตวิทยา การใช้เหตุผลผิดที่และการใช้ไหวพริบสร้างคำถามที่ตอบไม่ได้ อย่างไรก็ตามนิทานทั้งสองเรื่องมีบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่าง ดังนี้ 1. บทบาทและสถานภาพทางสังคมของตัวละครเอกและคู่กรณี ทิลล์เป็น "คนนอก" ของสังคมที่รักอิสระเสรี ในขณะที่ศรีธนญชัยเป็น "คนใน" ของสังคมและดำรงชีพด้วยการเป็นขุนนาง ทิลล์มีความขัดแย้งกับกลุ่มช่างฝีมือและพ่อค้าบอยที่สุด ส่วนศรีธนญชัยมีความขัดแย้งกับพระเจ้าแผ่นดินบอยที่สุด 2. อนุภาคเรื่องเพศพบเฉพาะในเรื่องศรีธนญชัย 3. ความแตกต่างด้านกลวิธีการนำเสนอมุขตลกทางด้านการเล่นคำที่มีลักษณะเฉพาะ ในเรื่องทิลล์ ออยเลนชะปีเกล ได้แก่ การเล่นคำที่กล่าวตามมารยาท ในเรื่องศรีธนญชัย ได้แก่ การเล่นสำนวน การเล่นคำพวนและการเล่นคำอนุนามนัย นิทานมุขตลกไม่เพียงแต่ให้ความบันเทิง แต่ยังมีบทบาททางด้านจิตวิทยาให้แก่คนในสังคม นิทานมุขตลกจึงมีคุณค่าแก่การศึกษา ในฐานะที่นิทานมุขตลกเป็นผลผลิตของการสร้างสรรค์เชิงปัญญาที่มีความเป็นสากล

ลาวันย์ สังขพันธ์ (2553: 1) ได้ศึกษา บทบาทหน้าที่ทางสังคมของนิทานพื้นเมืองกะตู่ในประเทศ สปป.ลาว ผลการศึกษาพบว่า นิทานพื้นเมืองกะตู่มีบทบาทหน้าที่เด่นชัดที่สุดคือ การนำเสนอข้อมูลในเชิงอธิบายให้ความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวิถีการดำรงชีวิต การทำมาหากิน ที่ต้องพึ่งพาอาศัยธรรมชาติ เช่น การทำสวนทำไร่ การเข้าป่าล่าสัตว์ การรักษาโรคภัยไข้เจ็บที่ชาวกะตู่ได้ประสบอยู่ในชีวิตประจำวัน บทบาทหน้าที่ในด้านนี้ ทำให้นิทานพื้นเมืองกะตู่เปรียบเสมือนบทเรียนที่ให้การศึกษแก่สมาชิกในสังคม เป็นการศึกษาจากระบบที่มีเป้าหมายเพื่อการอยู่รอดโดยการพึ่งตนเองในสภาพแวดล้อมที่ทุรกันดารและห่างไกลจากความเจริญ อย่างไรก็ตามนิทานหลายเรื่องก็ได้ทำหน้าที่ให้การอบรมสั่งสอนในเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมของบุคคลในฐานะสมาชิกของครอบครัวและชุมชนด้วยเช่นกัน

จากงานวิจัยที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า นิทานเป็นสื่อที่มีความเหมาะสมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีความเหมือนและแตกต่างในด้านรูปแบบเนื้อหาแก่นิทานนานาชาติทั้งโดยตั้งใจและไม่ได้ตั้งใจสามารถพัฒนาการเรียนรู้มารยาท ศีลธรรม การปฏิบัติตนตามสภาพแวดล้อม ครอบครัว สังคม ซึ่งสามารถสอนผ่านการเล่านิทาน และเป็นสิ่งจำเป็นที่มีความสำคัญในการพัฒนาเด็กให้เกิดความสมดุลทางปัญญา จิตวิญญาณ อารมณ์ และร่างกาย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. แบบแผนการทดลองและวิธีการดำเนินการทดลอง
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เครื่องมือและข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเด็กปฐมวัยชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี กำลังศึกษาระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 1 ห้องเรียน ศูนย์อบรมเด็กก่อนวัยเรียนในวัดลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร จำนวน 15 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นเด็กปฐมวัยชาย – หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี กำลังศึกษาระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 ศูนย์อบรมเด็กก่อนวัยเรียนในวัดลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร จำนวน 15 คน โดยการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง 1 ห้องเรียนจากจำนวน 2 ห้องเรียน ซึ่งใช้คะแนนจากแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแล้วเลือกเด็กที่มีคะแนนต่ำสุด 15 คนสุดท้าย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่

1. แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่อง
2. แบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัย

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่อง

1. ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่องได้แก่ ภาษาเพื่อการสื่อสาร ของทัศนีย์ กระจ่างอินทร์ (2547) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ของกุลยา ตันติผลาชีวะ (2551) คู่มือการฝึกพูดเบื้องต้นของกรมสุขภาพจิต (2552) การใช้กิจกรรมทางภาษาเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยของเพ็ญศรี สุริยะป้อ (2552) พัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการแสดง

ประกอบการเล่านิทานของ กณิการ์ พงศ์พันธ์สถาพร (2553) หนังสือชุด รู้จักชุดบูรณาการเสริมทักษะการเรียนรู้อาเซียน “อาเซียนปฐมวัย” ของนันทิยา น้อยจันทร์ (2555) การพัฒนาการพูดเล่าเรื่องโดยใช้แผนการจัดประสบการณ์ ประกอบบัตรภาพและบัตรคำสำหรับเด็กอนุบาล ของ วริยา ทองไทร (2556) ความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่านิทานประกอบหุ่น ของณัฐวดี ศิลาภรณ์ (2556) หลักการใช้ภาษาไทย ของนภดล จันทรเพ็ญ (2557) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแผนจัดกิจกรรมการเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่องจากการศึกษาเอกสารสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนในเด็กปฐมวัย จะมีการเน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง ในการทำกิจกรรมร่วมกันโดยมีการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้มีครูเป็นผู้ชี้แนะและให้คำแนะนำ ทำให้เด็กเกิดการสื่อสารโดยการพูดภายในกลุ่ม ส่งผลในแง่ดีต่อการพัฒนาทักษะด้านการพูดคำศัพท์ด้านการพูดเป็นประโยค และด้านการพูดเป็นเรื่องราว

2. ศึกษาคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปีและหลักสูตรเสริมความรู้อาเซียนศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ศึกษาพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ปรชญาการศึกษาของเด็กปฐมวัยและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรปฐมวัยที่ต้องการให้เกิดกับเด็กปฐมวัย เพื่อนำข้อมูลมาเป็นพื้นฐานของการจัดกิจกรรมของเด็กปฐมวัย

3. จากการศึกษาเอกสาร หนังสือ และนิตยสาร ที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนและรูปแบบการเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่องที่เน้นเด็กเป็นสำคัญโดยการเลือกนิทานอาเซียนในการเขียนแผนการสอนควรที่จะให้เด็กเรียนรู้ในสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวก่อนแล้วจึงค่อยเป็นประสบการณ์ไปหาสิ่งแวดล้อมที่อยู่ไกลตัวออกไป (สิริมา ภิญญอนันตพงษ์. 2553: 152) ดังนั้นการเลือกนิทานในกลุ่มประเทศอาเซียนเพื่อนำมาจัดการเรียนการสอน ควรเลือกประเทศที่อยู่โดยรอบประเทศไทยอันได้แก่ ประเทศมาเลเซีย ประเทศลาว ประเทศกัมพูชา และประเทศพม่า

ภาพประกอบ 2 แผนที่ประเทศในกลุ่มสมาชิกอาเซียนและธงชาติประจำประเทศ
ที่มา: กรมอาเซียน. กรุงเทพฯ. (ออนไลน์). สืบค้นจาก <http://www.mfa.go.th/asean/th/>.
3 กันยายน 2555.

4. จากการศึกษาสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย โดยคำนึงถึงประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริง สามารถนำสาระที่ควรเรียนรู้มาบูรณาการจัดประสบการณ์ต่างๆ ให้ง่ายต่อการเรียนรู้ เพื่อให้บรรลุจุดหมายที่กำหนดนอกจากนี้สาระที่ควรเรียนรู้อย่างใช้เป็นแนวทางช่วยผู้สอนกำหนดรายละเอียดและความยากง่ายของเนื้อหาให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก การส่งเสริมพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัยด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเล่นตามอาชีวนแบบไม่จบเรื่อง เป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านพูดทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการพูดคำศัพท์ ด้านการพูดเป็นประโยค และด้านการพูดเป็นเรื่องราว โดยเด็กสามารถเชื่อมโยงกิจกรรมกับ 4 สาระการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ได้แก่ สาระที่ 1 เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก สาระที่ 2 เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก สาระที่ 3 ธรรมชาติรอบตัว สาระที่ 4 สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก โดยมีการคัดเลือกนิทานประเทศต่างๆ ที่ติดกับประเทศไทย อันได้แก่ ประเทศมาเลเซีย ประเทศลาว ประเทศกัมพูชา และประเทศพม่า และมีหนังสือนิทานอยู่ภายในศูนย์อบรมเด็กก่อนวัยเรียนในวัดลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีการคัดเลือกนิทานอาเซียนออกมาประเทศละ 5 เรื่อง รวมทั้งหมด 20 เรื่อง

5. การคัดเลือกนิทานนำนิทานทั้งหมด 20 เรื่อง ให้บุคลากรภายในศูนย์อบรมเด็กก่อนวัยเรียนในวัดลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร ทำการประเมินจำนวน 3 ท่าน

5.1 อาจารย์สุชาดา จันทกุล	ประธานศูนย์อบรมเด็กก่อนวัยเรียน ในวัดลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร
5.2 อาจารย์ยรรรณา ลิ้มไธ	รองประธานศูนย์อบรมเด็กก่อนวัยเรียน ในวัดลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร
5.3 อาจารย์ศศิชา กุ่มท	หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ศูนย์อบรมเด็ก ก่อนวัยเรียนในวัดลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร

ผลการพิจารณานิทานอาเซียนที่มีคะแนนรวมสูงสุดประเทศละ 2 เรื่อง จากการประเมินของบุคลากร ซึ่งมีผลดังนี้

นิทานประเทศมาเลเซีย	1. ภูเขาสำเภากิน	2. ชายหนุ่มมือโต
นิทานประเทศลาว	1. นกพูดได้	2. โองทอง
นิทานประเทศกัมพูชา	1. สามเกลอ เต๋อดำ	2. ไข่มังกร
นิทานประเทศพม่า	1. ทองแผ่นเดียวกัน	2. หลวงตากับศิษย์

6. ดำเนินการสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเล่นตามอาชีวนแบบไม่จบเรื่อง 1 เรื่อง ต่อ 1 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน ได้แก่ วันอังคาร วันพุธ และวันพฤหัสบดี วันละ 30 นาที รวมทั้งสิ้น 8 สัปดาห์ ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมการเล่นตามอาชีวนแบบไม่จบเรื่องโดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นนำ เด็กและครูเข้าสู่บทเรียนด้วยการจัดกิจกรรมตามความเหมาะสมจากกิจกรรมใด กิจกรรมหนึ่งดังต่อไปนี้ เช่น การเคลื่อนไหวตามจังหวะเพลงอาเซียน เล่นบทบาทสมมติถึงเรื่องราว ในประเทศอาเซียนหรือเล่นปริศนาคำทาย เพื่อให้เด็กเกิดความสนใจและมีความพร้อมก่อนเข้าสู่ กิจกรรม

ขั้นดำเนินกิจกรรม เด็กและครูมีการสร้างข้อตกลงร่วมกันก่อนดำเนินกิจกรรม จากนั้น แบ่งกลุ่มเด็ก จำนวน 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน และมีการเปลี่ยนแปลงสมาชิกในกลุ่มทุกสัปดาห์ ใน ขั้นตอนนี้ใช้นิทานในการเล่าเรื่องหนึ่งเรื่องต่อสัปดาห์ โดยแบ่งเนื้อเรื่องออกเป็น 3 ตอน เพื่อให้ สอดคล้องกับวันที่ทำกิจกรรมดังนี้

วันที่ 1 ครูเริ่มเล่านิทานอาเซียนถึงตอนที่ 1 จากนั้นเด็กส่งตัวแทนกลุ่มออกมาทำ กิจกรรมกลุ่มละ 2 คน โดยเล่านิทานต่อจากครู ประกอบสื่ออุปกรณ์ในการเล่าเรื่อง ระหว่างดำเนิน กิจกรรมครูใช้คำถามปลายเปิดกระตุ้นการพูดคำศัพท์ พูดเป็นประโยค และพูดเป็นเรื่องราว ตาม จินตนาการการเล่าเรื่องของเด็กเอง

วันที่ 2 ครูเล่านิทานอาเซียนในตอนที่ 2 จากนั้นเด็กส่งตัวแทนกลุ่มคนอื่น ๆ ออกมาทำ กิจกรรมกลุ่มละ 2 คน โดยเล่านิทานต่อจากครู ประกอบสื่ออุปกรณ์ในการเล่าเรื่อง ระหว่างดำเนิน กิจกรรมครูใช้คำถามปลายเปิดกระตุ้นการพูดคำศัพท์ พูดเป็นประโยค และพูดเป็นเรื่องราว ตาม จินตนาการการเล่าเรื่องของเด็กเอง

วันที่ 3 ครูเล่านิทานอาเซียนในตอนที่ 3 จากนั้นเด็กส่งตัวแทนกลุ่มที่เหลือออกมาทำ กิจกรรม โดยเล่านิทานต่อจากครู ประกอบสื่ออุปกรณ์ในการเล่าเรื่อง ระหว่างดำเนินกิจกรรมครูใช้ คำถามปลายเปิดกระตุ้นการพูดคำศัพท์ พูดเป็นประโยค และพูดเป็นเรื่องราว ตามจินตนาการการ เล่าเรื่องของเด็กเอง

ขั้นสรุป เด็กและครูร่วมกันสรุปเนื้อหาของนิทานอาเซียนที่ร่วมกันแต่งจนจบ ของแต่ ละวัน

7. นำแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่องที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ ผู้เชี่ยวชาญด้านแผนการจัดประสบการณ์จำนวน 3 ท่าน

7.1 ดร. ดารารัตน์ อุทัยพยัคฆ์	ศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1
จังหวัดราชบุรี
7.2 อาจารย์ณลินทิพย์ บุญเฉลยมรรค	อาจารย์ประจำโรงเรียนสาธิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
(ฝ่ายประถม) กรุงเทพมหานคร
7.3 อาจารย์กณิการ์ พงศ์พันธุ์สถาพร	ครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 2
โรงเรียนสาธิตพัฒนา
กรุงเทพมหานคร

ผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน เสนอแนะให้ปรับปรุงด้านคำศัพท์ที่นำมาใช้ควรมีความหมายที่ชัดเจน มีเนื้อหาในขั้นดำเนินการให้มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ และควรมีภาพตัวละคร หรือ สื่อประกอบการเล่าิทานอาเซียน เพื่อดึงความสนใจในขณะทำกิจกรรม

8. นำแผนการจัดกิจกรรมการเล่าิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่องที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

9. นำแผนการจัดกิจกรรมการเล่าิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่องที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นไปตามขั้นตอนที่ปรับปรุง

ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดสำหรับเด็กปฐมวัย

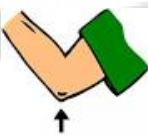
ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยโดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องของแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยสร้างโดยผู้วิจัยดังนี้ จุฬา สุขใส (2545). นภาพรณ อ้นทะผลา (2547). นฤมล จิวแพ (2549). กณิการ์ พงศ์พันธ์สถาพร (2553). ณัฐธยาน์ ยั่งยืน (2553). จีรวรรณ นนทะชัย (2555). วณิชชา สิทธิพล (2556). โดยศึกษา นำมาปรับปรุงและสร้างแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัยเพิ่มเติม เพื่อให้สอดคล้องกับกิจกรรมที่จัดให้กับเด็กปฐมวัย

2. ลักษณะของแบบทดสอบ และการให้คะแนนแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัยประกอบด้วย ด้านการพูดคำศัพท์ ด้านการพูดเป็นประโยคและด้านการพูดเป็นเรื่องราว แยกเป็นแบบทดสอบจำนวน 3 ฉบับ โดยมีลักษณะดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดคำศัพท์ มีจำนวน 8 ข้อ มีลักษณะดังนี้

ตัวอย่าง ข้อที่ 1 ครูให้นักเรียนดูรูปภาพแล้วตอบว่าเป็นภาพอวัยวะส่วนใดของร่างกาย

				
คะแนนที่ได้				
	0	1	2	3

กฎเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubric) แบบทดสอบด้านการพูดคำศัพท์

ให้	3	คะแนน	พูดคำศัพท์ตามภาพได้ด้วยตนเองถูกต้องทั้งสามภาพ
	2	คะแนน	พูดคำศัพท์ตามภาพได้ด้วยตนเองถูกต้องแต่บางคำต้องมีครูช่วยแนะ
	1	คะแนน	พูดคำศัพท์ตามภาพได้ถูกโดยต้องมีครูช่วยแนะ
	0	คะแนน	พูดคำศัพท์ตามภาพไม่ถูกต้องทั้งหมด

ฉบับที่ 2 แบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดเป็นประโยค จำนวน 7 ข้อมีลักษณะดังนี้
ตัวอย่าง ข้อที่ 3 ครูบอกให้นักเรียนดูรูปภาพแล้วพูดเป็นประโยคให้ตรงกับภาพ

คะแนนที่ได้

0

1

2

3

กฎเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubric) แบบทดสอบด้านการพูดเป็นประโยค

ให้	3	คะแนน	พูดเป็นประโยคของตนเองด้วยการผูกคำวลีและประโยคที่สละสลวยและถูกต้อง
	2	คะแนน	พูดเป็นประโยคของตนเองด้วยการผูกคำวลีที่ถูกต้อง และบางส่วนมีครูช่วยแนะ
	1	คะแนน	พูดเป็นประโยคด้วยการผูกคำวลีได้โดยมีครูช่วยแนะ
	0	คะแนน	พูดเป็นคำวลีแต่ไม่เป็นประโยค

ฉบับที่ 3 แบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดเป็นเรื่องราว จำนวน 4 ข้อมีลักษณะดังนี้

ตัวอย่าง ข้อที่ 1 ครูบอกให้นักเรียนดูรูปภาพแล้วเล่าเป็นเรื่องราวที่ตรงกับภาพว่าเป็นใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร

คะแนนที่ได้

0

1

2

3

กฎเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubric) แบบทดสอบด้านการพูดเป็นเรื่องราว

ให้	3	คะแนน	พูดเรื่องราวตามลำดับเหตุการณ์ว่าเป็นใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร อย่างต่อเนื่องและแสดงสีหน้าท่าทางน้ำเสียงเหมาะสมกับสถานการณ์ที่กำลังพูด
	2	คะแนน	พูดเรื่องราวตามลำดับเหตุการณ์ว่าเป็นใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร อย่างต่อเนื่อง
	1	คะแนน	พูดเรื่องราวได้ว่าเป็นใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร บางส่วนเท่านั้น
	0	คะแนน	พูดเป็นประโยคแต่ไม่เป็นเรื่องราว

3. สร้างคู่มือประกอบคำแนะนำการใช้แบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัย

4. นำแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดและคู่มือดำเนินการทดสอบพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัย ที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัยและด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาในการเป็นผู้ตรวจสอบ เพื่อแสดงหลักฐานความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดกับวัตถุประสงค์ดังรายนามต่อไปนี้

4.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นภดล กองศิลป์	อาจารย์ประจำโรงเรียนสาธิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
(ฝ่ายประถม)
กรุงเทพมหานคร
4.2 อาจารย์วรารัณ กั้นประชา	ครูประจำชั้นอนุบาล
โรงเรียนวัดทุ่งครุ(เฟื่องสายอนุสรณ์)
กรุงเทพมหานคร
4.3 อาจารย์เสกสรรค์ มาตวั่งแสง	ครูประจำชั้นอนุบาล
โรงเรียนเทศบาลวัดเนินสุทธาวาส
(สุทธิพงษ์ประชานุกุล)
จังหวัดชลบุรี

ผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ให้คะแนนโดยใช้เกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์ (IOC: Index of Item - Objective - Congruence) ซึ่งต้องมีค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. 2526: 89) ได้ดังนี้ ฉบับที่ 1 แบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดคำศัพท์ ได้ค่า IOC เท่ากับ .67-1.0 จำนวน 10 ข้อ ฉบับที่ 2 แบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดเป็นประโยค ได้ค่า IOC เท่ากับ .67-1.0 จำนวน 10 ข้อ และฉบับที่ 3 แบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดเป็นเรื่องราว ได้ค่า IOC เท่ากับ .67-1.0 จำนวน 5 ข้อ รวมทั้งหมดจำนวน 25 ข้อ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน เสนอแนะปรับปรุงภาพให้มีความชัดเจนมากขึ้นคำถามควรมีความเชื่อมโยงกับแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดและควรปรับจำนวนภาพในแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดคำศัพท์เป็น 3 ภาพ โดยจะส่งผลให้คะแนนแต่ละด้านมีความสอดคล้องใกล้เคียงกัน

5. ปรับปรุงแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยและคู่มือแบบทดสอบตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

6. นำแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดที่ได้รับการแก้ไขและปรับปรุงไปทดลองใช้กับเด็กระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ศูนย์อบรมเด็กก่อนวัยเรียนในวัดลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่ม

ตัวอย่างจำนวน 15 คน โดยผู้วิจัยทำการสังเกต และบันทึกการสังเกตแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดเพื่อศึกษาความชัดเจนและ หาคุณภาพของแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดตรวจให้คะแนนตามกฎเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubric)

7. วิเคราะห์รายข้อ เพื่อหาค่าจำแนก (r) โดยหาค่าความสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวมข้ออื่นๆ ที่เหลือโดยคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ที่มีความเชื่อมั่นสูงเพียงพอที่จะนำมาใช้ในการวิจัยซึ่งแต่ละด้าน แบ่งได้ดังนี้

ฉบับที่ 1 ด้านการพูดคำศัพท์ จำนวน 8 ข้อ

ฉบับที่ 2 ด้านการพูดเป็นประโยค จำนวน 7 ข้อ

ฉบับที่ 3 ด้านการพูดเป็นเรื่องราว จำนวน 4 ข้อ

8. หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach's Alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้ง 3 ฉบับ ดังนี้ฉบับที่ 1 แบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดคำศัพท์ ได้ค่าเท่ากับ .719 ฉบับที่ 2 แบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดเป็นประโยค ได้ค่าเท่ากับ .606 ฉบับที่ 3 แบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดเป็นเรื่องราว ได้ค่าเท่ากับ .768 ซึ่งมีค่าสูงพอที่จะนำมาใช้ในการวิจัยได้

9. นำแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

แบบแผนการทดลองและวิธีการดำเนินการทดลอง

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้จะดำเนินการแบบกึ่งทดลอง เป็นตามแบบแผนการทดลอง One - Group Pretest - Posttest Design (สิริมา ภิญาญอนันตพงษ์, 2550: 15) เพื่อความเหมาะสมและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการดำเนินการแบบกึ่งทดลอง

ตาราง 1 แบบแผนการทดลอง

Pre-test	Treatment	Post-test
T_1	X	T_2

ความหมายของสัญลักษณ์

T_1	Pretest	แทน	การทดสอบพัฒนาการด้านการพูดก่อนการทดลอง
X	Treatment	แทน	การจัดกิจกรรมการเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่อง
T_2	Posttest	แทน	การทดสอบพัฒนาการด้านการพูดหลังการทดลอง

วิธีดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 เป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 เรื่องจำนวน 3 วัน ได้แก่ วันอังคาร วันพุธและวันพฤหัสบดี ใช้เวลาวันละ 30 นาที รวม 24 ครั้ง ในช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์ระหว่างเวลา 10.20 น. - 11.50 น. โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยสร้างความคุ้นเคยกับกลุ่มตัวอย่างเป็นเวลา 1 สัปดาห์ โดยเป็นการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับแนะนำประเทศอาเซียนที่อยู่ติดกับประเทศไทยและเล่นเกมการศึกษาเลือกบัตรภาพประเทศอาเซียน

2. ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัย ก่อนการทดลอง (Pretest) จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนนและเลือกเด็กที่ได้คะแนนจากการทดสอบต่ำสุด 15 คนสุดท้าย

3. ผู้วิจัยดำเนินการทดลองการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่องในช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์ตามวันและเวลาที่กำหนดดังปรากฏในตาราง 2

ตาราง 2 ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่อง

สัปดาห์ที่	วันที่ทำการทดลอง (เวลา 10.20 น. - 11.50 น.)	นิทานอาเซียนแบบไม่ จบเรื่อง	นิทานอาเซียนประเทศ
1	วันอังคาร/ วันพุธ / วันพฤหัสบดี	สามเกลอ เต๋อดำ	พม่า
2	วันอังคาร/ วันพุธ / วันพฤหัสบดี	ทองแผ่นเดียวกัน	กัมพูชา
3	วันอังคาร/ วันพุธ / วันพฤหัสบดี	นกพูดได้	ลาว
4	วันอังคาร/ วันพุธ / วันพฤหัสบดี	ภูเขาส่าเกาหิน	มาเลเซีย
5	วันอังคาร/ วันพุธ / วันพฤหัสบดี	ชายหนุ่มมือโต	มาเลเซีย
6	วันอังคาร/ วันพุธ / วันพฤหัสบดี	หลวงตากับศิษย์	กัมพูชา
7	วันอังคาร/ วันพุธ / วันพฤหัสบดี	ไข่มังกร	พม่า
8	วันอังคาร/ วันพุธ / วันพฤหัสบดี	โองทอง	ลาว

5. ผู้วิจัยดำเนินการทดลองจนครบ 8 สัปดาห์ จากนั้นทำการทดสอบพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัย (Posttest) หลังการทดลองซึ่งใช้แบบทดสอบชุดเดียวกันกับที่ใช้ทดสอบครั้งแรก ก่อนการทดลองแล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

6. นำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัย ไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เครื่องมือและข้อมูล

1. คำนวณค่าความเที่ยงตรงรายข้อด้วยการคำนวณความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดโดยใช้สูตร (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2545: 95) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบประเมินแต่ละข้อกับจุดประสงค์
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

2. คำนวณหาค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบรายข้อโดยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนข้ออื่นๆที่เหลือจากสูตร (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2526: 258) ดังนี้

$$r_{\text{item-total}} = \frac{n \sum it - (\sum i)(\sum t)}{\sqrt{[n \sum i^2 - (\sum i)^2][n \sum t^2 - (\sum t)^2]}}$$

เมื่อ $r_{\text{item-total}}$ แทน ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
 I แทน คะแนนรายข้อ
 t แทน คะแนนรวมของข้ออื่นๆ ที่เหลือ

3. คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูด โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach's Alpha) (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2521: 291) ดังนี้

$$r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ r_{tt} แทน ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูด
 k แทน จำนวนข้อของแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดทั้งหมด
 S_i แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบทดสอบรายข้อ
 S_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for windows ทำการวิเคราะห์

1. หาค่าเฉลี่ย และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
2. เปรียบเทียบคะแนนความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเล่านิทาน อาเซียนแบบไม่จับเรื่องโดยใช้ค่าแจกแจง t-test แบบ dependent sample (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2526: 99) ดังนี้

$$t = \frac{\bar{D}}{S_{\bar{D}}}$$

โดยที่

$$S_{\bar{D}} = \frac{S_D}{\sqrt{n}}$$

เมื่อ

t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
D	แทน	คะแนนความแตกต่าง
n	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{D}$	แทน	ค่าเฉลี่ยคะแนนความแตกต่าง
$S_{\bar{D}}$	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนผลต่าง

3. หาค่าขนาดส่งผล (Effect Size) สำหรับ t-test แบบ Dependent Samples โดยใช้สูตร Cohen's d (Cohen. 1988: 19-74) ดังนี้

$$d = \frac{t}{\sqrt{n}}$$

เมื่อ	d	แทน	ค่าขนาดของการส่งผลของ Cohen's d
	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
	n	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

การแปลผลระดับพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัย

การแปลผลพัฒนาการด้านการพูด ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัยทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการพูดคำศัพท์ ด้านการพูดเป็นประโยค และด้านการพูดเป็นเรื่องราว กำหนดการแปลผลโดยรวมและจำแนกเป็นรายด้านดังนี้

ตาราง 3 เกณฑ์แปลความหมาย ภาพรวมจากแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดคำศัพท์คะแนน
เต็ม 3 คะแนน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2554: 79)

ช่วงคะแนน	ระดับ	หมายความว่า
2.26 - 3.00	ระดับ 3	คือพูดคำศัพท์ตามภาพได้ด้วยตนเองถูกต้องทั้งสามภาพ
1.51 - 2.25	ระดับ 2	คือพูดคำศัพท์ตามภาพได้ด้วยตนเองถูกต้องแต่บางคำต้องมีครูช่วยแนะ
0.76 - 1.50	ระดับ 1	คือพูดคำศัพท์ตามภาพได้ถูกต้องโดยต้องมีครูช่วยแนะ
0.00 - 0.75	ระดับ 0	คือพูดคำศัพท์ตามภาพไม่ถูกต้องทั้งหมด

ตาราง 4 เกณฑ์แปลความหมาย ภาพรวมจากแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดเป็นประโยค
คะแนนเต็ม 3 คะแนน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2554: 79)

ช่วงคะแนน	ระดับ	หมายความว่า
2.26 - 3.00	ระดับ 3	พูดเป็นประโยคของตนเองด้วยการผูกคำวลีและประโยคที่สละสลวยและถูกต้อง
1.51 - 2.25	ระดับ 2	คือพูดเป็นประโยคของตนเองด้วยการผูกคำวลีที่ถูกต้อง และบางส่วนมีครูช่วยแนะ
0.76 - 1.50	ระดับ 1	คือพูดเป็นประโยคด้วยการผูกคำวลีได้โดยมีครูช่วยแนะ
0.00 - 0.75	ระดับ 0	คือพูดเป็นคำวลีแต่ไม่เป็นประโยค

ตาราง 5 เกณฑ์แปลความหมาย ภาพรวมจากแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดเป็นเรื่องราว
คะแนนเต็ม 3 คะแนน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2554: 80)

ช่วงคะแนน	ระดับ	หมายความว่า
2.26-3.00	ระดับ 3	คือพูดเรื่องราวตามลำดับเหตุการณ์ว่าเป็นใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร อย่างต่อเนื่องและแสดงสีหน้าท่าทางน้ำเสียงเหมาะสมกับสถานการณ์ที่กำลังพูด
1.51-2.25	ระดับ 2	คือพูดเรื่องราวตามลำดับเหตุการณ์ว่าเป็นใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร อย่างต่อเนื่อง
0.76-1.50	ระดับ 1	คือพูดเรื่องราวได้ว่าเป็นใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร บางส่วนเท่านั้น
0.00-0.75	ระดับ 0	คือพูดเป็นประโยคแต่ไม่เป็นเรื่องราว

ตาราง 6 เกณฑ์แปลความหมายภาพรวม จากพัฒนาการด้านการพูดโดยรวมของเด็กปฐมวัย
 รายบุคคลที่ทดสอบก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเล่นิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่อง คะแนนเต็ม
 3 คะแนน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2554: 81)

ช่วงคะแนน	ระดับ	หมายความว่า
2.26 - 3.00	ระดับ 3	คือพูดด้วยตนเองเป็นคำศัพท์ เป็นประโยคและเป็นเรื่องราวตามลำดับ อย่างต่อเนื่องและแสดงสีหน้าท่าทางน้ำเสียงเหมาะสมกับสถานการณ์
1.51 - 2.25	ระดับ 2	คือพูดเป็นคำศัพท์ เป็นประโยค เป็นเรื่องราวตามลำดับ อย่างต่อเนื่องและ บางส่วนมีครูช่วยแนะ
0.76 - 1.50	ระดับ 1	คือพูดเป็นคำศัพท์ เป็นประโยคและพูดเป็นเรื่องราวได้โดยต้องมีครูช่วย แนะ
0.00 - 0.75	ระดับ 0	คือพูดเป็นคำศัพท์ เป็นประโยคและเป็นเรื่องราวไม่ได้

ตาราง 7 เกณฑ์การแปลผล ค่าขนาดของการส่งผลตามตารางมาตรฐานของโคเฮน Cohen's d
 (StatisticsLectures. 2012)

ระดับ	ค่าขนาดการส่งผล (Effect Size)
น้อย	0.2
ปานกลาง	0.5
มาก	0.8

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดลองและการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในการศึกษานี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ในการแปลความหมายข้อมูลผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
K	แทน จำนวนข้อของแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดทั้งหมด
$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนน
$S_{\bar{D}}$	แทน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของคะแนนความแตกต่าง
t	แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t. distribution
$\bar{D}$	แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนนความแตกต่าง
S.D.	แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
P	แทน ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ
**	แทน นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาระดับพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัย โดยรวมและรายด้านก่อน และหลังการจัดกิจกรรมการเล่นิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่อง

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัย โดยรวมและรายด้านก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่นิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่อง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัยด้วยการจัดกิจกรรมเล่นิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่อง ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาระดับพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัย ทั้งโดยรวมและรายด้านก่อนและหลังการจัดกิจกรรม โดยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ยแปลผลระดับพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคลได้ดังนี้

1.1 การศึกษาระดับพัฒนาการด้านการพูดคำศัพท์รายบุคคล การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดคำศัพท์ จำนวน 8 ข้อ ของเด็กปฐมวัยในกลุ่มตัวอย่างที่ทดสอบก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเล่นิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่อง มาวิเคราะห์ หาค่าเฉลี่ยเป็นรายบุคคลดังแสดงในตาราง 8

ตาราง 8 ค่าสถิติแสดงระดับพัฒนาการด้านการพูดคำศัพท์ของเด็กปฐมวัยรายบุคคลที่ทดสอบก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเล่นิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่อง

เด็กปฐมวัย	วัดก่อนเฉลี่ย	ระดับ	วัดหลังเฉลี่ย	ระดับ	เปลี่ยนแปลง
คนที่ 1	1.63	ระดับ 2	2.75	ระดับ 3	สูงขึ้น 1 ระดับ
คนที่ 2	1.50	ระดับ 1	2.88	ระดับ 3	สูงขึ้น 2 ระดับ
คนที่ 3	1.38	ระดับ 1	3.00	ระดับ 3	สูงขึ้น 2 ระดับ
คนที่ 4	1.50	ระดับ 1	3.00	ระดับ 3	สูงขึ้น 2 ระดับ
คนที่ 5	1.13	ระดับ 1	3.00	ระดับ 3	สูงขึ้น 2 ระดับ
คนที่ 6	1.63	ระดับ 2	2.88	ระดับ 3	สูงขึ้น 1 ระดับ
คนที่ 7	1.38	ระดับ 1	2.63	ระดับ 3	สูงขึ้น 2 ระดับ
คนที่ 8	1.50	ระดับ 1	2.63	ระดับ 3	สูงขึ้น 2 ระดับ
คนที่ 9	1.63	ระดับ 2	2.88	ระดับ 3	สูงขึ้น 1 ระดับ
คนที่ 10	1.63	ระดับ 2	3.00	ระดับ 3	สูงขึ้น 1 ระดับ
คนที่ 11	1.38	ระดับ 1	2.63	ระดับ 3	สูงขึ้น 2 ระดับ
คนที่ 12	1.63	ระดับ 2	2.88	ระดับ 3	สูงขึ้น 1 ระดับ
คนที่ 13	1.50	ระดับ 1	2.75	ระดับ 3	สูงขึ้น 2 ระดับ
คนที่ 14	1.75	ระดับ 2	2.88	ระดับ 3	สูงขึ้น 1 ระดับ
คนที่ 15	1.38	ระดับ 1	2.75	ระดับ 3	สูงขึ้น 2 ระดับ

ผลการวิเคราะห์ตาราง 8 ปรากฏว่า เด็กปฐมวัยก่อนการทดลองมีพัฒนาการด้านการพูดคำศัพท์อยู่ในระดับที่ 1 คือพูดคำศัพท์ได้โดยต้องมีครูช่วยแนะจำนวน 9 คน และอยู่ในระดับที่ 2 คือพูดคำศัพท์ได้ด้วยตนเองถูกแต่บางคำต้องมีครูช่วยแนะ จำนวน 6 คน และหลังการทดลองเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านการพูดคำศัพท์อยู่ในระดับที่ 3 คือพูดคำศัพท์ได้ถูกด้วยตนเองทุกคน ซึ่งส่วนใหญ่มีพัฒนาการด้านการพูดคำศัพท์สูงขึ้น 2 ระดับ

1.2 การศึกษาระดับพัฒนาการด้านการพูดเป็นประโยค รายบุคคลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดเป็นประโยค จำนวน 7 ข้อ ของเด็กปฐมวัยในกลุ่มตัวอย่าง ที่ทดสอบก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเล่นิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่อง มาวิเคราะห์ หาค่าเฉลี่ยเป็นรายบุคคลดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 9 ระดับพัฒนาการด้านการพูดเป็นประโยคของเด็กปฐมวัยรายบุคคลที่ทดสอบก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเล่นิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่อง

เด็กปฐมวัย	วัดก่อนเฉลี่ย	ระดับ	วัดหลังเฉลี่ย	ระดับ	เปลี่ยนแปลง
คนที่ 1	1.57	ระดับ 2	2.71	ระดับ 3	สูงขึ้น 1 ระดับ
คนที่ 2	1.57	ระดับ 2	2.86	ระดับ 3	สูงขึ้น 1 ระดับ
คนที่ 3	1.43	ระดับ 1	2.71	ระดับ 3	สูงขึ้น 2 ระดับ
คนที่ 4	1.29	ระดับ 1	2.71	ระดับ 3	สูงขึ้น 2 ระดับ
คนที่ 5	1.57	ระดับ 2	2.86	ระดับ 3	สูงขึ้น 1 ระดับ
คนที่ 6	1.29	ระดับ 1	2.71	ระดับ 3	สูงขึ้น 2 ระดับ
คนที่ 7	1.43	ระดับ 1	2.86	ระดับ 3	สูงขึ้น 2 ระดับ
คนที่ 8	1.43	ระดับ 1	2.71	ระดับ 3	สูงขึ้น 2 ระดับ
คนที่ 9	1.29	ระดับ 1	2.86	ระดับ 3	สูงขึ้น 2 ระดับ
คนที่ 10	1.14	ระดับ 1	2.86	ระดับ 3	สูงขึ้น 2 ระดับ
คนที่ 11	1.43	ระดับ 1	2.71	ระดับ 3	สูงขึ้น 2 ระดับ
คนที่ 12	1.71	ระดับ 2	2.86	ระดับ 3	สูงขึ้น 1 ระดับ
คนที่ 13	1.29	ระดับ 1	2.71	ระดับ 3	สูงขึ้น 2 ระดับ
คนที่ 14	1.57	ระดับ 2	2.71	ระดับ 3	สูงขึ้น 1 ระดับ
คนที่ 15	1.71	ระดับ 2	2.71	ระดับ 3	สูงขึ้น 1 ระดับ

ผลการวิเคราะห์ตาราง 9 ปรากฏว่า เด็กปฐมวัย ก่อนการทดลองมีพัฒนาการด้านการพูดเป็นประโยคอยู่ในระดับที่ 1 คือพูดเป็นประโยคได้โดยต้องมีครูช่วยแนะจำนวน 9 คน และอยู่ในระดับที่ 2 คือพูดเป็นประโยคได้ถูกและบางส่วนมีครูช่วยแนะ จำนวน 6 คน และหลังการทดลองเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านการพูดเป็นประโยคอยู่ในระดับที่ 3 คือพูดเป็นประโยคของตนเองได้ถูกต้องทุกคน ซึ่งส่วนใหญ่มีพัฒนาการด้านการพูดเป็นประโยคสูงขึ้น 2 ระดับ

1.3 การศึกษาระดับพัฒนาการด้านการพูดเป็นเรื่องราวรายบุคคลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดเป็นเรื่องราวจำนวน 4 ข้อ ของเด็กปฐมวัยในกลุ่มตัวอย่าง ที่ทดสอบก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเล่านิทานอาเชียนแบบไม่จบเรื่อง มาวิเคราะห์ หาค่าเฉลี่ยเป็นรายบุคคลดังแสดงในตาราง 10

ตาราง 10 ระดับพัฒนาการด้านการพูดเป็นเรื่องราวของเด็กปฐมวัยรายบุคคลที่ทดสอบก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเล่านิทานอาเชียนแบบไม่จบเรื่อง

เด็กปฐมวัย	วัดก่อนเฉลี่ย	ระดับ	วัดหลังเฉลี่ย	ระดับ	เปลี่ยนแปลง
คนที่ 1	1.00	ระดับ 1	2.50	ระดับ 3	สูงขึ้น 2 ระดับ
คนที่ 2	2.00	ระดับ 2	2.25	ระดับ 3	สูงขึ้น 1 ระดับ
คนที่ 3	1.00	ระดับ 1	2.25	ระดับ 3	สูงขึ้น 2 ระดับ
คนที่ 4	1.00	ระดับ 1	2.25	ระดับ 3	สูงขึ้น 2 ระดับ
คนที่ 5	1.25	ระดับ 1	2.75	ระดับ 3	สูงขึ้น 2 ระดับ
คนที่ 6	1.25	ระดับ 1	2.50	ระดับ 3	สูงขึ้น 2 ระดับ
คนที่ 7	1.75	ระดับ 2	3.00	ระดับ 3	สูงขึ้น 1 ระดับ
คนที่ 8	1.00	ระดับ 1	2.50	ระดับ 3	สูงขึ้น 2 ระดับ
คนที่ 9	1.50	ระดับ 1	2.75	ระดับ 3	สูงขึ้น 2 ระดับ
คนที่ 10	1.00	ระดับ 1	2.00	ระดับ 3	สูงขึ้น 2 ระดับ
คนที่ 11	1.00	ระดับ 1	3.00	ระดับ 3	สูงขึ้น 2 ระดับ
คนที่ 12	2.00	ระดับ 2	2.50	ระดับ 3	สูงขึ้น 1 ระดับ
คนที่ 13	1.00	ระดับ 1	2.75	ระดับ 3	สูงขึ้น 2 ระดับ
คนที่ 14	1.50	ระดับ 1	3.00	ระดับ 3	สูงขึ้น 2 ระดับ
คนที่ 15	1.00	ระดับ 1	2.50	ระดับ 3	สูงขึ้น 2 ระดับ

ผลการวิเคราะห์ตาราง 10 ปรากฏว่า เด็กปฐมวัย ก่อนการทดลองมีพัฒนาการด้านการพูดเป็นเรื่องราวอยู่ในระดับที่ 1 คือพูดเป็นเรื่องราวได้บางส่วนเท่านั้นจำนวน 12 คน และอยู่ในระดับที่ 2 คือพูดเป็นเรื่องราวตามลำดับ อย่างต่อเนื่อง จำนวน 3 คน และหลังการทดลองเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านการพูดเป็นเรื่องราวอยู่ในระดับที่ 3 คือพูดเป็นเรื่องราวตามลำดับอย่างต่อเนื่องและแสดงสีหน้าท่าทางน่าเสียงเหมาะสมกับสถานการณ์ทุกคน ซึ่งส่วนใหญ่มีพัฒนาการด้านการพูดเป็นเรื่องราวสูงขึ้น 2 ระดับ

1.4 การศึกษาระดับพัฒนาการด้านการพูดโดยรวมรายบุคคลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดโดยรวม ด้านการพูดคำศัพท์ ด้านการพูดเป็นประโยค และด้านการพูดเป็นเรื่องราวจำนวน รวมทั้งหมด 19 ข้อ ของเด็กปฐมวัยในกลุ่มตัวอย่าง ที่ทดสอบก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่อง มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเป็นรายบุคคลดังแสดงในตาราง 11

ตาราง 11 ระดับพัฒนาการด้านการพูดโดยรวมของเด็กปฐมวัยรายบุคคลที่ทดสอบก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่อง

เด็กปฐมวัย	วัดก่อนเฉลี่ย	ระดับ	วัดหลังเฉลี่ย	ระดับ	เปลี่ยนแปลง
คนที่ 1	1.47	ระดับ 1	2.68	ระดับ 3	สูงขึ้น 2 ระดับ
คนที่ 2	1.63	ระดับ 2	2.74	ระดับ 3	สูงขึ้น 1 ระดับ
คนที่ 3	1.32	ระดับ 1	2.74	ระดับ 3	สูงขึ้น 2 ระดับ
คนที่ 4	1.32	ระดับ 1	2.74	ระดับ 3	สูงขึ้น 2 ระดับ
คนที่ 5	1.32	ระดับ 1	2.89	ระดับ 3	สูงขึ้น 2 ระดับ
คนที่ 6	1.42	ระดับ 1	2.74	ระดับ 3	สูงขึ้น 2 ระดับ
คนที่ 7	1.47	ระดับ 2	2.79	ระดับ 3	สูงขึ้น 1 ระดับ
คนที่ 8	1.37	ระดับ 1	2.63	ระดับ 3	สูงขึ้น 2 ระดับ
คนที่ 9	1.47	ระดับ 1	2.84	ระดับ 3	สูงขึ้น 2 ระดับ
คนที่ 10	1.32	ระดับ 1	2.74	ระดับ 3	สูงขึ้น 2 ระดับ
คนที่ 11	1.32	ระดับ 1	2.74	ระดับ 3	สูงขึ้น 2 ระดับ
คนที่ 12	1.74	ระดับ 2	2.79	ระดับ 3	สูงขึ้น 1 ระดับ
คนที่ 13	1.32	ระดับ 1	2.74	ระดับ 3	สูงขึ้น 2 ระดับ
คนที่ 14	1.63	ระดับ 2	2.84	ระดับ 3	สูงขึ้น 1 ระดับ
คนที่ 15	1.42	ระดับ 1	2.68	ระดับ 3	สูงขึ้น 2 ระดับ

ผลการวิเคราะห์ตาราง 11 ปรากฏว่า เด็กปฐมวัยก่อนการทดลองมีพัฒนาการด้านการพูดโดยรวมอยู่ในระดับที่ 1 คือพูดเป็นคำศัพท์ พูดเป็นประโยคได้โดยต้องมีครูช่วยแนะและพูดเป็นเรื่องราวได้บางส่วนจำนวน 11 คน และอยู่ในระดับที่ 2 คือพูดเป็นคำศัพท์ พูดเป็นประโยคได้ถูกโดยบางส่วนมีครูช่วยแนะและพูดเป็นเรื่องราวตามลำดับอย่างต่อเนื่องจำนวน 4 คน และหลังการทดลองเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านการพูดโดยรวมอยู่ในระดับที่ 3 คือพูดด้วยตนเองเป็นคำศัพท์ พูดเป็นประโยคและพูดเป็นเรื่องราวตามลำดับอย่างต่อเนื่องและแสดงสีหน้าท่าทางน้ำเสียงเหมาะสมกับสถานการณ์ทุกคน ซึ่งส่วนใหญ่มีพัฒนาการด้านการพูดโดยรวมสูงขึ้น 2 ระดับ

1.5 การศึกษาระดับพัฒนาการด้านการพูดรายด้านและโดยรวม การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดแยกเป็น ด้านการพูดคำศัพท์จำนวน 8 ข้อ ด้านการพูดเป็นประโยคจำนวน 7 ข้อ และด้านการพูดเป็นเรื่องราวจำนวน 4 ข้อ รวมทั้งหมดจำนวน 19 ข้อ ของเด็กปฐมวัยในกลุ่มตัวอย่าง ที่ทดสอบก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่อง มาวิเคราะห์ หาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นกลุ่มดังแสดงในตาราง 12

ตาราง 12 ระดับพัฒนาการด้านการพูดรายด้านโดยรวมและรายด้านของเด็กปฐมวัยที่ทดสอบก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่อง

พัฒนาการด้านการพูด	วัดก่อน			วัดหลัง			เปลี่ยนแปลง
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	
ด้านการพูดคำศัพท์	1.50	.17	ระดับ 1	2.83	.14	ระดับ 3	สูงขึ้น 2 ระดับ
ด้านการพูดเป็นประโยค	1.44	.17	ระดับ 1	2.77	.07	ระดับ 3	สูงขึ้น 2 ระดับ
ด้านการพูดเป็นเรื่องราว	1.28	.37	ระดับ 1	2.57	.31	ระดับ 3	สูงขึ้น 2 ระดับ
รวม	1.43	.13	ระดับ 1	2.75	.06	ระดับ 3	สูงขึ้น 2 ระดับ

ผลการวิเคราะห์ตาราง 12 ปรากฏว่า

พัฒนาการด้านการพูดเป็นคำศัพท์ของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.50 คะแนน อยู่ในระดับที่ 1 คือพูดเป็นคำศัพท์ได้โดยต้องมีครูช่วยและหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.83 คะแนน อยู่ในระดับที่ 3 คือพูดคำศัพท์ด้วยตนเองได้ถูก

พัฒนาการด้านการพูดเป็นประโยค เด็กปฐมวัยก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.44 คะแนน อยู่ในระดับที่ 1 คือพูดเป็นประโยคได้โดยต้องมีครูช่วยและหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.77 คะแนน อยู่ในระดับที่ 3 คือพูดเป็นประโยคของตนเองได้ถูกต้อง

พัฒนาการด้านการพูดเป็นเรื่องราว เด็กปฐมวัยก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.28 คะแนน อยู่ในระดับที่ 1 คือพูดเป็นคำศัพท์ พูดเป็นประโยคและพูดเป็นเรื่องราวได้โดยต้องมีครูช่วยและหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.57 คะแนน อยู่ในระดับที่ 3 คือพูดเป็นเรื่องราวด้วยตนเองตามลำดับอย่างต่อเนื่องและแสดงสีหน้าท่าทางน้ำเสียงเหมาะสมกับสถานการณ์

พัฒนาการด้านการพูดโดยรวมเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.43 คะแนน อยู่ในระดับที่ 1 คือพูดเป็นเรื่องราวได้โดยต้องมีครูช่วยและหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.75 คะแนน อยู่ในระดับที่ 3 คือพูดด้วยตนเองเป็นคำศัพท์ พูดเป็นประโยคและพูดเป็นเรื่องราวตามลำดับอย่างต่อเนื่องและแสดงสีหน้าท่าทางน้ำเสียงเหมาะสมกับสถานการณ์

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบพัฒนาการด้านการพูด

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดแยกเป็น ด้านการพูดคำศัพท์ ด้านการพูดเป็นประโยคและด้านการพูดเป็นเรื่องราวและคะแนนโดยรวมทั้งหมดของเด็กปฐมวัยในกลุ่มตัวอย่าง ที่ทดสอบก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเล่นิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่อง มาวิเคราะห์ หาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและหาความแตกต่างโดยใช้ t- test แบบ Dependent Sample ทดสอบค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ ดังแสดงในตาราง 13

ตาราง 13 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดโดยรวมและรายด้านของเด็กปฐมวัยที่ทดสอบก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเล่นิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่อง

พัฒนาการทางการพูด	ก่อน		หลัง		$\bar{D}$	$S\bar{D}$	t	df	p
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD					
1. ด้านการพูดคำศัพท์	1.50	.17	2.83	.14	1.33	.05	25.29**	14	.00
2. ด้านการพูดเป็นประโยค	1.44	.17	2.77	.07	1.32	.04	28.04**	14	.00
3. ด้านการพูดเป็นเรื่องราว	1.28	.37	2.57	.31	1.28	.11	11.24**	14	.00
รวม	1.43	.13	2.75	.06	1.32	.03	36.89**	14	.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 13 ปรากฏว่า

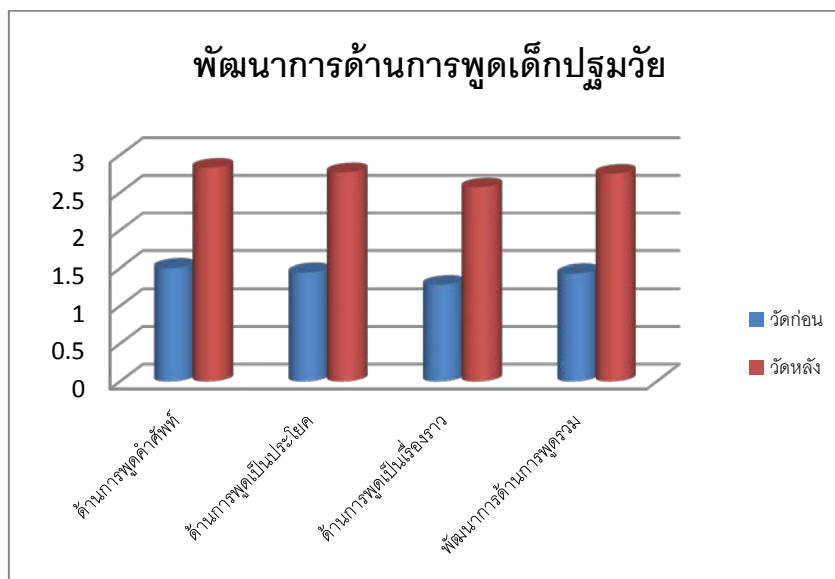
พัฒนาการด้านการพูดเป็นคำศัพท์ของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.50 คะแนน หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.83 คะแนน มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้น 1.33 คะแนน ซึ่งสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 ($t_{(14)} = 25.29, p=.00$)

พัฒนาการด้านการพูดเป็นประโยค เด็กปฐมวัยก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.44 คะแนน หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.77 คะแนน มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้น 1.32 คะแนน ซึ่งสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 ($t_{(14)} = 28.04, p=.00$)

พัฒนาการด้านการพูดเป็นเรื่องราว เด็กปฐมวัยก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.28 คะแนน หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.57 คะแนน มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้น 1.28 คะแนน ซึ่งสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 ($t_{(14)} = 11.24, p=.00$)

พัฒนาการด้านการพูดโดยรวมทุกด้าน เด็กปฐมวัยก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.43 คะแนน หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.75 คะแนน มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้น 1.32 คะแนน ซึ่งสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 ($t_{(14)} = 36.89, p=.00$)

แสดงว่า การจัดกิจกรรมเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่องส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีคะแนนพัฒนาการด้านการพูดคำศัพท์ ด้านการพูดเป็นประโยคและด้านการพูดเป็นเรื่องราวและคะแนนพัฒนาการด้านการพูดโดยรวมสูงขึ้นอย่างชัดเจนเพื่อให้เห็นเด่นชัดผู้วิจัยได้นำคะแนนเฉลี่ยโดยรวมและรายด้าน ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมมานำเสนอเป็นแผนภูมิ ดังแสดงในภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 การเปรียบเทียบพัฒนาการด้านการพูดรายด้านและคะแนนโดยรวมก่อนและหลังทดลอง

นอกจากนั้นผู้วิจัยได้คำนวณค่าขนาดส่งผล (Effect Size) โดยใช้สูตรขนาดส่งผลของโคเฮน (Cohen's d) ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 14

ตาราง 14 ค่าขนาดส่งผลของพัฒนาการด้านการพูดโดยรวมและรายด้าน ของโคเฮน (Cohen's d)

พัฒนาการทางการพูด	t	n	Cohen's d	ขนาดส่งผลระดับ
1.ด้านการพูดคำศัพท์	25.29	15	6.53	มาก
2.ด้านการพูดเป็นประโยค	28.04	15	7.24	มาก
3.ด้านการพูดเป็นเรื่องราว	11.24	15	2.90	มาก
รวมทุกด้าน	36.89	15	9.52	มาก

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 14 ปรากฏว่าการจัดกิจกรรมเล่นิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่อง มีขนาดส่งผลต่อการพัฒนาการด้านการพูดโดยรวมและรายด้านในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ คะแนนรวม ($d=9.52$) ด้านการพูดเป็นประโยค ($d=7.24$) ด้านการพูดคำศัพท์($d=6.53$) และด้านการพูดเป็นเรื่องราว ($d=2.90$)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัยด้วยการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่อง มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัยทั้งโดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านการพูดคำศัพท์ ด้านการพูดเป็นประโยค และ ด้านการพูดเป็นเรื่องราวและเพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่อง

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ เด็กปฐมวัย ชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 ศูนย์อบรมเด็กก่อนวัยเรียนในวัดลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คนกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงมา 1 ห้องเรียนจากจำนวน 2 ห้องเรียน ซึ่งใช้คะแนนจากแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแล้วเลือกเด็กที่มีคะแนนต่ำสุด 15 คนสุดท้ายเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดกิจกรรมเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่องและตัวแปรตาม ได้แก่ พัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัย

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่อง และแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง(Quasi Experimental Research) ซึ่งทำการศึกษา กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กปฐมวัย โดยผู้วิจัยสร้างความคุ้นเคยกับกลุ่มตัวอย่าง 1 สัปดาห์ก่อนการทดลอง จากนั้นทำการทดสอบเพื่อวัดพัฒนาการด้านการพูดก่อนการจัดกิจกรรม โดยใช้แบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับกลุ่มตัวอย่าง และดำเนินการจัดกิจกรรมเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่องด้วยตนเอง จำนวน 8 สัปดาห์ เมื่อดำเนินการครบ 8 สัปดาห์ นำแบบทดสอบเพื่อวัดพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัยมาทดสอบอีกครั้งและนำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อศึกษาพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่อง ผลการศึกษาพบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่อง มีพัฒนาการด้านการพูดคำศัพท์ที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่า $\bar{X} = 2.83$ คะแนน ซึ่งก่อนการทดลอง มีค่า $\bar{X} = 1.50$ คะแนนในด้านการพูดเป็นประโยคสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมีค่า $\bar{X} = 2.77$ คะแนนก่อนการทดลอง มีค่า $\bar{X} = 1.44$ คะแนน ส่วนด้านการพูดเป็นเรื่องราวสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมีค่า $\bar{X} = 2.57$ คะแนน

ก่อนการทดลอง มีค่า $\bar{X} = 1.28$ คะแนน จากค่าคะแนน $\bar{X}$ ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่อง จะเห็นได้ว่าพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัยสูงขึ้นทุกด้านจึงส่งผลให้พัฒนาการด้านการพูดคำศัพท์กับพัฒนาการด้านการพูดเป็นเรื่องราวโดยรวม สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนพัฒนาการด้านการพูดเป็นประโยคโดยรวมสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากผลการทดลอง พบว่า เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านการพูดสูงขึ้นทั้งโดยรวมและรายด้าน หลังได้รับการจัดกิจกรรมเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่อง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่องช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัยให้พัฒนาอยู่ในระดับที่ดีขึ้น ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ ดังนี้

1. พัฒนาการด้านการพูดคำศัพท์ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่อง ก่อนการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับที่ 1 คือพูดเป็นประโยคได้โดยไม่ต้องมีครูช่วยแนะนำ ค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 1.50 คะแนน หลังการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับที่ 3 คือพูดคำศัพท์ด้วยตนเองได้ถูกต้อง ค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 2.83 คะแนน มีพัฒนาการด้านการพูดคำศัพท์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า ก่อนจัดกิจกรรมเด็กนักเรียนไม่มีความรู้ด้านคำศัพท์ที่มีความเกี่ยวข้องกับนิทานอาเซียน จึงไม่สามารถเชื่อมโยงความหมาย และตอบตามประสบการณ์เดิมตามความเข้าใจของตนเอง ซึ่งมีความถูกต้องเป็นส่วนน้อยแต่เมื่อผู้วิจัยได้ทำการทดลองนำสื่อประกอบการเล่านิทานอาเซียน พบว่า เด็กให้ความสนใจในเนื้อหาใหม่ กระตือรือร้น และให้ความสนใจในการเรียนรู้คำศัพท์ใหม่มากขึ้น สามารถจดจำเชื่อมโยงและเข้าใจความหมายของคำศัพท์ที่มีความเกี่ยวข้องกับนิทานอาเซียน และนำไปใช้ได้ถูกต้อง ถูกต้อง ดังนั้นที่การพูดงานวิจัยพบว่า เด็กมีการพูดคำศัพท์นิทานอาเซียนในเชิงสนุกสนาน ล้อเลียน และให้ความสนใจในบางคำเป็นพิเศษ เช่น สิงโตทะเล เด็กให้ความหมายว่า เป็นสิงโตผสมปลา เป็นสิงโตเวทมนต์ และไม่มีอยู่ในประเทศแต่มีอยู่ในประเทศสิงคโปร์ ทำให้เด็กสามารถจดจำลักษณะพิเศษของสิงโตทะเลได้ และสามารถจำตำนานพื้นถิ่นได้ว่าเป็นของประเทศใด ซึ่งสามารถอธิบายพัฒนาการด้านการพูดคำศัพท์หลังจากทำกิจกรรมเนื่องจาก คำศัพท์ที่ใช้ในการสอนเป็นคำศัพท์ใหม่และไม่สามารถพบได้ในการใช้ชีวิตประจำวัน กิจกรรมการสอนตามปกติ หรือในสังคมตามปกติ ทำให้มีความแปลกใหม่น่าสนใจดึงดูดใจเด็กสามารถจินตนาการความหมาย ความเชื่อมโยงและเรื่องราวที่มาของคำศัพท์จากประสบการณ์ได้ เด็กมีความสนใจในกิจกรรมเป็นพิเศษ มีการพูดคำศัพท์ที่กำหนดขณะทำกิจกรรม ส่งผลให้เกิดการสื่อสารโดยการพูดคำศัพท์ภายในกลุ่มเพิ่มมากขึ้น นอกเหนือจากแผนการสอนซึ่งส่งผลในการพัฒนาการพูดคำศัพท์ การจัดสภาพแวดล้อมควรจัดให้มีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ โดยครูมีหน้าที่ให้การสนับสนุน และให้คำแนะนำแก่เด็กซึ่งจะส่งผลดีใน

แต่ดีต่อการพัฒนาทักษะด้านการพูดคำศัพท์นอกเหนือจากนั้นยังเป็นการเพิ่ม ความชัดเจนในการออกเสียง จินตนาการความจำ และความกล้าแสดงออกของเด็กส่งผลให้หลังการจัดกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยด้านการพูดคำศัพท์เพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ กรวิภา สรรพกิจจานง (2547: 63) ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการแสดงประกอบการเล่านิทานในลักษณะบูรณาการ เด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมที่หลากหลาย ทำให้เด็กเห็นภาพและเข้าใจคำ และประโยคต่างๆ ที่เหมาะสมกับวัยอีกทั้งในขณะการเล่านิทาน เด็กได้พูดคำ และประโยคซ้ำๆ เช่น กษัตริย์ เกาะ สิงโตทะเล เรือสำเภา สามเกลอ ซึ่งช่วยกระตุ้นให้เกิดความสนุกสนานและการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น นอกจากนั้นในงานวิจัยของ แอลลิส และบรูสเตอร์ (Ellis; & Brewster. 1991: 1-2) พบว่านิทานมักมีคำและประโยคซ้ำไปซ้ำมา ซึ่งสามารถช่วยให้เด็กจดจำในรายละเอียดได้ การที่ครูทบทวนคำศัพท์จากนิทาน เด็กสามารถเรียนรู้โครงสร้างภาษา ช่วยให้จดจำ เชื่อมโยงและเข้าใจความหมายของคำศัพท์ที่มีความเกี่ยวข้องกับนิทานอาเซียได้ดี เช่น สิงโตทะเล เด็กๆ มักไม่เข้าใจว่าสิงโตไม่สามารถอยู่ในทะเลได้เนื่องจากเป็นสัตว์บก แต่เมื่อเล่านิทานอาเซียเด็กสามารถตอบได้ว่า สิงโตทะเลคือสัตว์ในตำนานและเป็นสัญลักษณ์ของประเทศสิงคโปร์

2. พัฒนาการด้านการพูดเป็นประโยค เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่านิทานอาเซียแบบไม่จบเรื่อง ก่อนการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับที่ 1 คือพูดเป็นประโยคได้โดยไม่ต้องมีครูช่วยแนะนำ ค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 1.44 คะแนน หลังการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับที่ 3 คือพูดคำศัพท์ด้วยตนเองได้ถูกต้อง ค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 2.77 คะแนน มีพัฒนาการด้านการพูดเป็นประโยคสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าก่อนจัดกิจกรรมเด็กมีทักษะพื้นฐานการด้านการพูดเป็นประโยคไม่เท่าเทียมกัน โดยส่วนมากเด็กสามารถพูดเป็นประโยคได้ไม่ดี มีความเขินอายไม่กล้าแสดงออกซึ่งเป็นอุปสรรคในการพัฒนาทักษะการพูดประโยคเมื่อผู้วิจัยได้ทำการทดลอง นำสื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอาเซียแบบไม่จบเรื่อง โดยครูจะยกตัวอย่างคำขึ้นมาจากนิทาน เพื่อให้เด็กสร้างประโยคจากคำที่กำหนด พบว่า เด็กสามารถเรียนรู้โครงสร้างประโยค จดจำคำศัพท์จากประสบการณ์การเล่านิทาน และเข้าใจประโยคที่ต้องการจะสื่อสารออกมาได้ดังบันทึกคำพูดงานวิจัยพบว่า เมื่อเด็กสนุกกับคำศัพท์ใหม่เด็กจะนำคำศัพท์มาพูดในลักษณะต่อคำ เรียงลำดับและสลับกันต่อคำ เช่น เด็กคนแรกพูดว่า เรือสำเภา เด็กคนที่สองจะต่อคำว่า เรือสำเภากลางมหาสมุทร เป็นต้นซึ่งสามารถอธิบายพัฒนาการด้านการพูดเป็นประโยคหลังจากการทำกิจกรรมเนื่องจากลักษณะการจัดกิจกรรมส่งผลต่อการพัฒนาทักษะในการสร้างโครงสร้างประโยค เด็กสามารถคิดเชื่อมโยงคำศัพท์ที่ครูกำหนดเข้ากับจินตนาการ และเรียบเรียงออกมาเป็นโครงสร้างประโยคโดยใช้ประสบการณ์เดิมจากการฟัง การเล่านิทานของครูและประสบการณ์การฟังเลียนแบบคำพูดของเพื่อนในชั้นเรียน เมื่อผนวกกับกิจกรรมในชั้นเรียนที่มีการกระตุ้นให้เด็กฝึกพูดเป็นประโยคและกล้าแสดงออก ส่งผลให้เด็กสามารถพูดเป็นประโยคได้ดีขึ้นนอกเหนือจากการพัฒนาการด้านการพูดเป็นประโยค ครูมีส่วนช่วยเสริมและแก้ไขการพูดเป็นประโยคของเด็กให้มีความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และให้คำแนะนำในเด็กที่ไม่กล้าแสดงออก โดยนอกเหนือจากกำลังใจจากครูแล้วเด็กจะได้รับกำลังใจจากเพื่อนอีกทางหนึ่งส่งผลให้เด็กมีความกล้า

แสดงออกเพิ่มขึ้น และด้วยความหลากหลายของสื่อการสอน คำจากนิทานอาเซียน สามารถสร้างแรงจูงใจ แรงกระตุ้น และบรรยากาศ ที่มีความเหมาะสมระหว่างทำกิจกรรมได้เป็นอย่างดี ทำให้เด็กสามารถเรียบเรียงการพูดเป็นประโยคได้อย่างถูกต้อง มีความรวดเร็วในการคิดประโยคคำพูดจากคำที่กำหนดและมีความชัดเจนในการออกเสียงมากยิ่งขึ้นซึ่งสอดคล้องกับ สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2533: 45) กล่าวถึง ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของ เพียเจต์ (Piaget) สติปัญญาเด็กในชั้นที่ 2 ช่วงอายุ 2-6 ปี จะถือตนเองเป็นสำคัญ (Self Centered) บรรยากาศขณะทำกิจกรรมเป็นส่วนกระตุ้นให้เด็กได้มีโอกาสฝึกพูดเป็นแรงส่งเสริมในการเรียนรู้สำหรับเด็ก และกระตุ้นให้เด็กได้มีโอกาสพูดเพื่อพัฒนาการพูดที่สูงขึ้น

3. พัฒนาการด้านการพูดเป็นเรื่องราว เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่อง ก่อนการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับที่ 1 คือพูดเป็นประโยคได้โดยไม่ต้องมีครูช่วยแนะ ค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 1.28 คะแนน หลังการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับที่ 3 คือพูดคำศัพท์ด้วยตนเองได้ถูกต้อง ค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 2.57 คะแนน มีพัฒนาการด้านการพูดเป็นเรื่องราวสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าก่อนจัดกิจกรรม เด็กส่วนใหญ่มีทักษะในการลำดับจินตนาการไม่ต่อเนื่อง ส่งผลให้เด็กบางส่วนเกิดความเขินอาย ความกลัว ไม่กล้าแสดงออก เด็กไม่กล้าที่จะพูดหรือแสดงท่าทางประกอบตามจินตนาการ เมื่อผู้วิจัยได้ทำการทดลองนำสื่อประกอบการเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่องพบว่า เด็กมีพัฒนาการด้านการพูดเป็นเรื่องราวสูงขึ้นตามลำดับ เพราะขณะทำกิจกรรมเด็กได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในชั้นเรียน จึงทำให้มีความมั่นใจและช่วยกระตุ้นให้เกิดความสนุกสนานและการเรียนรู้ด้านการพูดเป็นเรื่องราวมากยิ่งขึ้น เด็กสามารถเรียงลำดับจินตนาการและพูดเป็นเรื่องราวได้อย่างต่อเนื่องดังบันทึกคำพูดงานวิจัยพบว่าเด็กสามารถนำคำศัพท์และประโยคมาพูดต่อเป็นเรื่องราวสนุกสนานได้ เช่น เมื่อครูกำหนดคำว่า กษัตริย์ โจรร้าย พระมเหสี สิงโตทะเล เด็กสามารถนำคำมาจินตนาการต่อและเล่าเป็นเรื่องราวได้ว่า ณ เมืองหนึ่งมีกษัตริย์ใจดีองค์หนึ่งปกครองประชาชนอย่างสงบร่มเย็น จนวันหนึ่งมีโจรร้ายมาปล้นเมือง ทำให้กษัตริย์ต้องนำทหารออกไปรบและจัดการโจรร้ายได้ในที่สุด เมื่อกลับมาจากการกำจัดโจรร้ายแล้วพบว่า พระมเหสีกำลังตั้งครรภ์จนเมื่อถึงกำหนดคลอด พระมเหสีคลอดลูกออกมาเป็นสิงโตทะเล และสิงโตทะเลตัวนั้นก็วิ่งหนีลงมหาสมุทร จนเกิดเป็นเกาะและประเทศสิงคโปร์ ในปัจจุบันซึ่งสามารถอธิบายพัฒนาการด้านการพูดเป็นเรื่องราวหลังจากการทำกิจกรรมเนื่องจากระหว่างทำกิจกรรมเด็กส่วนมากมีการพัฒนาการด้านการพูดเป็นประโยคเพิ่มขึ้นระดับหนึ่ง เด็กสามารถพูดเป็นประโยคได้เอง โดยมีเด็กส่วนน้อยที่ครูต้องคอยช่วยแนะนำ เด็กมีความกล้าแสดงออก มีความสนใจตื่นตัวมีความมั่นใจเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นผลจากประสบการณ์การทำกิจกรรมก่อนหน้าและบรรยากาศขณะทำกิจกรรมที่มีความสนุกสนาน ส่งผลให้การจัดกิจกรรมสามารถกระตุ้นให้เด็กพูดเป็นประโยคได้อย่างต่อเนื่อง โดยฝึกให้เด็กคิด เชื่อมโยงประโยคต่างๆเป็นโครงสร้างเรื่องราว สามารถพูดออกมาได้เองตามจินตนาการบรรยากาศระหว่างการจัดกิจกรรมเป็นอีกส่วนที่ส่งเสริมให้เด็กสามารถพัฒนาโดยใช้สื่อการสอนที่มีความหลากหลายน่าสนใจ และแผนการสอนที่เน้นให้กิจกรรมเกิดความสุขสนุกสนาน ห้องเรียนที่ใช้จัดกิจกรรมควรมีการจัดพื้นที่ให้มีความ

เหมาะสม เอื้อต่อการแสดงออกหน้าชั้นเรียน และการจัดกลุ่มระหว่างทำกิจกรรม มีการเปิดเพลง นิทานอาเซียนและเล่นเกมการศึกษาที่เชื่อมโยงสู่เนื้อหาก่อนเข้าสู่การจัดกิจกรรม ซึ่งช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดความตื่นตัว สนใจในกิจกรรมที่ทดลองความเขินอายมีการสร้างความสัมพันธ์และมีความกล้าแสดงออกเพิ่มมากขึ้นโดยครูมีส่วนช่วยเสริมแก้ไข แนะนำและกระตุ้นแก้ตัวเด็กส่งผลให้เด็กสามารถพูดออกมาเป็นเรื่องราวได้เองและมีความถูกต้องสมบูรณ์ นอกจากนั้นเนื้อหากิจกรรมส่งเสริมการพูดของเด็กครูนั้นควรเลือกกิจกรรมให้เหมาะสมเพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรงต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมให้เด็กมีความมั่นใจ อบอุ่น สบายใจ สนุกสนานและมีความเป็นอิสระ เยาวพา เดชะคุปต์ (2542: 75-76) ซึ่งสอดคล้องกับ ปรัชญาของ จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) ที่กล่าวว่า เด็กเรียนรู้ได้ดีจากการกระทำและประสบการณ์ตรง (Learning by doing) พัฒนา ชัชพงศ์ (2540: 15)

จากที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัยด้วยการจัดกิจกรรมการเล่นนิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่องนั้น กิจกรรมสามารถพัฒนาทักษะด้านการพูดได้เป็นลำดับขั้นตอนกล่าวคือ ด้านการพูดเป็นคำศัพท์ ด้านการพูดเป็นประโยค และด้านการพูดเป็นเรื่องราวตามลำดับ โดยแผนการสอน อุปกรณ์ และสื่อการสอนต่างๆ มีผลช่วยเพิ่มความสนใจของกิจกรรมที่จัด ส่งผลให้เด็กเกิดความคิด จินตนาการการเรียนรู้ มีความจำและความเข้าใจในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับนิทานอาเซียนซึ่งมีความซับซ้อนของเนื้อหาต่างๆ และไกลตัวจากประสบการณ์เดิมของเด็กส่งผลให้เด็กสามารถเล่นนิทานที่มีความเชื่อมโยงจากเนื้อเรื่องเดิมของครูตามความคิดจินตนาการของตนเองได้อย่างสนุกสนานเด็กสามารถเชื่อมโยงจินตนาการในการเล่นนิทานสู่โครงสร้างด้านการพูดได้ตามลำดับขณะทำกิจกรรม นอกเหนือจากแผนการสอนที่มีบทบาทในการส่งเสริมพัฒนาการด้านการพูดในเด็กปฐมวัย สภาพแวดล้อมในการจัดกิจกรรมและครูเป็นอีกปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของเด็ก ครูมีบทบาทในการดำเนินกิจกรรม สร้างบรรยากาศจัดกิจกรรมให้เหมาะสมแก่การเรียนรู้ในห้องเรียน สร้างความสนุกสนาน สอดแทรกทักษะด้านการพูดและเสริมสร้างความมั่นใจให้แก่ตัวเด็กขณะทำกิจกรรม นอกจากนี้ครูยังสามารถช่วยเพิ่มเติมทักษะด้านการจดจำคำศัพท์ ด้านจินตนาการ และความกล้าแสดงออกให้แก่เด็กผ่านการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงระหว่างจัดกิจกรรม ส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการด้านการพูดที่สูงขึ้น

ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย

1. ในการจัดกิจกรรมในระยะแรก เด็กไม่กล้าพูดหรือแสดงท่าทางประกอบตามจินตนาการมากนัก เนื่องจากเด็กยังไม่คุ้นเคยกับการแสดงออก เมื่อครู หรือเพื่อนร่วมชั้นเรียน กระตุ้นและให้คำแนะนำ และให้กำลังใจ เด็กมีความสนใจ มีความมั่นใจและกล้าพูดและกล้าแสดงออกมากขึ้น
2. จากการจัดกิจกรรมพบว่า เด็กให้ความสนใจกับ ตัวละครที่ชอบ สถานที่ หรือคำที่มีความแปลกใหม่ โดยการแสดงท่าทางประกอบการพูด มีการแสดงออกทางหน้าตาในเชิงสนุกสนาน ล้อเลียน

3. การจัดกิจกรรมการเล่านิทานทำให้เด็กพูดแสดงร่วมกัน มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น รู้จักการรอคอย รู้จักการแบ่งปันอุปกรณ์มีการโต้ตอบในสิ่งที่ครูถามกระตุ้นระหว่างการทำกิจกรรม แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนิทานตัวละครต่างๆและเพื่อนร่วมชั้นเรียน

4. เด็กๆ มีความเข้าใจและสามารถพัฒนาโครงสร้างด้านการพูดในด้านต่างๆ จากประสบการณ์ในระหว่างทำกิจกรรม และจินตนาการหลังการจัดกิจกรรม

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ควรเปิดโอกาสให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมในการเล่านิทานทุกครั้งที่มีการจัดกิจกรรม ในเด็กที่ไม่กล้าแสดงออก ควรให้เพื่อนกระตุ้น ให้กำลังใจ หรือครูช่วยให้คำแนะนำ

2. ในการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอาเซียน ควรมีการจัดเตรียมสื่ออุปกรณ์ให้พร้อม มีความเหมาะสม มีความน่าสนใจ เป็นอุปกรณ์ที่เด็กเคยพบเห็นในประสบการณ์ชีวิตประจำวัน และเพียงพอต่อจำนวนนักเรียนในการร่วมกิจกรรม

3. ในการจัดกิจกรรมเล่านิทานอาเซียน ควรเลือกนิทานที่มีบทพูดเหมาะกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย มีเนื้อเรื่องที่ไม่ซับซ้อนมากนัก เป็นนิทานของประเทศใกล้เคียงหรือเรื่องราวที่เคยได้ยินคุ้นหูหรือรับรู้มาก่อน มีตัวละคร สถานที่ที่น่าสนใจ เป็นจุดเด่น และเป็นที่จดจำได้ง่าย ซึ่งจะช่วยให้เด็กสนใจร่วมกิจกรรมมากยิ่งขึ้น

4. ก่อนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่อง ครูควรแนะนำอุปกรณ์ต่างๆรวมถึงอธิบายขั้นตอนในการทำกิจกรรมให้ชัดเจน เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจที่ตรงกัน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงขั้นความสามารถด้านการพูดภาษาอาเซียน โดยใช้กิจกรรมเสริมการเล่านิทานไม่จบเรื่องในช่วงเวลาที่เพิ่มมากขึ้น

2. ควรมีการศึกษาความสามารถด้านการพูด การฟัง ภาษาอาเซียนพร้อมๆกัน เพื่อเป็นการศึกษาพัฒนาการทางด้านทักษะภาษาโดยครูและผู้ปกครองมีส่วนร่วมนำนิทานซึ่งเป็นสิ่งที่เด็กสนใจมาเป็นสื่อในการศึกษา

3. ควรมีการศึกษาและวิจัยการจัดกิจกรรมเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่องที่มีตัวแปรตามอื่นๆ เช่น ความมีระเบียบวินัย ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การรอคอย การแบ่งปัน ความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2546). *คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540. (อายุ 3-6 ปี)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข สถาบันราชานุกูล. (2546). *คู่มือการฝึกพูดเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมอาเซียน. (2555). กรุงเทพฯ. สืบค้นเมื่อ 3 กันยายน 2555. จาก <http://www.mfa.go.th/asean/th/>.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2542). *การเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน 3-5 ปี*. กรุงเทพฯ: โชติสุขการพิมพ์.
- (2545). *รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัย.การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- (2547). *การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: เอ็ดสันทเพรสโปรดักส์.
- (2551). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: เบรน -เบส บุกส์.
- เกริกย่นพันธ์. (2539). *การเล่นิทาน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- กณิการ์ พงศ์พันธุ์สถาพร. (2553). *พัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการ แสดงประกอบการเล่านิทาน*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เกษลตามานะจุติ; และอภิญญาณนุญศิลป์. (2544). *นิทานและหุ่นสำหรับเด็กปฐมวัย*. เชียงใหม่: ภาควิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่.
- ครุฑกรักริมย์รักษ์. (2540, มิถุนายน). "ทำอะไรให้ลูกและศิษย์รักเป็นนักอ่าน". *วารสารวิชาการ*. 1(6): 65 - 66.
- จิรวรรณ นนทะชัย. (2555). *ความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ เล่านิทานประกอบการวาดภาพ*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จงพัฒน์นารุมาคม. (2538). *ปัญหาการพูดและการสื่อภาษา*. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
- จุฑา สุกใส. (2545). *ผลการจัดกิจกรรมท่องคำคล้องจองแบบมีความหมายที่มีต่อพัฒนาการพูดของ เด็กปฐมวัย*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จุฬารัตน์ อินุพัฒน์. (2543). *พัฒนาการทางการพูดเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่น มุมบล็อกแบบเต็มรูปแบบและมุมบล็อกแบบปกติ*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ฉวีวรรณ กินาวงศ์. (2526). *การศึกษาเด็ก*. กรุงเทพฯ: พิมพ์เนศ.

- ณัฐวดี ศิลากรณ์. (2556). ความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่นิทานประกอบหุ่น. ปรินญาณพนธ์กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ดวงเดือน ศาสตรภักดิ์. (2529). การเปรียบเทียบทฤษฎีพัฒนาการเด็ก. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดารารัตน์ อุทัยพยัคฆ์. (2554). แนวคิดพื้นฐานในการสอนภาษาเด็กปฐมวัย. สืบค้นเมื่อ 13 พฤษภาคม 2556, จาก www.gotoknow.org/posts/459189.
- ทิตนา แหม่มมณี; และคณะ. (2535). การเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิด. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน.
- (2535). หลักการและรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิธีชีวิตแบบไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นงค์นุช แนนอุดร. (2553). หลักการเลือกนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: สำนักบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นฤมลจีวแพ. (2549). ผลการเล่นิทานประกอบภาพที่มีต่อพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นภดล จันทรเพ็ญ. (2557). หลักการใช้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2544). การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภาพรณ อันทะผลา. (2544). ผลของการจัดกิจกรรมเล่นิทานที่มีต่อทักษะการพูดนักเรียนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลราชินีบุล เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นรุทธิ์ คุปต์ธนโรจน์ (2551). นิทานจีนชุดยี่สิบสี่ยอดกตัญญู : การดำรงอยู่และวิธีการนำเสนอในสังคมไทยปัจจุบัน. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (อักษรศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- นิรมลช่างวิวัฒนชัย. (2541). เทคนิคการสอนศิลปะภาษาและวิทยาศาสตร์สมาคมอนุบาลศึกษาแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- เนื่อน้องสนับบุญ. (2541). ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์เล่นิทาน. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บันลือ พุกกะวัน. (2536). วรรณกรรมกับเด็ก. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- เบญจา แสงมลิ. (2545). การพัฒนาเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: เมธีทิปส์.

- บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. (2526). การสอนแบบอิงเกณฑ์: แนวคิดและวิธีการ. กรุงเทพฯ: ภาควิชา
พื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- (2545). รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่องการวัดและประเมินการเรียนรู้. กรุงเทพฯ:
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุษบง ต้นติวงศ์. (2535). “มิติใหม่การสอนระดับปฐมวัย” ใน เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง
นวัตกรรมการสอนภาษาธรรมชาติในการอ่านเขียนของเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- เบญจะ คำมะสอน. (2544). ความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด
กิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบ. ปรินิพนธ์
กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- เบญมาศ พระธานี. (2540). วรรณกรรมเด็ก. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ประคองนิมมานเหมินท์. (2550). วารสารราชบัณฑิตยสถานฉบับเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัว ในโอกาสที่ทรงเจริญพระชนมพรรษา 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550. กรุงเทพฯ:
ราชบัณฑิตยสถาน.
- ประไพ แสงดา. (2544). ผลของการจัดกิจกรรมเสริมการเล่นที่ไม่จบเรื่องที่มีต่อความสามารถ
ด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปาริชาติ อรุณศักดิ์. (2533). การศึกษาการเล่นที่ไม่จบเรื่องสมบูรณ์ที่มีผลต่อการคิดแบบอเนกนัย
ของเด็กปฐมวัย. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เปลื้อง ณ นคร. (2540). ภาษาวรรณนา วิวัฒนาการและวิบัติของภาษาไทย. กรุงเทพฯ: ขาวฟาง.
- บัณฑิตา อัลบัททาห์. (2556). เอกสารประกอบคำบรรยายวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร. มหาวิทยาลัย
แม่โจ้. ศูนย์การศึกษาสัตตจักร จังหวัดร้อยเอ็ด.
- ผุสดี ภูอินทร์. (2536). ประมวลสารชุดวิชาทักษะและประสบการณ์พื้นฐานสำหรับเด็กประถมศึกษา.
บัณฑิตศึกษาศาสาวิชาศึกษาศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 1. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พจมาน เทียนมนัส. (2539). ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การ
เล่นที่ประกอบการเล่นละครสร้างสรรค์และประกอบการเล่นวาดภาพ. ปรินิพนธ์ กศ.ม.
(การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พัชรวิทย์ชาติ. (2553). การคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยที่ฟังนิทานประกอบการปั้น. ปรินิพนธ์
กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- พัชรวิทย์ สอนแก้ว. (2545). การแนะแนวผู้ปกครองเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: ภาควิชาโรงเรียนสาธิต
คณะครุศาสตร์สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. ศูนย์การพิมพ์ดวงกมล.

- พัชรภรณ์ ปัญญาวิภากร; และคณะ. (2556). *เปิดชีวิตอ่านเพื่อนบ้าน*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้.
- พัฒนา ชัชพงศ์. (2540). *คู่มือการจัดอนุบาลศึกษาและการประเมินผล*. กรุงเทพฯ: โรงเรียนไพฑูริย์ศึกษา. ถ่ายเอกสาร.
- เพ็ญแข ประจักษ์จันท์. (2542). *เด็กก่อนวัยเรียน*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เพ็ญศรี สุริยะป้อ. (2552). *การใช้กิจกรรมทางภาษาเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ภาณุ วงษ์ถาวรเรือง, นงศินี โมสิกะ. (2553). กรุงเทพฯ. กรุงเทพฯ. สืบค้นเมื่อ 5 กันยายน 2555. การเตรียมพร้อมด้านการศึกษาของไทยเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน., จาก <http://www.chinnaworn.com/index.php?lay=show&ac=article&id=539155type=1>.
- มานพพนอมศรี. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คพับลิเคชันส์.
- ยุธีย์ กอนพวง. (2551). *การพัฒนาการจัดกิจกรรมเล่นิทานตามกระบวนการของคอล์ปที่เสริมสร้างวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย*. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- เยาวพา เตชะคุปต์. (2542). *การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: เอพี กราฟฟิกส์ ดีไซน์.
- รจนา ทรรทรานนท์. (2537). *รวบรวมบทความทางวิชาการเรื่องปัญหาทางการพูดและวิธีการแก้ไข*. คลินิกโสตสัมผัสทางการพูด ภาควิชาภาษาศาสตร์ ศอ ลาริงซ์วิทยา. กรุงเทพฯ: คณะแพทยศาสตร์รามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ลาวัญญ์ สังขพันธ์านนท์ (2553: 1). *การถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ชีวิตในนิทานพื้นเมืองกะตู่*. การประชุมวิชาการนานาชาติ วรรณคดีและวรรณคดีเปรียบเทียบ ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร
- ลัดดา นิลละมณี. (2527). *คุณลักษณะและพฤติกรรมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย* พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วงพัทตร์ ภูพันธ์ศรี; และ ศรีนันท์ ดำรงผล. (2532). *จิตวิทยาพัฒนาการและการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วรธิดา อุดมสม. (2548). *การคัดสรรและสร้างสรรค์นิทานพื้นบ้านล้านนาสำหรับเด็ก*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- วรรณิ์ โสมประยูร. (2537). *การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วรรณิ์ศิริสุนทร. (2542). *การเล่นิทาน*. กรุงเทพฯ: เอสพีเอฟพริ้นติ้ง.
- วราภรณ์ รักวิจัย. (2533). *การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- วิจิตรา วิเศษสมบัติ. (2539). ความพร้อมทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การ
ความคิดรวบยอดประกอบการสนทนากิจกรรมการปั้น. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2539). พัฒนาหลักสูตรและการสอน. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: พิมพ์รุ่งเรืองธรรม.
- วิไลมาศจรัส. (2545). เทคนิคการเขียนการเล่านิทานสำหรับเด็ก. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ชารอักษร.
- ศิริพร ศรีวรกานต์ (2542). การศึกษาเปรียบเทียบทิสล์ ออยเลนเซปีเกล กับศรีธนญชัยในฐานะนิทานมุข
ตลก. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (อักษรศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- คันสนีย์ ฉัตรคุปต์. (2543). สร้างลูกอัจฉริยะในสหัสวรรษใหม่. กรุงเทพฯ: สถาบันสร้างสรรค์
ศักยภาพสมอง ครีเอทีฟเบรน.
- ศรียา - ประภัสสร นิยมธรรม. (2541). พัฒนาการทางภาษา. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษาพิเศษ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- สมคิด ชนแดง. (2540). ศึกษาผลของการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องคำรูปธรรมและการเล่าเรื่องคำ
รูปธรรมประกอบการวาดภาพที่มีต่อความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย. ปรินิพนธ์
กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- สมศักดิ์ปริบูรณ์. (2542). นิทานสำหรับเด็ก. ราชบุรี: สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- สมพรสามเตี้ย. (2545). พัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยการเล่นเกม
ทางภาษา. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมศรี ปาณะโตชะ. (2551). ความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการ
ประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สยามพร ทองเนื้อดี. (2553). การบูรณาการนิทานสู่การสอนสาระที่ควรรู้สำหรับครูปฐมวัย. กรุงเทพฯ:
สาราเด็ก.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540). ยุทธศาสตร์การพัฒนาคณาภาพการศึกษาของ
กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). แนวการจัดประสบการณ์เด็กเล็ก.
กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2554). คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอก
รอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับสถานศึกษา. สมุทรปราการ:
ออฟเซ็ท พลัส จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2554). การดูแลและการศึกษาเด็กปฐมวัย. นนทบุรี:เจริญผล.
- สิริมา ภิญโญนนตพงษ์. (2549). การวัดและการประเมินแนวใหม่: เด็กปฐมวัย. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- (2550). *หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตการศึกษาปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- (2550). *การวิจัยด้านการศึกษาศึกษาปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- (2556). *ประชุมวิชาการ: การวิจัยทางการศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ 2. พลังการเรียนรู้เข้าสู่สากล*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุพัชรี ผุดผ่อง. (2549, กรกฎาคม). มุมปฐมวัย. *วารสารวงการครู*. 7(3): 34-39.
- สุภักดิ์ อนุกุล. (2545). *นิทานพื้นบ้านภาคกลาง-ภาคตะวันตก*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สุภาวดี ศรีวรรณะ. (2542). *พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยและวิธีการส่งเสริม*. นครสวรรค์: เจ กรุป แอดเวอร์ไทซิงการพิมพ์.
- สุรางค์ไฉ้วตระกูล. (2541). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สหพัฒน์อรุณธารี. (2542). *นิทานสำหรับเด็กปฐมวัย*. ภูเก็ต: สถาบันราชภัฏภูเก็ต.
- हररषष ढललवल. (2535). *ปฐมวัยศึกษา: หลักสูตรและแนวปฏิบัติ*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรินต์ติ้งเฮาส์.
- อดุมวโรตม์ลลขดลตต์. (2547). *ภาษาศาสตร์เบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ.
- Bloom, L. (1978). *Reading in language Development*. New York: John Wiley & Sons.
- Carroll, J.B. (1964). *Language and Thought*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Cooper, P.J.; Collins, R.; & Saxby, M. (1992). *The Power of Story*. Melbourne.
- Dale, P.S. (1987). *Language Learning Early Encyclopaedia of Education* 5. n.p.
- Davies, B. (1989). *Frogs and Snails and Feminist Tales*. Sydney: Allen&Unwin.
- Ellis, Gail; & Brewster, Jean. (1991). *The Storytelling Handbook: A guide for Primary Teachers of English*. London: Penguin Group.
- Jacob Cohen. (1988). *Statistical Power Analysis for the Behavioral Sciences. Second Edition*. New York University. New York. Lawrence Erlbaum Associates, Publishers.
- StatisticLectures. (2012). *Effect Size for Dependent Samples t- Test*. Retrieved September 20, 2013, from <http://www.statisticlectures.com/topics/size/>
- Holdway, D. (1979). *The Foundation of Literacy*. New Hamchia: Heinemann.
- Holiday, M.A.K. (1977). *Exploration Hall in the Function of Lounge*. New York: El rdvier.
- Lartz; & Mason. (1988). *Consistent Practice with Retelling Directs*. Chicago: Retrieved September, 2006, from <http://www.research.k12il.us/export/sites/default/accountweb/assessment/>
- Johnston, C.B. (1995, May). Interactive Storybook Software and kindergarten Children: The Effect on Verbal Ability and Emergent Storybook Behaviors. *Dissertation Abstracts International – A (CD_ROM Avaolale: Umi; Dissertation Abstracts)*. 56 (11): 1996.

- Macnado, M.J. (2003). *Early Childhood Experience in Language Art*. Canada: Thomson Delmar Learning.
- Malkina, Natasha. (1995 January - March). *Story Telling in Early Language Teaching*. Russia: Retrieved August 30, 2006, from <http://www.exchange.stage.Gov/forum/vols/vol00/no1/P38.htm47>.
- Masyarah Zulhaida Masmuzidin, Jianmin Jiangb & Taoran Wanc. (2011). *A pilot study: The evaluation of Malaysian virtual folktales in second life*. Published by Elsevier Ltd.
- Ott, B. (2002). *Language Development in Early Childhood*. New Jersey: Merrill Prentice.
- Paula, Menyuk. (1978). *The Development of Speech*. New York: MacMillan Publishing Company.
- Piaget, J.; & Inhelder, B. (1969). *The Phychology of the Child*. New York: Weaver, Helen, Basic Books.
- Simpson, T. (1998). Characteristic of Oral Language used by selected for-years old in story Retellings. (Ph.D.), University of Missouri-Columbia.
- Sophie, L. Lovinger. (1974). *Socio-Dramatic Play and Language Development in Preschool Disadvantaged.Psychology*. English: Psychology in the Schools.
- Suvannathat, C.;ef al. (1985). *Handbook of Asian Child Development and Child Read Practices*. Bangkok: Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University Prasanmit. MacMillan.
- Than Bunly. (1978). *The Status of Oral Folk Tale Narration in Contemporary Phreah Theat Thmor Da Village*. Master Degree Thesis. Faculty of Social Sciences and Humanities The Royal University of Phnom Penh.
- Vokellen, V. Christic, J.J.; & Enz, B. (2002). *Helping Young Children Learn Language and Listeracy*. Boston: Allyn and Bacom.
- Yasodhara Menon. 2010. *A STUDY OF ARCHETYPAL PATTERNS IN SELECTED MALAYSIAN FOLK TALES*. <http://e-journal.um.edu.my>.
- Zuljevic, Vida. (2005, January). Puppets – A Great Addition to Everyday Teaching. *Thinking Classroom*. 6(1): 37- 44

ภาคผนวก ก
คู่มือการใช้แผนการจัดกิจกรรมการเล่าทานอาเขียนแบบไม่จบเรื่อง
แผนการจัดกิจกรรมการเล่าทานอาเขียนแบบไม่จบเรื่อง

คู่มือการใช้แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่อง

หลักการและเหตุผล

การส่งเสริมพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัยด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่องเป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านพูดทั้ง 3 ด้านได้แก่ ด้านการพูดคำศัพท์ ด้านการพูดเป็นประโยค และด้านการพูดเป็นเรื่องราวโดยเด็กสามารถเชื่อมโยงกิจกรรมกับ 4 สาระการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ได้แก่ สาระที่ 1 เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก สาระที่ 2 เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก สาระที่ 3 ธรรมชาติรอบตัว สาระที่ 4 สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก โดยผ่านนิทานอาเซียนซึ่งมีเนื้อหาจำเพาะถิ่นประเภทต่างๆ เช่น พื้นบ้าน เรื่องเล่าคติสอนใจ ตำนาน ตลกขบขันและอธิบายเหตุผลโดยขณะดำเนินกิจกรรมการเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่องเด็กได้เรียนรู้กระบวนการทำงานร่วมกัน การกล้าแสดงออก จินตนาการ การให้กำลังใจ การคิดเชื่อมโยง คำศัพท์ ประโยค และเรียงเป็นเรื่องราวตามที่คิดและพูดออกมาได้อย่างถูกต้องนอกจากความสนุกสนานของนิทานแล้วยังสอดแทรกความรู้ด้านต่างๆ เช่น ขนบธรรมเนียม ประเพณี สังคม วัฒนธรรมที่มีความแตกต่างและมีความหลากหลายของประชาคมอาเซียนได้อีกทางหนึ่งดังนั้นการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่อง จะช่วยให้เด็กเต็มเต็มจินตนาการ ได้ตามความคิด และกระตุ้นให้เด็กมีความอยากรู้ ติดตามเรื่องราวซึ่งเป็นการตอบสนองพัฒนาการตามวัยผ่านกิจกรรมพัฒนาด้านการพูดได้เป็นอย่างดี

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อศึกษาระดับพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัยโดยรวมและรายด้าน ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่อง
2. เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัยโดยรวมและรายด้านก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่อง

เนื้อหา

การจัดกิจกรรมเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่องเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัยทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการพูดคำศัพท์ ด้านการพูดเป็นประโยค และด้านการพูดเป็นเรื่องราว โดยที่เด็กได้มีการเล่าเรื่องต่อจากครูอย่างจินตนาการด้วยตนเอง จากบัตรคำ และสื่ออุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ประกอบในการเล่านิทาน

เกณฑ์ในการเลือกนิทานสำหรับเด็ก

นิทานที่นำมาจัดกิจกรรมการเล่านิทานอาเซี่ยนซึ่งแสดงถึงวัฒนธรรม ประเพณีต่างๆ และสัตว์ประจำชาติ ที่มีความเหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัยโดยส่งเสริมพัฒนาการด้านการพูดในการเรียนรู้ ประกอบเนื้อหาใกล้เคียงกับหน่วยการเรียนรู้และเป็นเรื่องใกล้ตัวเด็ก

หลักการจัดกิจกรรม

1. การจัดกิจกรรมการเล่านิทานอาเซี่ยนแบบไม่จบเรื่องจัดในช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์ สัปดาห์ละ 3 วัน ได้แก่ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี รวมทั้งสิ้น 8 สัปดาห์
2. ลักษณะการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอาเซี่ยนแบบไม่จบเรื่องเป็นการส่งเสริมพัฒนาการด้านการพูด เด็กมีส่วนร่วมในการแต่งนิทานต่อเนื่องจากครูจนจบเรื่องโดยครูทำหน้าที่บรรยายเรื่องถึงจุดสำคัญของเรื่องและใช้สื่อที่ครูจัดเตรียมให้ประกอบการเล่านิทาน เพื่อกระตุ้นให้เด็กพูดตามจินตนาการของตนเอง ซึ่งมีหลักการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน คือ ชวน นำ ชื่นสอน ชื่นสรุป
3. ก่อนการจัดกิจกรรม 1 สัปดาห์สร้างความคุ้นเคยกับเด็ก สัปดาห์ที่ 1-8 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอาเซี่ยนแบบไม่จบเรื่อง

วิธีการดำเนินกิจกรรม

การจัดกิจกรรมเล่านิทานอาเซี่ยนแบบไม่จบเรื่องเป็นกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านการพูด โดยแบ่งเด็กออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินกิจกรรมดังนี้

ขั้นนำ (ประมาณ 3-5 นาที) ครูนำเข้าสู่บทเรียนด้วยกิจกรรมตามความเหมาะสมในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งดังต่อไปนี้ เช่น การเคลื่อนไหวตามจังหวะเพลงอาเซี่ยน เล่นบทบาทสมมติถึงเรื่องราวในประเทศอาเซี่ยนหรือ เล่นปริศนาคำทาย เพื่อให้เด็กเกิดความสนใจและมีความพร้อมก่อนเข้าสู่กิจกรรม

ขั้นดำเนินกิจกรรม (ประมาณ 15 นาที) เด็กและครูมีการสร้างข้อตกลงร่วมกันก่อนดำเนินกิจกรรม จากนั้นแบ่งกลุ่มเด็ก จำนวน 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน และมีการเปลี่ยนแปลงสมาชิกในกลุ่มทุกสัปดาห์ ในขั้นตอนนี้ใช้นิทานในการเล่าเรื่องหนึ่งเรื่องต่อสัปดาห์ โดยแบ่งเนื้อเรื่องออกเป็น 3 ตอน เพื่อให้สอดคล้องกับวันที่ทำกิจกรรมดังนี้

วันที่ 1 ครูเริ่มเล่านิทานอาเซี่ยนถึงตอนที่ 1 จากนั้นเด็กส่งตัวแทนกลุ่มออกมาทำกิจกรรมกลุ่มละ 2 คน โดยเล่านิทานต่อจากครู ประกอบสื่ออุปกรณ์ในการเล่าเรื่อง ระหว่างดำเนินกิจกรรมครูใช้คำถามปลายเปิดกระตุ้นการพูดคำศัพท์ พูดเป็นประโยค และพูดเป็นเรื่องราว ตามจินตนาการการเล่าเรื่องของเด็กเอง

วันที่ 2 ครูเล่านิทานอาเซี่ยนในตอนที่ 2 จากนั้นเด็กส่งตัวแทนกลุ่มคนอื่นๆออกมาทำกิจกรรมกลุ่มละ 2 คน โดยเล่านิทานต่อจากครู ประกอบสื่ออุปกรณ์ในการเล่าเรื่อง ระหว่างดำเนิน

กิจกรรมครูใช้คำถามปลายเปิดกระตุ้นการพูดคำศัพท์ พูดเป็นประโยค และพูดเป็นเรื่องราว ตามจินตนาการการเล่าเรื่องของตัวเอง

วันที่ 3 ครูเล่านิทานอาเซียนในตอนที่ 3 จากนั้นเด็กส่งตัวแทนกลุ่มที่เหลือออกมาทำกิจกรรม โดยเล่านิทานต่อจากครู ประกอบสื่ออุปกรณ์ในการเล่าเรื่อง ระหว่างดำเนินกิจกรรมครูใช้คำถามปลายเปิดกระตุ้นการพูดคำศัพท์ พูดเป็นประโยค และพูดเป็นเรื่องราว ตามจินตนาการการเล่าเรื่องของตัวเอง

ขั้นสรุป เด็กและครูร่วมกันสรุปเนื้อหาของนิทานอาเซียนที่ร่วมกันแต่งจนจบของแต่ละวัน

การประเมินผล

1. สังเกตพัฒนาการด้านการพูด 3 ด้าน คือ ด้านการพูดคำศัพท์ ด้านการพูดเป็นประโยค และ ด้านการพูดเป็นเรื่องราว สังเกตการตอบคำถาม ความสนใจในการทำกิจกรรม
2. วัดพัฒนาการด้านการพูด โดยใช้แบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

บทบาทครู

ในการจัดประสบการณ์การเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่อง ครูมีบทบาทดังนี้

1. ศึกษาแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่องและวิธีทำให้เข้าใจอย่างชัดเจนก่อนลงมือจัดกิจกรรม
2. จัดเตรียมสถานที่ จัดบรรยากาศ และสื่ออุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม
3. นำเข้าสู่กิจกรรมด้วยการสนทนา การร้องเพลง การท่องคำคล้องจองและการเล่นปริศนาคำทายเกี่ยวกับอาเซียน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจ และพร้อมก่อนเข้าสู่กิจกรรม
4. แนะนำสื่อ และคำศัพท์ที่ใช้ในการประกอบการเล่านิทาน
5. ครูเปิดโอกาสให้เด็กในการแต่งนิทานให้จบเรื่องอย่างอิสระและให้ความช่วยเหลือเด็กเมื่อเด็กนั่งเงียบไม่สามารถดำเนินเรื่องต่อไปได้อย่างเหมาะสม
6. สังเกตพฤติกรรมเด็กทุกคนให้มีส่วนร่วมกิจกรรมโดยให้ความสำคัญเด็กเท่ากันทุกคน

บทบาทเด็ก

ครูควรอธิบายขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมให้เด็กทราบ ดังต่อไปนี้

1. ปฏิบัติตามข้อตกลงในการฟังนิทานโดยมีการสนทนาและตอบคำถามร่วมกันเกี่ยวกับเนื้อเรื่องเพื่อเด็กจะได้เกิดความสนใจที่จะติดตาม

2. เด็กร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการเล่านิทานตามกลุ่มของตนเอง โดยใช้สื่ออุปกรณ์ที่ครูแจกประกอบการเล่านิทาน โดยมีโอกาสพูดและแสดงความคิดเห็นในเนื้อหาิทานจนจบเรื่องตามจินตนาการอย่างอิสระ
3. เมื่อใกล้หมดเวลา เด็กๆช่วยกันจัดเก็บสื่อ เข้าที่ให้เรียบร้อย

แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่อง
วัน อังคาร ที่ 24 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2556 เวลา 10.20 น. - 11.50 น.
ชั้นอนุบาล 3 สัปดาห์ที่ 8
หน่วย สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก นิทานเรื่องโอ่งทอง

จุดประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการในด้าน
 - ด้านการพูดคำศัพท์
 - ด้านการพูดเป็นประโยค
 - ด้านการพูดเป็นเรื่องราว

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ (3-5 นาที)

1. เด็กร่วมกันร้องและประกอบท่าทาง เพลงสวัสดีอาเซียน 1 รอบ

เพลงสวัสดีอาเซียน

สวัสดี ชัวชไโดย สบายดี ซาลามัต ดาตัง ชินจ้าว หนีห่าว ซาลามัตเชียงมิง
 กะลาบา กุมุสตา (ซ้ำทั้งเพลง)

2. เด็กและครูร่วมกันเปิดดูภาพที่ละภาพว่าเป็นสัญลักษณ์ประจำชาติใด

3. เด็กร่วมกันทบทวนบัตรภาพอีกครั้ง และร่วมกันเก็บอุปกรณ์เข้าที่

ขั้นดำเนินการ (ประมาณ 15-20 นาที)

1. เด็กและครูมีการสร้างข้อตกลงร่วมกันก่อนเริ่มกิจกรรม ดังนี้

1.1 สาธิตการใช้อุปกรณ์แล้วให้เด็กแบ่งกลุ่มไปช่วยกันดำเนินเรื่องต่อโดยใช้สื่อที่ครูจัดเตรียมให้ จากนั้นให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมา เล่าหน้าชั้น

1.2 หลังจบกิจกรรมทุกครั้ง เด็กทุกคนร่วมกันเก็บสื่อ อุปกรณ์ต่างๆ เข้าที่ให้เรียบร้อย

2. ครูแนะนำนิทานอาเซียนของประเทศลาว เรื่อง โอ่งทอง ที่ใช้ทำกิจกรรมตลอดสัปดาห์
3. แบ่งกลุ่มเด็กเป็นจำนวน 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน
4. ครูเล่านิทานอาเซียนเรื่อง โอ่งทอง ถึงช่วงที่สำคัญในตอนที่ 1 ประมาณ 3-5 นาที ให้โดยให้เด็กเป็นผู้ฟัง

5. เด็กส่งตัวแทนกลุ่มละ 2 คนออกมาทำกิจกรรมหน้าชั้นเรียน จากนั้นให้เด็กปรึกษาลงความเห็นในเนื้อเรื่องที่จะทำการเล่าเรื่องต่อจากครูเล่า
6. โดยให้เด็กสร้างข้อตกลงในการลำดับการเล่าเรื่องและการแบ่งใช้สื่ออุปกรณ์ร่วมกัน เช่น บัตรภาพ หน้ากาก หุ่นมือเป็นตัวละครที่เด็กสนใจ โดยครูคอยให้คำแนะนำ
7. จากนั้นดำเนินการเล่านิทานต่อจากครู โดยครูคอยกระตุ้นให้เด็กพูด โดยเน้นให้เด็กพูดคำศัพท์ พูดเป็นประโยค และพูดเป็นเรื่องราว ตามจินตนาการ
8. เมื่อดำเนินกิจกรรมเสร็จ เด็กทุกคนร่วมกันเก็บสื่อ อุปกรณ์ต่างๆ เข้าที่ให้เรียบร้อย

ครูเริ่มเล่า	ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีชายสองคนเป็นเพื่อนกันทั้งสองเป็นคนยากจน ต้องทำงานอาบเหงื่อต่างน้ำ อาหารการกินก็อดมื้อกินมื้อ ถึงทั้งสองจะเป็นเพื่อนกันก็จริงแต่นิสัยใจคอของคนทั้งสองไม่เหมือนกันเลย ซึ่งนายบุญกว้าง เป็นคนใจบุญสมชื่อมีนิสัยใจคอโอบอ้อมอารีเมตตากรุณาต่อคนทั่วไป งานการอะไรที่พอจะช่วยเหลือได้นายบุญกว้างก็ช่วยเหลือด้วยความเต็มใจ ส่วนนายอึ้ง นั้นมีนิสัยตรงข้าม ไม่ยอมช่วยเหลือใครง่ายๆ เป็นคนเห็นแก่ตัว วันหนึ่งนายบุญกว้างเข้าป่าทึบเพื่อขุดเผือกมันระหว่างทางพบชายชราคนหนึ่งเป็นลมนอนฟุบอยู่ข้างทาง บุญกว้างจึงวางเสียมแล้วเข้าไปดู ใกล้ๆ	คำศัพท์ภาพที่ควรรู้ ชายชรา ป่าทึบ นอนฟุบ เสียม ใจคอ ตรงข้าม
ตอนที่ 1 เด็ก ดำเนิน เรื่องต่อ	ดูซิว่าชายชรา นั้นตายหรือป่าว ดูได้จากการหายใจปรากฏว่าเป็นลม จึงได้นำน้ำ และข้าวเหนียวห่อจากใบตองเล็กๆ ที่ติดตัวมาด้วยเผื่อหิวตามทาง มาให้ชายชราดื่มและกินก่อน ชายชราดื่มและกินจนหมดเกลี้ยง เหมือนอดข้าวอดน้ำมาหลายวันเมื่อชายชรากินเสร็จ บุญกว้างก็ไม่สนใจรับนำชายชราผู้นี้ไปที่บ้านตัวเองก่อนเพราะเสื้อผ้าที่ชายชราใส่เป็นเสื้อผ้าเก่าๆ ลำตัวผอมบางมากคงไม่ได้กินอาหารมาหลายวันถ้าปล่อยไว้ไม่ดีแน่ อากาศก็เย็นมาก แดดก็ยังทึบอีกคงมีแมลงและสัตว์ต่างๆ เช่น ตัวต่อ ผึ้ง ยุง หมี เสือ สิงโต จะมาทำร้ายเอาเมื่อบุญกว้างนำชายชรามาถึงบ้านก็ได้จัดเตียงให้ แต่ก็ไม่ใช่เตียงนุ่มๆ เพราะบุญกว้างไม่ใช่คนมีฐานะและเอาyardม ไม้ไผ่ๆ เพื่อที่จะช่วยได้บ้างตามมีตามเกิด	

ขั้นสรุป (ประมาณ 5 นาที)

1. เด็กและครูร่วมสรุปเนื้อเรื่องจากนิทานอีกครั้งว่านิทานที่ฟังวันนี้ คือเรื่องอะไร มีใครทำอะไร ที่ไหน และผลที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร
2. ครูชักชวนให้เด็กๆ ติดตามฟังนิทานในวันต่อไป

สื่อ / อุปกรณ์

1. ภาพประกอบนิทานอาเซียน เรื่องโองทอง
2. ภาพสัตว์ ภาพดอกไม้ การแต่งกาย ธงประเทศลาว
3. เพลงสวัสดิ์อาเซียน

การประเมินผล

การสังเกตพัฒนาการด้านการพูด 3 ด้านคือ ด้านการพูดคำศัพท์ ด้านการพูดเป็นประโยค และด้านการพูดเป็นเรื่องราว สังเกตการตอบคำถาม การใช้คำมาประกอบการเล่า และความสนใจในการร่วมกิจกรรม

แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่อง
วันพุธ ที่ 25 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2556 เวลา 10.20 น. - 11.50 น.
ชั้นอนุบาล 3 สัปดาห์ที่ 8
หน่วย สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก นิทานเรื่อง โองทอง

จุดประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการในด้าน
 - ด้านการพูดคำศัพท์
 - ด้านการพูดเป็นประโยค
 - ด้านการพูดเป็นเรื่องราว

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ (3-5 นาที)

1. เด็กและครูร่วมกันสร้างข้อตกลงการเล่นเกมนี้นี้ ครูมีเก้าอี้พิเศษให้ 1 ตัวโดยที่เด็กที่มาจับบนเก้าอี้พิเศษเป็นผู้ออกคำสั่งให้เด็กที่นั่งเป็นวงกลมทำตาม เช่น หัวเราะ ร้องไห้ ยิ้มแก้มแฉ่ง หรือขา เป็นต้น
2. ขณะทำกิจกรรม ให้เด็กคนอื่นผลัดเปลี่ยนกันนั่งบนเก้าอี้ทำหน้าที่เป็นผู้ออกคำสั่ง

ขั้นดำเนินการ (ประมาณ 15-20)

1. เด็กและครูมีการสร้างข้อตกลงร่วมกันก่อนเริ่มกิจกรรม ดังนี้
 - 1.1 สาธิตการใช้อุปกรณ์แล้วให้เด็กแบ่งกลุ่มไปช่วยกันดำเนินเรื่องต่อโดยใช้สื่อที่ครูจัดเตรียมให้ จากนั้นให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมา เล่านิทาน
 - 1.2 หลังจบกิจกรรมทุกครั้ง เด็กทุกคนร่วมกันเก็บสื่อ อุปกรณ์ต่างๆ เข้าที่ให้เรียบร้อย
2. ครูเล่านิทานอาเซียนเรื่อง โองทอง ถึงช่วงที่สำคัญในตอนที่ 2 ประมาณ 3-5 นาที ให้โดยให้เด็กเป็นผู้ฟัง
3. เด็กส่งตัวแทนกลุ่มละ 2 คน โดยไม่ซ้ำกับในวันแรก ออกมาทำกิจกรรมหน้าชั้นเรียน จากนั้นให้เด็กปรึกษาลงความเห็นในเรื่องที่จะทำการเล่าเรื่องต่อจากครูเล่า
4. โดยให้เด็กสร้างข้อตกลงในการลำดับการเล่าเรื่องและการแบ่งใช้สื่ออุปกรณ์ร่วมกัน เช่น บัตรภาพ หน้ากาก หุ่นมือเป็นตัวละครที่เด็กสนใจ โดยครูคอยให้คำแนะนำ
5. จากนั้นดำเนินการเล่านิทานต่อจากครู โดยครูคอยกระตุ้นให้เด็กพูด โดยเน้นให้เด็กพูดคำศัพท์ พูดเป็นประโยค และพูดเป็นเรื่องราว ตามจินตนาการ
6. เมื่อดำเนินกิจกรรมเสร็จ เด็กทุกคนร่วมกันเก็บสื่อ อุปกรณ์ต่างๆ เข้าที่ให้เรียบร้อย

ครูเริ่มเล่า	พอดตกตึก ชายชราผู้นั้นก็เกิดปวดท้องขึ้นมา นายบุญกว้างไม่มีหม้อสำหรับถ่ายอุจจาระใช้ จะอุ้มชายชราไปห้องน้ำก็คงจะไม่ทันการในที่สุดก็ตัดสินใจยกโถ่งเปล่าขนาดย่อมใบหนึ่งไปให้ชายชราหนึ่งถ่ายอุจจาระนายบุญกว้างออกจะตกใจเหมือนกันที่เห็นชายชราถ่ายออกมาจนเต็มโถ่ง เขาเอากะดานปิดไว้ คิดว่าวันรุ่งขึ้นจะเอาไปเททิ้ง	คำศัพท์ภาพที่ควรรู้ ตกตึก ปวดท้อง ร่ำรวย โถ่ง ขนาดย่อม เมตตา
ตอนที่2 เด็ก ดำเนิน เรื่องต่อ	ซึ่งขณะนั้นเองนายบุญกว้างยังคงเป็นห่วงชายชราอยู่ยั้งคงนั่งเฝ้าใกล้ๆ แต่ด้วยความเพลอและเหนื่อยทั้งวันจึงหลับไป พอตื่นขึ้นมาตอนเช้าได้ตกใจว่าตัวเองมานอนอยู่ที่นี้ได้อย่างไร และคิดๆถึงเหตุการณ์เมื่อวาน เมื่อนึกขึ้นได้จึงรีบลุกขึ้นเข้าไปดูชายชราด้วยความเป็นห่วง แต่ชายชราก็ไม่อยู่แล้ว ชายหนุ่มคิดว่าชายชราคงดีขึ้นแล้ว คงกลับไปบ้านของตนเองจึงไม่ได้คิดอะไร จึงหันไปเห็นโถ่งที่ชายชราถ่ายไว้ จึงนำไปเททิ้ง แต่เขายกโถ่งใบนั้นไม่ขึ้นเพราะมันหนักมาก มันหนักผิดปกติ ก็เลยคิดว่าในนี้คงเต็มเกินไป เลยเปิดฝาชิ้นทันใดนั้นนายบุญกว้างก็เห็นทองเต็มโถ่งไปหมด แล้วพยายามหาชายชราในบ้านแต่ไม่เจอจึงคิดว่าชายชราคนนี้จะต้องเป็นผู้วิเศษแน่ๆ บุญกว้างกลายเป็นคนร่ำรวยอย่างรวดเร็ว เพราะความเมตตา ที่สนใจสิ่งรอบข้างด้วยกัน วันหนึ่งนายอึ้งสงสัยว่าทำไมนายบุญกว้างถึงร่ำรวยอย่างรวดเร็ว มีบ้านใหญ่โต ใครช่วยเหลือมาหรือ บุญกว้างเมื่อเห็นนายอึ้งสงสัย จึงเล่าเรื่องทั้งหมดให้นายอึ้งฟัง	

ขั้นสรุป (ประมาณ 5 นาที)

1. เด็กและครูร่วมสรุปเนื้อเรื่องจากนิทานอีกครั้งว่านิทานที่ฟังวันนี้ คือเรื่องอะไร มีใครทำอะไร ที่ไหน
2. ครูชักชวนให้เด็กๆ ติดตามนิทานในวันต่อไป

สื่อ / อุปกรณ์

1. ภาพประกอบนิทานอาเซียน เรื่อง โถ่งทอง
2. แก้วน้ำ

การประเมินผล

การสังเกตพัฒนาการด้านการพูด 3 ด้าน คือ ด้านการพูดคำศัพท์ ด้านการพูดเป็นประโยค และด้านการพูดเป็นเรื่องราว สังเกตการตอบคำถาม การใช้คำมาประกอบการเล่า และความสนใจในการร่วมกิจกรรม

แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอาเซียนแบบไม่จบเรื่อง
วัน พุธที่ 26 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2556 เวลา 10.20 น. - 11.50 น.
ชั้นอนุบาล 3 สัปดาห์ที่ 8
หน่วย สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก นิทานเรื่อง โองทอง

จุดประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการในด้าน
 - ด้านการพูดคำศัพท์
 - ด้านการพูดเป็นประโยค
 - ด้านการพูดเป็นเรื่องราว

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ (3-5 นาที)

1. ครูนำบัตรภาพโอง 3 ขนาดมาให้เด็ก ๆ ดูว่าใบไหนใหญ่ กลาง หรือเล็ก
2. ครูขอตัวแทน 3 คนออกมาเลือกบัตรภาพคนละภาพ โดยให้หมุน 3 รอบก่อนฟังคำสั่งว่า จะให้เรียงจากใหญ่ไปหาเล็ก หรือเล็กไปหาใหญ่
3. เด็ก ๆ สลับกันออกมาร่วมกิจกรรมจนครบ ก่อนร่วมกันเก็บอุปกรณ์เข้าที่

ขั้นดำเนินการ (ประมาณ 15-20 นาที)

1. เด็กและครูมีการสร้างข้อตกลงร่วมกันก่อนเริ่มกิจกรรม ดังนี้
 - 1.1 สาธิตการใช้อุปกรณ์แล้วให้เด็กแบ่งกลุ่มไปช่วยกันดำเนินเรื่องต่อโดยใช้สื่อที่ครูจัดเตรียมให้ จากนั้นให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมา เล่าหน้าชั้น
 - 1.2 หลังจบกิจกรรมทุกครั้ง เด็กทุกคนร่วมกันเก็บสื่อ อุปกรณ์ต่างๆ เข้าที่ให้เรียบร้อย
2. ครูเล่านิทานอาเซียนเรื่อง โองทอง ถึงช่วงที่สำคัญในตอนที่ 3 ประมาณ 3-5 นาที ให้โดยให้เด็กเป็นผู้ฟัง
3. เด็กส่งตัวแทนสมาชิกที่เลือกกลุ่มละ 2 คน ออกมาทำกิจกรรมหน้าชั้นเรียน จากนั้นให้เด็กปรึกษาลงความเห็นในเนื้อเรื่องที่จะทำการเล่าเรื่องต่อจากครูเล่า
4. โดยให้เด็กสร้างข้อตกลงในการลำดับการเล่าเรื่องและการแบ่งใช้สื่ออุปกรณ์ร่วมกัน เช่น บัตรภาพ หน้ากาก หุ่นมือเป็นตัวละครที่เด็กสนใจ โดยครูคอยให้คำแนะนำ
5. จากนั้นดำเนินการเล่านิทานต่อจากครู โดยครูคอยกระตุ้นให้เด็กพูด โดยเน้นให้เด็กพูดคำศัพท์ พูดเป็นประโยค และพูดเป็นเรื่องราว ตามจินตนาการ
6. เมื่อดำเนินกิจกรรมเสร็จ เด็กทุกคนร่วมกันเก็บสื่อ อุปกรณ์ต่างๆ เข้าที่ให้เรียบร้อย

ครูเริ่มเล่า	เมื่อนายอึ้งอยากจะรวบรวบอย่างนายบุญกว้างบ้าง เขาเข้าไปในป่าและในที่สุดก็พบชายชราคนหนึ่งนอนหลับอยู่ เขาจัดแจงลากถูอย่างไม่สนใจว่าชายชราจะเป็นอย่างไร มาไว้ที่บ้านพอตกตึกชายชราก็ปวดท้อง นายอึ้งดีใจที่จะได้ร่ำรวยเหมือนนายบุญกว้างบ้าง เขาจัดแจงเอาโอ่งขนาดใหญ่สองใบไปตั้งให้ชายชรานั่งถ่าย เสร็จแล้วก็กลับไปนอนยิ้ม	คำศัพท์ภาพที่ควรรู้ จัดแจง ลากถู แผนการ ปลูกบ้าน ขนาดใหญ่ สิบเท่า
ตอนที่3 เด็ก ดำเนิน เรื่องต่อ	ซึ่งนายอึ้งได้คิดแผนการว่าจะปลูกบ้านให้ใหญ่กว่านายบุญกว้างสิบเท่า จะได้ซื้อเสื้อผ้าราคาแพงๆ นาฬิกาผิงเพชร 1 เรือน ซื้อที่ดินนา ซื้อรถขนาดใหญ่เอาไว้วันสบายๆ ชักคันเพื่อจะได้โชว์ชาวบ้านแถวนี้ด้วย นายอึ้งนอนคิดทั้งคืนจนทำให้นอนไม่หลับเพราะยังอยากได้สิ่งของอีกหลายอย่าง คิดไปคิดมาจนเผลอหลับไป แต่ก็เอาไปฝันด้วย พอไก่เริ่มขัน นายอึ้งรีบตื่นขึ้นมาอย่างรวดเร็วโดยไม่จัดแจงทำอะไรทั้งนั้น แต่รีบเดินไปที่โอ่งทั้งสองใบอย่างดีใจและหลับตาขอบคุณชายชราที่เอาเงิน ทองใส่ในโอ่งนี้ให้ และนายอึ้งได้เอามือทั้งสองข้างจุ่มลงไป ในโอ่งข้างละใบแต่เมื่อจุ่มลงไปทำไมถึงเหลวๆ เป็นน้ำที่เลอะเทอะไปด้วยสิ่งสกปรกที่ชายชราถ่ายทิ้งไว้ โดยนายอึ้งไม่ได้สัมผัสทองเลย จึงโมโหชายชรามากที่ไม่ยอมให้ทองเหมือนที่นายบุญกว้างได้รับ	

ขั้นสรุป (ประมาณ 5 นาที)

1. เด็กและครูร่วมสรุปเนื้อเรื่องจากนิทานอีกครั้งว่านิทานที่ฟังวันนี้ คือเรื่องอะไร มีใครทำอะไร ที่ไหน
2. ครูชักชวนให้เด็กๆ ติดตามฟังนิทานเรื่องใหม่ในสัปดาห์ต่อไป

สื่อ / อุปกรณ์

1. ภาพประกอบนิทานอาเซียน เรื่อง โอ่งทอง
2. เพลงบรรเลง
3. บัตรภาพโอ่ง 3 ขนาด

การประเมินผล

การสังเกตพัฒนาการด้านการพูด 3 ด้าน คือ ด้านการพูดคำศัพท์ ด้านการพูดเป็นประโยค และด้านการพูดเป็นเรื่องราว สังเกตการตอบคำถาม การใช้คำมาประกอบการเล่าและความสนใจในการร่วมกิจกรรม

ภาคผนวก ข

คู่มือดำเนินการทดสอบพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัย
แบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัย

คู่มือดำเนินการทดสอบพัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัย

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบชุดนี้ใช้เพื่อทดสอบพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 (อายุ 5-6 ปี) ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นภาษาเขียนแบบไม่จบเรื่อง
2. ในการดำเนินการทดสอบพัฒนาการทางการพูดให้มีผู้ดำเนินการทดสอบ 1 คนและครูผู้ช่วย ดำเนินการ 1 คน สำหรับดูแลอำนวยความสะดวกให้ผู้เข้ารับการทดสอบพัฒนาการสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องตามคำอธิบายของผู้ดำเนินการทดสอบพัฒนาการ
3. แบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัยมีทั้งหมด 3 ฉบับ ได้แก่แบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดคำศัพท์แบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดเป็นประโยค และแบบทดสอบพัฒนาการทางด้านการพูดเป็นเรื่องราว โดยผู้วิจัยอ่านแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดให้เด็กฟังแล้วบันทึกการพูดของเด็กแต่ละคนตามเวลาที่กำหนด โดยเด็กจะทำการเปิดแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดและดูภาพตามคำสั่งของผู้วิจัย

ฉบับที่ 1 แบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดคำศัพท์ (ข้อละ 1 นาทีหากนักเรียนทำเสร็จก่อนผ่านไปข้อต่อไปได้เลย)

นิยามศัพท์การพูดคำศัพท์เด็กสามารถพูดสื่อความหมายของคำสิ่งที่พบเห็นโดยสื่อผ่านน้ำเสียงจากสิ่งที่เด็กคิดโดย จรรยาสุวรรณทัตและคนอื่นๆ (Suvannathat; & others. 1985: 122) ได้กล่าวว่า เด็กจะเรียนรู้ได้เร็วถ้าคำที่เด็กเรียนรู้เป็นประสบการณ์ใกล้ตัวเด็กรูปแบบการเรียนรู้ที่สำคัญสำหรับเด็กปฐมวัยดังนั้นแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดคำศัพท์ แบ่งหัวข้อใหญ่ได้ดังต่อไปนี้ เรื่องราวเกี่ยวกับร่างกาย อาชีพ กลางวัน กลางคืน ของใช้ ยานพาหนะ และ เครื่องมือติดต่อสื่อสาร

เกณฑ์การให้คะแนนการพูดคำศัพท์ ตอนที่ 1 จำนวน 8 ข้อ ข้อละ 3 คะแนน

- 3 คะแนน พูดคำศัพท์ตามภาพได้ด้วยตนเองถูกต้องทั้งสามภาพ
- 2 คะแนน พูดคำศัพท์ตามภาพได้ด้วยตนเองถูกต้องแต่บางคำต้องมีครูช่วยแนะ
- 1 คะแนน พูดคำศัพท์ตามภาพได้ถูกต้องโดยต้องมีครูช่วยแนะ
- 0 คะแนน พูดคำศัพท์ตามภาพไม่ถูกต้องทั้งหมด

ฉบับที่ 2 แบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดเป็นประโยค (ข้อละ 1 นาทีหากนักเรียนทำเสร็จก่อนผ่านไปข้อต่อไปได้เลย)

นิยามศัพท์การพูดเป็นวลีและประโยค เด็กสามารถคิดคำรู้จักคิดคำที่เหมาะสมเรียบเรียงเป็นประโยคของตนเองด้วยภาษาที่สละสลวยงดงามโดยอาศัยการผูกจากคำวลีและประโยคที่เคยได้ยิน

เกณฑ์การให้คะแนนการพูดเป็นประโยค ตอนที่ 2 จำนวน 7 ข้อ ข้อละ 3 คะแนน

- 3 คะแนน พูดเป็นประโยคของตนเองด้วยการผูกคำวลีและประโยคที่สละสลวยและ

ถูกต้อง

- 2 คะแนน พูดเป็นประโยคของตนเองด้วยการผูกคำวลีที่ถูกต้องและบางส่วนมีครูช่วยแนะ
- 1 คะแนน พูดเป็นประโยคด้วยการผูกคำวลีได้โดยมีครูช่วยแนะ
- 0 คะแนน พูดเป็นคำ วลี แต่ไม่เป็นประโยค

ฉบับที่ 3 แบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดเป็นเรื่องราว (ใช้เวลาข้อละไม่เกิน 2 นาที)

นิยามศัพท์การพูดเป็นเรื่องราว เด็กสามารถพูดอธิบายขยายความเพื่อสื่อสารให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจโดยการพูดตามลำดับเหตุการณ์เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร อย่างต่อเนื่องตลอดจนการแสดงสีหน้าท่าทางและน้ำเสียงเหมาะสมกับสถานการณ์ที่กำลังพูด

เกณฑ์การให้คะแนนการพูดเป็นเรื่องราว ตอนที่ 3 จำนวน 4 ข้อ ข้อละ 3 คะแนน

- 3 คะแนน พูดเรื่องราวตามลำดับเหตุการณ์ว่าเป็นใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร อย่างต่อเนื่องและแสดงสีหน้าท่าทางน้ำเสียงเหมาะสมกับสถานการณ์ที่กำลังพูด
- 2 คะแนน พูดเรื่องราวตามลำดับเหตุการณ์ว่าเป็นใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร อย่างต่อเนื่อง
- 1 คะแนน พูดเรื่องราวได้ว่าเป็นใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร บางส่วนเท่านั้น
- 0 คะแนน พูดเป็นประโยคแต่ไม่เป็นเรื่องราว

วิธีดำเนินการทดสอบพัฒนาการทางการพูด

1. ผู้ดำเนินการทดสอบพัฒนาการด้านการพูดเตรียมการดังนี้

- 1.1 ตรวจจำแนกแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดให้ครบถ้วน

- 1.2 ศึกษาแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดและคู่มือแบบทดสอบให้เข้าใจกระบวนการทั้งหมด

การทั้งหมด

- 1.3 จัดสถานที่สำหรับใช้ในการทดสอบพัฒนาการด้านการพูดให้อยู่จุดที่สะดวกสบายเหมาะสมในการจัดโต๊ะ เก้าอี้ให้กับผู้เข้ารับการทดสอบพัฒนาการด้านการพูด

- 1.4 เตรียมแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดและคู่มือแบบทดสอบพัฒนาการอย่าง

ละ 1 ชุด

- 1.5 เตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการทดสอบพัฒนาการด้านการพูด ดังนี้ นาฬิกาที่มีความเที่ยงตรง 1 เรือน และ เครื่องเขียนประเภท ดินสอ หรือปากกาสำหรับจดบันทึกคำพูดของเด็กขณะทดสอบพัฒนาการและลงคะแนน

1.6 ผู้ดำเนินการทดสอบพัฒนาการด้านการพูดต้องแสดงความเป็นกันเองอย่างเหมาะสมกับผู้รับการทดสอบพัฒนาการ เพื่อไม่ให้เกิดความกังวลและมีความมั่นใจในการทำแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูด

1.7 ผู้ดำเนินการทดสอบพัฒนาการด้านการพูดควรอธิบายการทำแบบทดสอบพัฒนาการทางการพูดให้เด็กเข้าใจอย่างชัดเจน

2. ดำเนินการทดสอบพัฒนาการด้านการพูดตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ดำเนินการให้เด็กที่ละคนมาทดสอบพัฒนาการด้านการพูดทีละตอนจนครบทุกคน

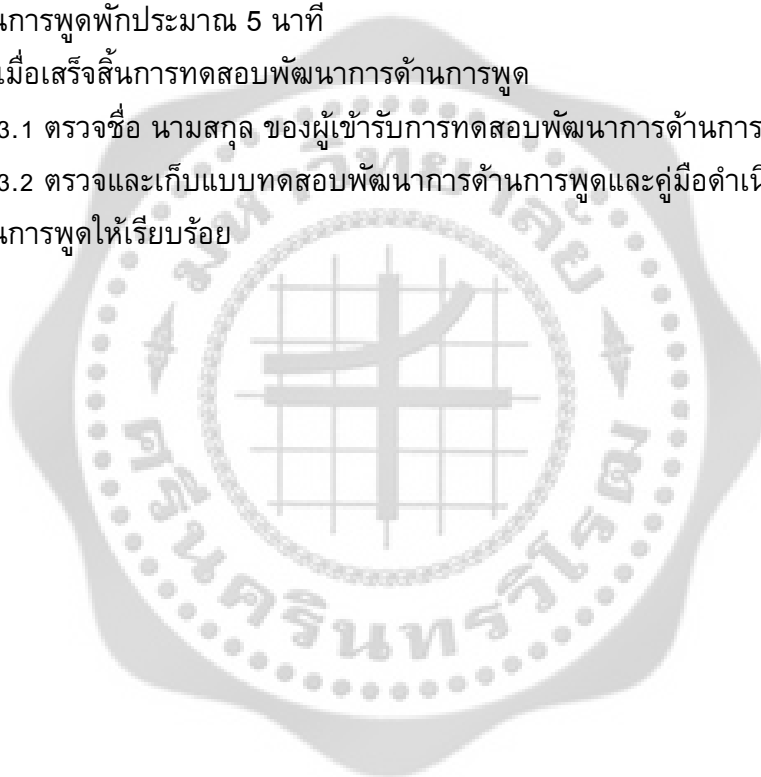
2.2 ผู้ดำเนินการทดสอบพัฒนาการด้านการพูดอ่านคำสั่งข้อละ 2 ครั้ง

2.3 เมื่อเสร็จสิ้นการทดสอบพัฒนาการด้านการพูดในตอนที่ 1 ให้ผู้รับการทดสอบพัฒนาการด้านการพูดพักประมาณ 5 นาที

3. เมื่อเสร็จสิ้นการทดสอบพัฒนาการด้านการพูด

3.1 ตรวจสอบชื่อ นามสกุล ของผู้เข้ารับการทดสอบพัฒนาการด้านการพูดให้ถูกต้อง

3.2 ตรวจสอบและเก็บแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดและคู่มือดำเนินการทดสอบพัฒนาการด้านการพูดให้เรียบร้อย

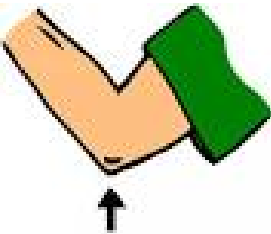
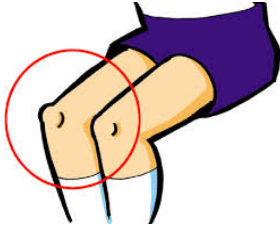
แบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัย

ตอนที่ 1 ด้านการพูดคำศัพท์ (ข้อละ 3 คะแนน)

กฎเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubric) แบบทดสอบการพูดคำศัพท์

ให้	3 คะแนน	พูดคำศัพท์ตามภาพได้ด้วยตนเองถูกต้องทั้งสามภาพ
	2 คะแนน	พูดคำศัพท์ตามภาพได้ด้วยตนเองถูกต้องแต่บางคำต้องมีครูช่วยแนะ
	1 คะแนน	พูดคำศัพท์ตามภาพได้ถูกต้องโดยต้องมีครูช่วยแนะ
	0 คะแนน	พูดคำศัพท์ตามภาพไม่ถูกต้องทั้งหมด

ข้อที่ 1. ให้นักเรียนดูรูปภาพแล้วบอกว่าเป็นภาพอวัยวะส่วนใดของร่างกาย

		
คะแนนที่ได้		
	0	1
	2	3

ข้อ 2 ให้นักเรียนดูรูปภาพแล้วบอกว่าเป็นภาพอาชีพอะไร

		
คะแนนที่ได้		
	0	1
	2	3

แบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัย

ตอนที่ 2 ด้านการพูดเป็นประโยค(ข้อละ 3 คะแนน)

กฎเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubric) แบบทดสอบการพูดเป็นประโยค

ให้	3	คะแนน	พูดเป็นประโยคของตนเองด้วยการผูกคำวลีและประโยคที่สละสลวยและถูกต้อง
	2	คะแนน	พูดเป็นประโยคของตนเองด้วยการผูกคำวลีที่ถูกต้อง และบางส่วนมีครูช่วยแนะ
	1	คะแนน	พูดเป็นประโยคด้วยการผูกคำวลีได้โดยมีครูช่วยแนะ
	0	คะแนน	พูดเป็นคำวลีแต่ไม่เป็นประโยค

ข้อที่ 1. ให้นักเรียนดูรูปภาพดังต่อไปนี้แล้วพูดเป็นประโยค

คะแนนที่ได้

0

1

2

3

ข้อที่ 2. ให้นักเรียนดูรูปภาพดังต่อไปนี้แล้วพูดเป็นประโยค

คะแนนที่ได้

0

1

2

3

แบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัย

ตอนที่ 3 ด้านการพูดเป็นเรื่องราว

กฎเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubric) แบบทดสอบการพูดเป็นเรื่องราว

ให้	3 คะแนน	พูดเรื่องราวตามลำดับเหตุการณ์ว่าเป็นใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร อย่างต่อเนื่องและแสดงสีหน้าท่าทางน้ำเสียงเหมาะสมกับสถานการณ์ที่กำลังพูด
	2 คะแนน	พูดเรื่องราวตามลำดับเหตุการณ์ว่าเป็นใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร อย่างต่อเนื่อง
	1 คะแนน	พูดเรื่องราวได้ว่าเป็นใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร บางส่วนเท่านั้น
	0 คะแนน	พูดเป็นประโยคแต่ไม่เป็นเรื่องราว

ข้อที่ 1. ให้นักเรียนดูรูปภาพแล้วเล่าเป็นเรื่องราวที่ตรงกับภาพ (ว่ามีใคร ทำอะไร ที่ไหน)

คะแนนที่ได้ 0 1 2 3

ข้อที่ 2. ให้นักเรียนดูรูปภาพแล้วเล่าเป็นเรื่องราวที่ตรงกับภาพ (ว่ามีใคร ทำอะไร ที่ไหน)

คะแนนที่ได้ 0 1 2 3

ภาคผนวก ค

ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ

ตารางแสดงดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญด้านการพูดคำศัพท์

แบบวัดพัฒนาการด้านการพูด	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			MR	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1 ภาพมือ ข้อศอก หัวเข่า	1	0	1	2	.67
2 ภาพตุ๊กตามี ลูกบอล หุ่นยนต์	1	1	1	3	1
3 ภาพคุณหมอมือ ชาวนา ทหาร	1	1	1	3	1
4 ภาพคุณครู เณร ตำรวจ	1	1	1	3	1
5 ภาพพระอาทิตย์ พระจันทร์ ดวงดาว	1	1	1	3	1
6 ภาพเตียง ตู้ เก้าอี้	1	1	1	3	1
7 ภาพก้อน เลื่อย ตะปู	1	1	1	3	1
8 ภาพกระเป๋า หนังสือ กระดาน	1	1	1	3	1

ตารางแสดงดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญด้านการพูดเป็นประโยค

แบบวัดพัฒนาการด้านการพูด	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			MR	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1.ภาพเด็กผู้ชายนอนอ่านหนังสือ	1	1	1	3	1
2. ภาพเด็กผู้หญิงร้องเพลง	1	1	1	3	1
3.ภาพเด็กผู้ชายปั่นจักรยาน	1	1	1	3	1
4. ภาพเด็กผู้หญิงวาดรูปดอกไม้	1	1	1	3	1
5. ภาพเด็กผู้หญิงทอดไข่	1	0	1	2	.67
6. ภาพเด็กชายวิ่งเตะบอล	1	0	1	2	.67
7. ภาพเด็กชายทำความสะอาด	1	0	1	2	.67

ตารางแสดงดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญด้านการพูดเป็นเรื่องราว

แบบวัดพัฒนาการด้านการพูด	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			MR	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1 ภาพเด็กผู้ชายใช้แม่พิมพ์กดเป็นรูปดาว เด็กผู้หญิงคนแบ่งทำขนมบนโต๊ะ	1	0	1	2	.67
2 ภาพคุณแม่อ่านหนังสือให้ลูกฟังใน ห้องนอน	1	1	1	3	1
3 ภาพเด็กผู้หญิงสามคนเล่นกระโดดเชือก ที่สนามหญ้า	0	1	1	2	.67
4 ภาพเด็กสามคนเคลื่อนไหวตามจังหวะ ดนตรีกับคุณครูในห้องเรียน	1	1	1	3	1

หมายเหตุ ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นภดล กองศิลป์
 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 คือ อาจารย์วรางคณา กันประชา
 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 คือ อาจารย์เสกสรร มาตวังแสง

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้เชี่ยวชาญในด้านการตรวจแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบไม่จบเรื่อง

1. ดร. ดารารัตน์ อุทัยพยัคฆ์ ศึกษาพิเศษสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาราชบุรีเขต 1 จังหวัดราชบุรี
2. อาจารย์นลินทิพย์ บุญเฉลยมรรค อาจารย์ประจำโรงเรียนสาธิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ฝ่ายประถม)
กรุงเทพมหานคร
3. อาจารย์กณิการ์ พงศ์พันธุ์สถาพร ครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 2
โรงเรียนสาธิตพัฒนา
กรุงเทพมหานคร

2. ผู้เชี่ยวชาญในด้านการตรวจแบบทดสอบพัฒนาการด้านการพูด

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นกตล กองศิลป์ อาจารย์ประจำโรงเรียนสาธิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
(ฝ่ายประถม) กรุงเทพมหานคร
2. อาจารย์วรางคณา กันประชา ครูประจำชั้นอนุบาล
โรงเรียนวัดทุ่งครุ (ฟ้างสาบอนุสรณ์)
กรุงเทพมหานคร
3. อาจารย์เสกสรร มาตวังแสง ครูประจำชั้นอนุบาล
โรงเรียนเทศบาลวัดเนินสุทธาวาส
(สุทธิพงษ์ประชานุกุล)
จังหวัดชลบุรี

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาววรทิพย์ ปลื้มสกุลไทย
วันเดือนปีเกิด	17 พฤศจิกายน 2525
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	12 ซอย โชคชัย 4 แยก 46 แขวง ลาดพร้าว กทม. 10230.
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2549	คหกรรมศาสตรบัณฑิต (คศ.บ.) สาขาวิชาพัฒนาการครอบครัวและเด็ก จาก มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
พ.ศ. 2557	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

